

АЛМАНАХ

ЛИТЕРАТУРНО

ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

Том 3

gabriell-e-lit

АЛМАНАХ ЛИТЕРАТУРНО ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

ТОМ 3

© Кирил Назъров, Габриела Цанева - съставители, 2020

© Габриела Цанева, художник, 2020

© Габриела Цанева, корица, 2020

© Издателство „gabriell-e-lit“, 2020

ISBN 978-619-7520-28-6 за мека подвързия

ISBN 978-619-7520-29-3 за pdf формат

АЛМАНАХ

ЛИТЕРАТУРНО ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

ТОМ 3

2016-2017

Издателство

gabriell-e-lit

София, 2020

СЪДЪРЖАНИЕ

I. БЕЗСМЪРТНИТЕ

ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ

ЕДИН УБИТ

ЕЛЕГИЯ

ЧЕРНА ПЕСЕН

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА

БЪДНИ ВЕЧЕР

ИВАН ВАЗОВ

МОЛИТВА

НИКОЛА ПЕТКОВ

ЗА АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ

ДУМИ ОТ ПОСЛЕДНАТА РЕЧ НА НИКОЛА ПЕТКОВ ПРЕД VI-ТОТО
ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ

ОПАК КРАЙ

СЕРГЕЙ РУМЯНЦЕВ

НА СЕЛСКИЯ ВОЖД АЛ. СТАМБОЛИЙСКИ

ДЕМОКРАТ

СТОЯН МИХАЙЛОВСКИ

СВЕТОВНАТА КНИГА

ЦАНКО БАКАЛОВ - ЦЕРКОВСКИ

САЗЪТ МИ

ДАЙТЕ ВИНО

РОДИНА

II. УВОДНИ МАТЕРИАЛИ,

СТАТИИ,

ПУБЛИЦИСТИКА

РЕДАКЦИОННИ СТАТИИ

ПЕТ ГОДИНИ БЕЗ ИСКЪР ШУМАНОВ

ВЕРЕН ПРИЯТЕЛ НА ВЕРНИ ЧИТАТЕЛИ

ДЕНЯТ НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ

20 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА СЪЮЗА НА ПИСАТЕЛИТЕ
ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

НОВИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА НА НОВАТА ГОДИНА

ВАСКО ЧАВДАРОВ

С ПОЧИТ КЪМ АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ И... ОЩЕ НЕЩО
ВЕЛИКО ЗЛАТАНОВ

КАК ДА ОЦЕЛЕЕ ДРЕБНИЯТ И СРЕДНИЯТ ЗЕМЕДЕЛСКИ
ПРОИЗВОДИТЕЛ В БЪЛГАРИЯ?

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ЕДНО БЪЛГАРСКО СТИХОТВОРЕНИЕ ЗА ПАРИЖ, СТИГНА ДО
ПАРИЖ...

ЗА УБИТИТЕ ГЕРОИ - ИЛИ НАЙ-ВИСОКОТО ДЪРЖАВНО
ОТЛИЧИЕ, ИЛИ МИНУТА МЪЛЧАНИЕ...

КИРИЛ НАЗЪРОВ

ЯРЪК САТИРИК, ПЪРВОМАЙСТОР НА БАСНЯТА...

ЩЕ ИМА ЛИ ПОЛИТИЧЕСКА ПРОЛЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

НАЙ-ВИСОК ВРЪХ В НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНИТЕ БОРБИ

ПОЕТ НА СЕЛОТО И ЗЕМЕДЕЛСКОТО ДВИЖЕНИЕ

ТИХА, НЕЖНА И НЕДОСТИЖИМА ЛИРИКА

ВОЙВОДА НА ПОЕТИТЕ И РЕВОЛЮЦИОНЕРИТЕ

НЕПРЕХОДНО ТВОРЧЕСТВО

ВЪЛШЕБНИК НА БЪЛГАРСКАТА ПРОЗА

ИНЖ. КРЪСТЪО НАЧЕВ

БЪЛГАРСКАТА ЗЕМЯ ТЪРСИ СВОЯ ИСТИНСКИ СОБСТВЕНИК

МАРГАРИТА НЕШКОВА /МАГИ ВЕШКОВА/

ДЕКОМУНИЗАЦИЯТА ЩЕ Е ПЪРВАТА ИСТИНСКА ПОБЕДА НА

ДЕМОКРАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ

ДОБРИ ЧИНТУЛОВ

АПОСТОЛА НА БЪЛГАРСКАТА СВОБОДА

ПОЕТ, ЖУРНАЛИСТ, ФОЛКЛОРИСТ, ОСНОВОПОЛОЖНИК НА
БЪЛГАРСКАТА ДЕТСКА ЛИТЕРАТУРА

ПЕТКО НОШКОВ

ПОСЛЕДНОТО УБЕЖИЩЕ НА КОМУНИЗМА...

ЦВЕТАН ЛАЛОВ

ЕДИН ЗАБРАВЕН ПОЕТ-МЪЧЕНИК

III. НОВИ КНИГИ

ЛИТЕРАТУРНА КРИТИКА

СРЕЩИ С ЧИТАТЕЛИ

РЕДАКЦИОННИ СТАТИИ

ВЪЗХОДЯЩО РАЗВИТИЕ НА ЕДИН ТАЛАНТ

ВЪЛНУВАЩА ТВОРЧЕСКА СРЕЩА

КОРЕНИТЕ В МЕН ГОВОРЯТ

ЛИТЕРАТУРЕН СБОРНИК „ДЕТЕЛИНА“ - ТОМ ПЕТИ

ЕДНО РАЗПИЛЯНО ЯТО

ИЗЯВА НА ТВОРЧЕСКА ЗРЯЛОСТ

АЗ, ЕДИН ОТ ВАС

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ЦВЕТЕН ПРАШЕЦ,

ИЛИ ПРАШНИЯТ ДРУМ НА ЖИВОТА...

ЕДНА ЗАКЪСНЯЛА СРЕЩА...

ЖИВКА ТАНЧЕВА

БОРБА ЗА ЗЕМЯ

КИРИЛ НАЗЪРОВ

С ПУЛСА НА ВРЕМЕТО И СЪРЦЕТО

МИГОВЕ НЕВЪЗВРАТИМИ...

БУРЯТА НИ СПЛИТА В РЪЦЕТЕ СИ

МИЛЕНА ФИЛИПОВА

ДЕНЯТ Е НАЦЪФТЯЛ КАТО МУШКАТО

проф. СИМЕОН ЯНЕВ

ЖИВОТ В МИГОВЕТЕ

ХРИСТО АНГЕЛОВ

ПРАЗНИК НА ПОЕЗИЯТА

IV. ПОЕЗИЯ

АНА ВАСИЛЕВА

ОГНИЩЕ

АНДРЕЙ ВАСИЛЕВ

БЪЛГАРИЙО

СЕНОКОС

БОЯН ИЛИЕВ

В ЕДИНОЧКАТА

БЕЗСМЪРТИЕ

ВАСИЛ КАЛФОВ

СЕЛСКА ДУША

ЗЕМЕДЕЛСКА ПОВЕЛЯ

ВАСИЛ ЛЕВСКИ

ВЯРА ДАМЯНОВА

ХЛЯБ НАСЪЩЕН

КАЛЕНДАР

МОЙ СТИХ

ТАМ

ПОВИК

СПОМЕН ЗА ЖЪТВАРИ

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ЦИРК

МИГ

РОЖДЕН ДЕН

ТАРАЛЕЖОВИ БОДЛИ

БЕШЕ НОЩ И ДУШИТЕ НИ СВЕТЕХА

РЕША ДЪЖДА

ДЪЖДЪТ

ГЕОРГИ ЗАРКИН

ЗАВЕТ

АЗ ВЯРВАМ!

ГЕОРГИ КИРИШЕВ

ТАЙНИТЕ В СЪРЦЕТО

ДАРИНА ЦВЕТКОВА

ОПАСНА ИГРА

ЛАЗАРКИ

ЛЯТНО

МУСАЛА

КОЛЕДА

СВЕТЪТ Е ПЪЛЕН С ЧУДЕСА

ДИМИТЪР БОЙНОВСКИ

НАВЪН Е ПРОЛЕТ

СВЕТЪТ Е МОЙ

ДИМИТЪР ЮЖНЯНИН

РОЖДЕСТВО

РОДНА СТЯХА

ДОРА МАНЧЕВА

ЛЮБОВТА

НАШИТЕ МЕЧТИ

ЕЛЕНА ТИЛЕВА

СЛЪНЧЕВ ЛЪЧ

МОМИЧЕ

ЧОВЕКЪТ И МОРЕТО

ЖИВКА ТАНЧЕВА

ОПАШКАТА НА ДЯВОЛА

ЗА ТЕБ ИЗДИГАМ ФАКЕЛ

РОДИНО

ЖИВОТЪТ БЕЗЦЕЛНО ОТЛИГА

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК

ИВАН КУТИНОВ

БЛЯН
КАРЦИРАНИЯТ ПОЕТ
ИВАН СЕЛАНОВСКИ
ПЕРСИН
ЗАПЕЙ МИ, БРАТЕ
НА ТЕБ, ПАРИЖ - 13.11.2015
ПРОЛЕТНА ИДИЛИЯ
ИВЕТА ВРЕСКОВА
СПОМЕНЪТ, ОТ КОЙТО БОЛЕДУВАМ

ЙОРДАН БОРИСОВ
ДУША ПОД КЛЮЧ
ПОКЛОН
ЯНИНИ ГРАМАДИ

ЙОРДАНКА ХРИСТОВА
КРЪГОВРАТ

ЙОСИФ ПЕТРОВ
ЗАКРИЛНИКЪТ

ЙОТО СТАМБОЛСКИ
БЕЗ ТЕБ

КИРИЛ НАЗЪРОВ
ДЕТСКИ ДНИ
ДЕН НА ДЕТЕТО

МАРГАРИТА НЕШКОВА
ПЪТЕКИ СЪДБОВНИ
МЕЛОДИЯ
ГРОЗДОБЕР
ПЪРТИНА
С ОЧИТЕ НА РЕКАТА
БЕЛИ ЛЯСТОВИЦИ

МАРИН НАЧЕВ
ПРОЛЕТНИ НАВЕИ

МЕТОДИ НОВЕВ

СРЕДНОЩНО СВИЖДАНЕ

ЩЕ БЪДЕМ!

МИЛЕНА ФИЛИПОВА

МАРТЕНСКИ КУРАЖ

ПРОЛЕТНО

ЛЕТЕН БЛАГОСЛОВ

ПАМЕТ

ЗИМНА ОДА

ЛЯТОТО Е ИЗГРАДЕНА ЛИЧНОСТ

МИЛКА ПЕШЕВА

БЪЛГАРИЯ

НАДЕЖДАТА

ТИ НЕ УСЕТИ ЛЮБОВТА

ДОБРО УТРО

МИЛЧО ПРИСАДАШКИ

С НЕЖЕН ЦВЯТ

ДУШАТА ЩЕ ИЗГРЕЕ

СЪДБАТА НИ

МИРЧО МОМЧИЛОВ

АВТОПОРТРЕТ

ИЗМАМНА ЛЮБОВ

НАДЕЖДА ЦАНЕВА

НАДЕЖДА... ЗА ПОСЛЕ

ПРОЛЕТНИ ЦВЕТА

СЪН

РУЧЕЙ

ЕСЕН В СТЬКЛАТА

МИГ

ОЛГА ВЪРБАНОВА

НАКЪДЕ ВЪРВИМ

КОГАТО

ПОД СТАРИЯ ЛЮЛЯК

ПЕСЕН ОТ ИЗВОРА
ПЕНКО КЕРЕМИДЧИЕВ
КЪМ ТЕБЕ
МАЛКИЯТ БЕЗДОМНИК
РОДИНО
НОВА ГОДИНА
АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ
С ДУШАТА СИ ТЕ ГАЛЯ
РОДИНА
ПЕТКО ЗГАЛЕВСКИ
МОРЕ
ПЕТКО ОГОЙСКИ
МИСЪЛ
СЕЛЯНКА В ГРАДА
БЕЗСМЪРТИЕТО
ПЕТЪР ИЛИЕВ
СЪБУЖДАНЕ
В ПОЛЕТО
ВИДЕНИЯ
ИЗПОВЕД
ТРЕВОГА
РИЛКА МИРОНОВА
УТРЕ
СТЕФАН СТАМОВ
ЕСЕН
РОДНО СЕЛО
ПРОЩАВАЙТЕ, РИМИ
СТОЯН КОЛДОВ
ИЗПОВЕД ПРЕД ДЯКОНА
ПОМЕН
ТОДОР ЦАНЕВ
БУРНА НОЩ

ПИСМО

ХАРАЛАН НЕДЕВ

КЪМ РОДИНАТА

С ДОСТОЙНА СЛАВА

ПАК ДОШЛА Е ПРОЛЕТТА

АКАЦИИТЕ ПРЕЦЪФТЯХА

КУЛИ КРАСИВИ ГРАДИХ

С ЛИЦЕ КЪМ АПОСТОЛА

С БОЛКА ПРЕД ВЕЛИКИТЕ ПРЕДЦИ

ЦВЕТАН ЛАЛОВ

БЪЛГАРСКА ОДИСЕЯ

ИЗВОР

В ДЕНЯ НА ПРОШКА

УЧАСТ

СПОМЕН ЗА ТОДОРОВ ДЕН

ЦОНЬО НЕДЕЛКИН

ДАЛИ...

ЗАЛЕЗ

V. САТИРА

АТАНАС ЛИЧЕВ

ПРОЗРЕНИЕ

ВИСОКОДОБИВНИК

КЪДЕ СИ ВЯРНА, ТИ ЛЮБОВ НАРОДНА

ПРОЗРЕНИЕ

СИНДРОМА НА ЛЕВИЦАТА

ВИСОКОДОБИВНИК

ФОЛКЛОРНА

БОДИЛ РОЗИН /КИРИЛ НАЗЪРОВ/

ОТНОВО ТЕМАТА ДРЕБНА

ЗА СИСТЕМАТА СЪДЕБНА

ВОЛНОФИЛ

ГОЛЕМИ БЕЗ ПРОБЛЕМИ

ИМИТАЦИЯ

ПОП С ЛАПТОП

ГЛЕДНИ ТОЧКИ

ГОДИНА НА ПЕТЕЛА

ТОВА Е САМО НАЧАЛОТО

ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ:

КОЛЕДНИ НАДБАВКИ

ВСЕОТДАЕН

НЕДОВОЛСТВОТО НА СТАРАТА ГОДИНА

ВАСИЛ КАЛФОВ

ИМАЛО Е! ИМА И ЩЕ ИМА БЗНС!

ГЕОРГИ КОЗАРЕВ

ЮБИЛЕЕН ПОЗДРАВ

СЪВЕТИ

ПО НАСЛЕДСТВО

ИЗБОРИ 2016 г.

АЗ СЕ ЧУДА и се чуда:

ЗА ВЕСТНИЧЕТО наше,

НАШАТА ВОДАЧКА

ИДЕ НОВАТА ГОДИНА

ИВАН ЛЮБОМИРОВ

СЪДБАТА НА БЗНС

МАРГАРИТА НЕШКОВА /МАГИ СМЕШКОВА/ АМИШ ВЕШКОВА/

КЛАСИЧЕСКО

“БЛАГОРОДСТВО” С ОПИТ

ОТПЛАТА

УМНО СЕЛО

ПОЖЕЛАНИЕ

ОТГОВОРА НА „СЛЕПЦИТЕ”

ВЪПРОСИ

УСЛОВИЯТА У НАС

“ВЯРВАЙТЕ МИ!”

ТОВА НЕ Е ЗАПЛАХА
ПО МИГЕЛ ДЕ СЕРВАНТЕС
МИРЧО МОМЧИЛОВ
УРА, ДРУГАРИ
ПАРТИЙНА СПОЛУКА
ВОДИ НИ, ПАРТИЙО
ПЕТЪР ПЕТРОВ
БЕТИ, ЦВЕТИ И ВЪЛКА
ЦВЕТЕТО И ГРАДИНАРЯ
ГОРСКА ОРИСИЯ
ТАРАЛЕЖА /СТОЯН КОЛДОВ/
СВЕТИЛА
СКРИТА КАРТИНА
ПРОБЛЕМ
КОАЛИЦИОННИ ПАРТНЬОРИ
САТИРИЧНА РАВНОСМЕТКА
ПРИ ЯСНОВИДКАТА
НЯМА ЗА БЕСИЛО
ГРИЖА ЗА ПЕНСИОНЕРИТЕ
НАЙ-ДОБРЕ СА ТИЯ
ДВУБОЙ
ТОДОР ЦАНЕВ
СИНУСОИДА
ХАРАЛАН НЕДЕВ
СИЛАТА НА ЛЪЖАТА
ХАЙДУЦИТЕ СА ПОД ЗАКРИЛА
ХРИСТО АНГЕЛОВ
АПОСТРОФИ
СЛЕД 9 СЕПТЕМВРИ
СЛЕД 10 НОЕМВРИ
ВЪРТЕЛЕЖКА
АПОСТРОФ

ЗА ПРАЗНИКА
ЦВЕТИ МАРИНОВ
МИРЕН ПРЕХОД

VI. ПРОЗА

ДАРИНА ЦВЕТКОВА
ЗА СВОБОДАТА, ЛЮБОВТА И ИСТИНАТА
ИВАН СЕЛАНОВСКИ
НЕВИДИМАТА РЪКА
ИСКЪР ШУМАНОВ
САМ СЕ ОРИСА
СТОЯН КОЛДОВ
СРЕЩА

I. БЕЗСМЪРТНИТЕ

ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ

Роден на 28.03.1887 в Копривщица

Загинал на 02.10.1916 в Гърция

ЕДИН УБИТ

Той не ни е вече враг -
живите от враговете
бурна ги вълна помете
нейде към отсрещний бряг.

Ето, в хлътналия слог
легнал е спокойно бледен
с примирена скръб загледан
в свода ясен и дълбок.

И по сивата земя,
топлена от ласки южни,
Трепкат плахи и ненужни
с кръв напръскани писма.

Кой е той и де е бил?
Чий го зов при нас доведе,
в ден на вихрени победи
да умре непобедил?

Клета майчина ръка,
ти ли го в неволя черна
с думи на любов безмерна
утеши и приласка?

Смешна жал, нелепа жал,
в грохотно, жестоко време!

Не живот ли да отнеме
той живота свой е дал?

И нима под вражи стяг
готвил е за нас пощада? -
Не, той взе що му се пада,
мъртвият не ни е враг!

ЕЛЕГИЯ

Да се завърнеш в бащината къща,
когато вечерта смирено гасне
и тихи пазви тиха нощ разгръща
да приласкае скръбни и нещастни.
Кат бreme хвърлил черната умора,
що безутешни дни ти завещаха -
ти с плахи стъпки да събудиш в двора
пред гостенин очакван радост плаха.
Да те пресрещне старата на прага
и сложил чело на безсилно рамо,
да чезнеш в нейната усмивка блага
и дълго да повтаряш: мамо, мамо...
Смирено влязъл в стаята позната,
последна твоя пристан и заслона,
да шъпнеш тихи думи в тишината,
впил морен поглед в старата икона:
аз дойдох да дочакам мирен заник,
че мойто слънце своя път измина...
О, скрити вопли на печелен странник,
напразно спомнил майка и родина!

ЧЕРНА ПЕСЕН

Аз умирам и светло се раждам -

разнолика, нестройна душа,
през деня неуморно изграждам,
през нощта без пощада руша.

Призова ли дни светло-смирени,
гръмват бури над тъмно море,
а подиря ли буря - край мене
всеки вопъл и ропот замре.

За зора огнеструйна копнея,
а слепи ме с очите си тя,
в пролетта като в есен аз крея,
в есента като в пролет цъфтя.

На безстрастното време в неспира
гасне мълком живот неживян,
и плачът ми за пристан умира
низ велика пустиня развян.

брой 4/2016

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА

Родена на 16.04.1893 в София

Починала на 23.03.1991 в София

БЪДНИ ВЕЧЕР

Ненадейно на небето
в тази съща нощ огряла
чудната звезда комета,
хубава, лъчисто бяла.

И оставили книжката
учените влъхви стари,
и на път подир звездата
тръгнаха със скъпи дари.

И звездата чудно бяла,
както Господ Бог и казал
без и денем да залязва,
над една кошара спряла.

Влезли вътре мъдреците,
и сред агънцата бели,
с ореол над къдриците,
малкият Христос видели...

брой 5-6/2016

ИВАН ВАЗОВ

Роден на 09.07.1850 в Сопот

Починал на 22.09.1921 в София

МОЛИТВА

Дядо Господи, прости ме,
моля ти се от душа!
С ум и разум надари ме
да не мога да греша.
Запази ми ти сърцето
от зли мисли и неща;
всичко виждаш от небето,
зло на мен недей праща!
Дай на мама, дай на татя
здраве, сила и живот;
мир, любов на всички братя,
и добро на наш народ!

брой 5-6/2016

НИКОЛА ПЕТКОВ

Роден на 21.07.1893 в София

Обесен на 23.09.1947 в София

ЗА АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ

Борческият дух на Ал. Стамболийски пленява и фантазира; този дух е присъща черта само на великите водители на народните маси, на завоевателите, на апостолите, които са се посветили всецяло в услуга на една идея, на един култ. Ал. Стамболийски беше истински водител на земеделското съсловие в България. Вечната му мисъл беше сдружаването на земеделците, а вечният му култ Български земеделски народен съюз!

Смелостта на Стамболийски е достойна за подражаване. Тя се проявява в делата му, в мъченическата му смърт и във всичко говорено и писано от него. В някои случаи тази негова смелост създаде епоха. Да кажеш в очите на всемогъщия цар Фердинанд, пред когото всички трепереха: „Ваше величество, ако предприемете тази война, вашата глава ще се търкаля по улицата“, е смелост рядка в летописите на историята. Да заявиш пред многолюдното събрание: „Фердинанд е най-големият виновник за катастрофата и той трябва да бъде обесен с главата надолу пред паметника на Цар Освободител“, е риск, който влече след себе си смъртното наказание.

Още от началото, когато се впуснал в политическия живот и до смъртта си Ал. Стамболийски остана смел в атаките си, горд в държанието си, осмислен в най-малките си действия. В началото на зараждащия се БЗНСъюз той е по-умерен и статиите му имат за цел да увещават земеделците към сдружаване, към взаимодействие за запазване на своите интереси. Но когато другите партии с нападки, обвинения, клюки и подигравки подемахт борба срещу Земеделския съюз, Стамболийски не се

стресва, не се отчайва. И подобно на рицар, заобиколен от всички страни с неприятели, върти голямата си сабя и нанася тежки удари.

Малодушните не са за него. Той не се боеше от нищо, презираше опасностите и караше и другите да постъпват като него: „Бъдете смели и отивайте докрай в предаността си към делото и борбите...”

Цели 20 години той стоя начело на тази величествена борба, като има за оръжие само съюзния орган в. „Земеделско знаме”. Чрез него той разви, разшири, уясни и оформи идеите и теориите на Земеделския съюз. Смело може да се каже, че Ал. Стамболийски е главният идеолог на земеделското сдружаване. Това се е винаги признавало от Забунова и Драгиева. Днес, благодарение на него, почти никой не оспорва принципите, върху които е сложен БЗНСъюз. Те са нещо самобитно и оригинално. Много по-късно в Западна Европа започнаха да се образуват земеделски съюзи с програми, подобни на българския.

Когато Стамболийски застана начело на управлението на страната, той прояви същата решителност, както в опозиция. Условието, при които той пое властта бяха особено тежки. България беше победена и разстроена. Великите сили и съседните държави гледаха на българския народ като на омразен неприятел. Той вървеше напред към спасителния бряг непоколебима смелост. Смелост беше от негова страна да подпише Ньойския договор тогава, когато всеки от партийните шефове предпочиташе да излага България на големи опасности, отколкото да изложи името си. Смелост беше да отиде и протегне ръка на Пашич и Венизелос за взаимно разбирателство, въпреки че България беше победена...

Доказал своята прозорливост като държавник, той предсказа и своята смърт в паметните думи, казани пред останките на неговия другар Ал. Димитров: „Аз намирам за най-идеална и най-красива моменталната смърт, дошла при изпълнение на дълга.”

*откъс от книгата на Никола Петков „Александър Стамболийски“, издадена през 1930 г.
брой 2/2017*

ДУМИ ОТ ПОСЛЕДНАТА РЕЧ НА НИКОЛА ПЕТКОВ ПРЕД VI-ТОТО ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

5 ЮНИ 1947

„...Моята съвест е била винаги чиста. Такава е била винаги, защото и в моето семейство винаги са били с чиста съвест. Хора с нечиста съвест в моето семейство няма и няма да има.

...Аз обаче съм длъжен да кажа тук, че днес Българският земеделски народен съюз, на който имам честта да съм секретар, стои на същите позиции. Тия позиции са такива, каквито са били и на 9 септември. Тия позиции са: сътрудничество с работническата партия при равни права и задължения и право на свободен организационен живот на БЗНС.

...Няма да се оправдавам, защото невинните никога не се оправдават... Тук не се цели личността на Никола Петков. Цели се друга: да се удари секретарят на БЗНС, да се удари организацията на българските селяни, защото тя днес стои на една непоколебима позиция: независимост на БЗНС, независимост на организационният живот на БЗНС, борба за свободите и правата на българския народ....

...В 1938 г. мен ме изхвърлиха от същото това народно събрание по същите причини за борба за правата и свободите на българския народ и за борба срещу личния режим, заедно с 10 от вашите другари. И тогава, и сега аз заявявам, че съм щастлив, че имам честта и щастието да последвам съдбата на своя баща и своя брат, да дам свободата, ако ще и живота си за свободата на българския народ...

Да живее Българският земеделски народен съюз!

Да живее свободата!

бро 3/2017

ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ

Роден на 27.04.1866 в Трявна

починал на 28.05.1912 в Брунате, Италия

ОПАК КРАЙ

Имало нявга край чудноват -
може и днес да го има! -
землище хиледи, хиледи той
мили квадратни обзима.

Блъска го Черно море от възток,
Бяло от юг го припира,
а до ребрата на Дунава бял
той се на север допира.

Тъмни гори го и буйни реки
пряко, на подплес просичат...
Някои историци "Опакий Край"
бозна защо го наричат;

негли на присмех, а дявол ги знай,
негли съвсем справедливо...
Тъй ли, онъй ли - а в Опакий Край
опако всичко отива.

Туй, що се вика устави, закон -
дим издимил се отколя:
всичко се върши по царския кеф,
т.е. по божия воля.

Знайни са тамо свещени слова:

равенство, братство, свобода;
както навсякъде, плява под тях
дъвче смирено народа.

Както навсякъде, върховната власт
е и върховно начало...
Някога бил е държавния герб
лев, а сега - кречетало.

Да, кречетало! На този е герб
смисльът ясен и кратък;
зарад когото пък тъмен е, той
нека внимава нататък.

В Редец, столица на Опакий Край
върху висока могила,
каменозидана сграда стърчи
с надпис "Тук брашно се смила".

Каменозидана сграда стърчи,
вятърчева воденица -
тъмни ветрила отхвърлят далеч
сянка над цяла столица.

Цялото лято тя глуха стои
делнични дни и недели;
само когато се вятър вести -
зиме - понякога мели.

Мигом мливари от целия край
Стичат се само тогава,
денем и нощем все глъч, препирни
и непрекъсната врява.

Борят се, карат се кой по-напред

своята елда да смели...
Цялата сган се разделя надве
партии - черни и бели.

"Пущайте! Вятър от изток повя!"
Белите викат: "За срама!
Или пък тука съзвани сме ний,
врява да вдигаме само?"

"Чакайте западний вятър! - крещят
черните ядно и диво.
Само от запад когато повей,
смила се хубаво мливо." -

Викат, дялякат се: върхът един
иска над други да вземе...
А воденични ветрила стоят
и неподвижни и неми...

Воденичарят, накрехнал калпак,
там под мустак се подсмива:
нему е уемът сигурен все -
има ли, няма ли мливо!

Ала и нему ей врява и глъч
доста вече омръзна -
грабна товарница той и завчас
луди мливари разпръсна...

Мирно е около: вятър не вей
в сградата вътре, ни вънка;
ни воденични ветрила скриптят,
ни кречеталото дрънка.

Бяло-червено-зелений байрак

дреме над стрехи поставен;
лепнато е кречеталото там -
наместо гербът държавен.

Всякоя зима тълпи по тълпи
стичат се луди мливари,
всякоя зима повтарят се пак
там топурдиите стари.

А воденичарят, накрехнал калпак,
сам под мустак се подсмива:
що го е еня, че в Опакий Край
опако всичко отива?!

На чудесии обръгнал е той...
в Опакий Край чудесата
не, както другаде, са чудеса -
те са в реда на нещата!

брой 2/2016

СЕРГЕЙ РУМЯНЦЕВ

Роден на 05.09.1896 в с. Блъсничево

Убит на 27.04.1925 в София

НА СЕЛСКИЯ ВОЖД АЛ. СТАМБОЛИЙСКИ

Животът – туй е битка непрестайна,
а в битката е истинский живот!
Бори се, пръв бъди в борбата сяйна
и ти ще имаш обичта безкрайна
на земеделския народ!

И все напред без страх и колебание,
и никога не спирай своя ход -
макар през тъмни мъки и страдание
върви напред без страх и колебание
към светлина и нов живот!

И винаги с нестихващо стремление
ти бодърствай с изправена глава
и враговете гледай със презрение,
че тебе цял народ те призова
родината да водиш към спасение!

И нека празний шум не те смущава
на твоите безчисли врагове -
победний устрем нека не престава
и нека всеки ден те приближава
къмто мечтани брегове!

Животът – туй е битка непрестайна,
а в борбата – истинский живот!

Ти пръв бъди в борбата светлосяйна
и ти ще имаш любовта безкрайна
на земеделския народ!

брой 1/2016

ДЕМОКРАТ

На Чапрашиков Аероплански

Демократът чест не знае,
нито съвест, нито срам,
много, много се не мае
трупа банки тук и там.
Той гешефтите обича
и настане ли война,
всичкия тютюн завлича
в чужда някоя страна.
След тез подвизи безстрашни,
щом напусна го властта,
колко яд и грижи страшни
член четвърти завеща!
Всеки плахо се прекланя,
а бай Крумчо за към Рим
с много злато в аероплана
отлетява яко дим...
Демократът срам не знае,
нито род, ни роден край,
много, много се не мае
бяга в странство и нехай.

брой 2/2016

СТОЯН МИХАЙЛОВСКИ

Роден на 07.01.1856 в град Елена

Починал на 03.08.1927 в София

СВЕТОВНАТА КНИГА

Светът - отворена е книга
и всякой може да успее
по нещо в нея да прочита
и нещичко да разбере...

Но онзи пълно я разбира,
онзи мъдрец и тайновец,
неявни знаци който вижда
вред, гдето спира своя глед...

Не стига само да прочиташ -
и слепий знае да чете:
учи се думи да откриваш
между самите редове...

Чети наопако в сърцата;
избръщай буквите, рови -
търси онуй, което бяга,
от голий поглед се бои...

И с пръст похващай всяко дело,
пред всяка съвест туряй свещ -
търси срамът на всяко чело,
и сянката зад всяка свещ...

ЦАНКО БАКАЛОВ - ЦЕРКОВСКИ

Роден на 16.10.1869 в Бяла черква

Починал на 02.05.1926 в София

САЗЪТ МИ

Ти звънти, ти кънти,
мой яворов саз!
Ветрец лек нек далек
носи твоя глас.

По поля, по нивя
в родний край любим
ти кажи как страдай
клетник тук един.

О, кажи как тъжи,
как въздиша той;
как весден изступлен,
няма мир покой.

Как в скръб живот скъп
трови и пилей;
как сърце за лице
ангелско милей.

Как душа за душа
искрена трепти;
за любов живот нов
как ми тя шепти...

О, звънти, о, кънти,

мой яворов саз!
Ветрец лек нек далек
носи твоя глас.

ДАЙТЕ ВИНО

Дайте вино
и ракия,
дайте коня,
шарколия!

С вино жалба
ще разгоня,
с кон години
ще догоня....

Ах, години
отлетели!
Вий, младини
опустели!

Де не ходих
да ви зърна,
що не сторих
да ви върна!

Що не сторих,
но Ви няма
жива мъка
гръд обхвана...

Ей, наздраве,
ще да пия
руйно вино
и ракия;

пак ще яхна
враня коня,
младо време
да догоня...

брой 5-6/2016

РОДИНА

Родино красна,
долино родна,
зорница ясна,
земице плодна!

Как те обичам,
как те бленувам;
как се увличам,
как се люблювам
на твоите чудни
поля и ниви,
славеи будни,
цветя красиви.

На твоите дивни
извори, вади,
реки проливни,
сенки, прохлади.

На твоите вити
скали чутовни,
орли сърдити,
гори вековни.

На всичко, майко,
що си кърмила -

как те обичам,
родино мила!

брой 2/2017

II. УВОДНИ МАТЕРИАЛИ,

СТАТИИ,

ПУБЛИЦИСТИКА

РЕДАКЦИОННИ СТАТИИ

ПЕТ ГОДИНИ БЕЗ ИСКЪР ШУМАНОВ

Неусетно годините отшумяха в лоното на вечността! Но те не можаха да заличат спомена у сдружените земеделци за: Човека, Земеделеца, Общественика, Писателя, дългогодишния политически емигрант в САЩ, Главен редактор на „Народно земеделско знаме“ и „Земеделско знаме“, един от учредителите на Съюза на писателите земеделци в България Искър Шуманов... и още и още... може да се каже и пише за всеотдайния труженик на БЗНС.

За него Земеделският съюз бе онзи АФИОН, който опияняваше една неспокойна душа, едно неукротимо пулсиращо сърце с пулса на БЗНС!!!

Труден е пътят в политико-обществения живот... Ала Искър Шуманов достигна, завоюва, своя обществен връх не с пълзене, а с всеотдайни дела, поел кръста върху своите плещи!

Жестока и неумолима е съдбата! Биологическите закони безпощадни.

На 22 май 2011 г. спря завинаги един вдъхновен живот, живот поезия, живот борба за щастие! И той премина дверите на отвъдното. И ето, че неусетно изминаха пет години без Искър Шуманов!!!

Уважаеми земеделци, уважаеми поклонници на перото, да сведем глави пред светлата му памет и тихичко да прошепнем: „Поклон, Бай Искъре!!!“

*Съюз на писателите земеделци в България
брой 2/2016*

ВЕРЕН ПРИЯТЕЛ НА ВЕРНИ ЧИТАТЕЛИ

Вестник „Литературно земеделско знаме“ закръгли своята

петгодишнина и започва да излиза вече шеста поредна година. През изминалите пет години той излизаше редовно без прекъсване и стигаше до стотици читатели от цяла България. Спечели си много приятели и почитатели.

Беше създаден в началото на 2012 година като продължител на притурката на в. „Земеделско знаме“ „Литературно знаме“, която започна да излиза две десетилетия по-рано по идея на Искър Шуманов. Учредители на „Литературно земеделско знаме“ бяха българските земеделци, а негови първи редактори Йордан Борисов, Иван Селановски, Габриела Цанева и Кирил Назъров. След това вестникът разшири своята читателска аудитория.

„Литературно земеделско знаме“ дава широка трибуна за изява на съвременните писатели земеделци. В него те редовно отпечатват своите нови стихове, разкази, хумористични и сатирични творби, рецензии и отзиви за новоизлезли книги, публицистични материали и други.

Не са забравени класиците Цанко Церковски и Сергей Румянцев, изтъкнатите поети Трифон Кунев, Никола Ракитин, Йордан Ковачев, Йосиф Петров и др., както и писатели-земеделци, които вече не са между живите, като Искър Шуманов, Стефан Стамов, Андрей Василев, Георги Киришев, Боян Илиев, Петър Бонев, Страхил Планинец, Христо Радев, Йордан Христов, Иван Белослатински, Петко Згалеvски, Стефан Попгеоргиев, Петко Атанасов и други.

„Литературно земеделско знаме“ излиза редовно благодарение на своите предани абонати, спомоществователи и почитатели. И не на последно място благодарение усилията на сегашната редакционна колегия: Габриела Цанева, Маргарита Нешкова и Кирил Назъров.

Вестникът продължава да излиза, ще продължи да излиза и през следващите години.

Нека му пожелаем да умножава своите читатели.

На добър час!

ДЕНЯТ НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ

Всеки земеделец знае, че през 1922 г. Стоян Омарчевски, министър на народното просвещение в правителството на Стамболийски, по предложение на група интелектуалци внася предложение в Министерския съвет за определянето на 1 ноември за Ден на българските народни будители. Денят съвпада с църковния празник, на който се почита паметта на светеца Йоан Рилски Чудотворец.

Министерството на народното просвещение излиза с окръжно №17743/28.07.1922 г., според което 1 ноември е определен за „празник на българските будители, ден за отдаване на почит към паметта на големите българи, далечни и близки строители на съвременна България“. На 31 октомври 1922 г., излиза постановление на Министерския съвет за обявяване на празника. На 13 декември същата година 19 Обикновено Народно събрание приема Закон за допълнение на Закона за празниците и неделната почивка, а указът е подписан на 3 февруари 1923 г.

Всеки българин пази в сърцето си имената и делото на народните будители. Нека днес ги споменем и запазим минута мълчание:

Свети Иван Рилски, Константин Костенечки, Григорий Цамблак, Йоасаф Бдински, Владислав Граматик, Димитър Кантакузин, Петър Парчевич, Петър Богдан, Паисий Хилендарски, Матей Граматик, поп Пейо, Неофит Бозвели, Неофит Рилски, Иван Селимински, братята Димитър и Константин Миладинови, Георги Стойков Раковски, Васил Левски, Христо Ботев, Стефан Димов /Караджа/, Хаджи Димитър Асенов, Любен Каравелов, Захарий Стоянов, Добри Чинтулов, Иван Вазов, Григор Пърличев и много други. Народни будители са не само хора от миналото, но и от по-нови времена, защото всяко време има нужда от своите будители, от своето пробуждане.

По повод обявяването празника на народните будители за

общонационален, министър Стоян Омарчевски казва: „...първата наша грижа е да обърнем погледа на нашата младеж към всичко ценно и светло от нашето минало и да я приобщим към това минало, за да почерпи тя от него бодрост и упование, сила и импулс към дейност и творчество.”

ЛЗЗ, брой 5-6/2016

20 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА СЪЮЗА НА ПИСАТЕЛИТЕ ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

“Учреден след рухването на тоталитарната комунистическа власт, той сплоти изявени поети, белетристи и журналисти – изповядващи идеите на БЗНС и в резултат на успешната организационна, издателска и културно-просветна дейност от 11 учредители на 25.1.1997 г. към 25.1.2010 г. членовете на СПЗ са вече 58, които са автори на 250 поетични и белетристични книги ...”

/Съюз на писателите земеделци-история/, 2010 г., Йордан Борисов – председател на СПЗ/

В протокола на учредителното събрание, по данни на Йордан Борисов, учредители са: Искър Шуманов, Иван Селановски, Петко Огойски – гр. София; Стоян Колдов – с. Лесново, Софийско; Георги Киришев – с. Лозен, Хасковско; Пенко Керемидчиев – гр. Панагюрище; Д-р Иван Цолов – с. Гиген, Плевенско, Васил Калфов – гр. Кюстендил; Йордан Борисов и Боян Стоянов – гр. Враца, Страхил Планинец – Германия. Избрано е следното ръководство: Йордан Борисов – председател; Георги Киришев – зам.председател, Боян Стоянов – организационен секретар; Иван Селановски – касиер, който след една година поема и отговорността като орг.секретар; Искър Шуманов – редактор, Стоян Колдов – председател на Контролно-ревизионната комисия, с членове на същата: Васил Калфов и Пенко Керемидчиев.

“Като член на ПП на БЗНС и учител по литература приветствам създаването на Съюз на писателите-земеделци в България, със седалище гр. София... Сега, след рухването на бившия тоталитарен режим на БКП, издаването на земеделска книжнина е необходимост. Подгответе сборника /става дума за сборник “Детелина”, първи том на който излиза през 2000 г./ и Ви обещавам, че ще направим всичко възможно да бъде отпечатан.”

/Георги Пинчев, член на ПП на БЗНС, 25.1.1997 г./

“Литературния сборник “Детелина” е необходим на Съюза на писателите-земеделци. В него те ще публикуват своите поетични и белетристични творби, отразяващи борбата и страданията на репресираните земеделци след 9.IX.44 г.”

*/Искър Шуманов, гл.редактор на в-к “Земеделско знаме”,
25.I.1997 г./*

ЛЗЗ

НОВИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА НА НОВАТА ГОДИНА

Вече шест години посрещаме новите предизвикателства на времето с в-к „Литературно земеделско знаме”.

Често си задаваме въпроса – какъв е нашият вестник и какъв трябва да бъде? Литературно огледало, в което се оглежда духовността на бездуховното ни битие? Земеделско вдъхновение и упование – за хилядите сдружени земеделци, изхвърлени от исконната организация на бащи и деди? Или знаме, което трябва да опазим чисто, да веем високо и да следваме в бурите и въртопите, през които минаваме...

Трудно е да се каже от какво имаме най-голяма нужда, защото имаме нужда от всичко това и от много повече.

Едно е сигурно – „Литературно земеделско знаме” беше и трябва да остане трибуна на земеделската мисъл и съвест. Тук трябва да се задават въпроси и да се дават отговори – чрез всички изразни средства на живото слово – поезия, белетристика, публицистика, сатира. Тук е мястото, където можем да мечтаем за по-добър свят и да търсим брод към него, тук е мястото, където можем да изхвърлим душевната погнуса от грозното в света край нас, това е територията, на която можем да срещнем идеите си за прагматично оцеляване и хипотетично благоденствие, за политическо проветряване на авгиевите обори, в които превърнахме държавата си... Тук трябва да кръстосаме перо и слово, за да припомним ценностите на демокрацията и свободата, които са ценности на Левски и Стамболийски, на Земеделския

съюз, на Европейския съюз, на днешната цивилизация – равенството, братството и свободата, мира, хляба и народовластието, разделението на властите и правото на стремеж към щастие.

ЛЗЗ, брой 1/2017

ВАСКО ЧАВДАРОВ

С ПОЧИТ КЪМ АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ И... ОЩЕ НЕЩО

С реформаторските си идеи и действия великият водач на сдружените земеделци Александър Стамболийски оставя светла и трайна диря в историята на БЗНС, България и Балканите.

След убийството му Съюзът се е цепил на крилца и перца, а след 10-ти ноември 1989г. се нароиха дузина формации - някои с приставки, други с наставки, дори с имена и цветове в абревиатурата. Всички те се определяха като правоприемници на онова БЗНС, основано през 1899г. „ПРИНЦИПИТЕ“ на Стамболийски пък бяха тяхната Библия.

На 36-тия конгрес, обаче с предварително замислен и организиран преврат, група „Бъдеще за БЗНС“ узурпира абревиатурата. Това огорчи хиляди земеделци и те замразиха членството си.

Малката надежда, че ръководството ще разбере грешките си, се изпари.

Ето няколко от фактите:

- 7 години по-късно те забравиха, че „З“ в БЗНС значи земеделски и че 18-ия принцип гласи: Земеделският Съюз е за дребната и средната поземлена собственост.

- Със съвсем малки изключения БЗНС изчезна от медийното пространство, въпреки че има действащ министър.

- БЗНС не застана зад протеста на казанджиите. По време на правителството на Станишев именно БЗНС заедно с РЗС внесе в

НС десетки хиляди подписи срещу увеличението на акциза.

- БЗНС го няма при определяне приоритетите в земеделието като цяло и остави БСП да защитава интересите на земеделците от селата. А знаем как комунистите „защитават“ земеделците.

- БЗНС с нищо не помогна в кампанията „Дребен земеделски стопанин“. Чрез своите структури и членове, поне тази мярка можеше да стигне до всички притежатели на 5 декара земеделска земя.

- Преди година по повод 136 годишнината на Стамболийски изразих опасенията си, че вмешателството на едрите земеползватели ще опорочи кампанията за мярка (ДЗС).

И не сгреших - получаващите стотици хиляди евро субсидии завидяха на потенциалните кандидати. Дори нарекоха субсидията 1000лв социална помощ.

Когато ти дават 1000 по 1000, едното хиляда може да е нищо, но с 1000лв всеки, който има желание, може да започне от нищото.

Изрекоха се гнусни лъжи, изсипаха се фалшиви статистики и пъкленият им план се състоя:

- От 112000 потенциални стопани през септември се оказа, че само 21000 са изпълнили условията за кандидатстване.

А на 16 октомври сметалото спря на 9000.

Подигравката е пълна - земеделска България ще има официално само 9000 дребни земеделски стопани.

брой 2/2016

ВЕЛИКО ЗЛАТАНОВ

КАК ДА ОЦЕЛЕЕ ДРЕБНИЯТ И СРЕДНИЯТ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛ В БЪЛГАРИЯ?

В многобройните ми срещи със земеделски производители (членове на ОЗПСБ, а и не само) винаги съм поставял въпроса за това как можем да решим проблемите на малкия и среден бизнес. И винаги съм подчертавал, че можем да го решим само заедно.

Индивидуалността е хубаво и полезно нещо, но в случая не върши работа. Не зная дали битността на българина в миналото и днес, както и условията, при които е живял и живее днес, са предпоставка за това.

Да вземем за пример днешните малки и средни стопани. Не стига, че са изоставени от държавата, но и сами не виждат, че начина по който работят, им позволява само да оцеляват физически (за сега). Дребният и среден стопанин е натикан в ъгъла, и ако иска да оцелее и да се развива, трябва да има защита на интересите му.

Да вземем за пример страните от западна Европа. Там няма фермер, който да не членува в сдружение или браншова организация. Без това не би оцелял. Само по този начин би могъл да разчита на взаимопомощ при работа; да използва пълноценно наличната техниката, да разчита на навременно изкупуване на продукцията, или снабдяване с посевен материал, торове, хербициди. Понеже са дребни, не могат да си позволят да имат всичко необходимо за обработката на земята и за прибиране и съхранение на продукцията. На второ място: реализацията на произведената продукция и закупуването на необходимата техника: торове, препарати, семена и други е по-изгодно, когато купуваш на едро. Ако прибавим и това, че държавата ги стимулира и подпомага в тези начинания, няма защо да се учудваме, че резултатите им са по-добри и че живеят по-спокойно и по-заможни.

Как да се излезе от тази ситуация?

Как тези, които са решили да се занимават със земеделие биха могли да се отърсят от предразсъдъците и заработят по нов начин?

То е ясно, че държавата доброволно няма да улесни малкия и среден стопанин.

Това, което правят браншовите организации на регионално и национално ниво (изключвам едрите, те са организирани благодарение на парите си и доста умело се възползват тях) е да дърпат чергата към себе си. Така не става! Това е пагубно. Тук трябва една неправителствена организация, като Общият земеделски професионален съюз в България, да защитава правата на всички.

Трябва ни нова концепция за развитието на малкия и среден бизнес в земеделието. Да се знае, че той е по-перспективен от всичко и е основа за изграждане на гражданското ни общество, за което всички бленуваме. И за да не съм голословен, ще посоча само няколко мерки, които са неотложни, а се надявам да бъда допълнен от вас, драги читатели на в. "Литературно земеделско знаме".

Предлагам, и не само аз, а и от името на цялата организация следните мерки:

Първо - опростяване процедурите по кандидатстване и признаване на мярка 9 от ПРСР.

Второ - създаване на специализирана земеделска банка, която да отпуска кредити при ниски лихвени нива за малките и средни стопани (трябва, обаче, да има ясни критерии за малък и среден земеделски производител). Днешните търговски банки имат убийствени лихви на кредитите.

Трето - изпълнят ли условията по мярка 9 от ПРСР, земеделските производители ще могат да затварят цикъла и с големите търговски вериги.

Има още и още какво да се предложи, но трябва всички да поемем отговорността за бъдещото си. Има два пътя - единият е да продължим, както досега, а вторият е да тръгнем бързо по

европейският път на развитие.

брой 5-6/2016

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ЕДНО БЪЛГАРСКО СТИХОТВОРЕНИЕ ЗА ПАРИЖ, СТИГНА ДО ПАРИЖ...

Френският президент с благодарност към Иван Селановски

Без съмнение, читателите на в-к „Литературно земеделско знаме“ си спомнят кошмарните събития от 13.11.2015 г... Черният петък, който окъпа в кръв Париж. Ножът на тероризма бе дълбоко забит в туптящото сърце на Европа, болезнено забит в сърцето на всеки европеец, на всеки свободен, свободомислещ човек... не, бих казала просто - „в сърцето на всеки човек“. Ценностите на съвременното демократично общество, изразени простичко в девиза на Великата френска революция - „Свобода, равенство, братство“, който остана девиз на Френската Република, бяха жестоко потъпкани от група хора, обсебени от ненавист и омраза към обществото, в което са отраснали, което им е дало възможност да бъдат свободни, равни и братя с хората около тях, с хората... Щеше ли Европа да отвърне на омразата с омраза, на терора с терор, на кръвта с кръв? Това ли е отговорът? Правилният отговор? Как да запазим ценностите на демокрацията от ударите на фанатиците, без сами да се превърнем във фанатици?

Сега е Пасха, сега е Възкресение Христово - любов към ближния и прошка... светлина в душите, смирение... Но никога не бива да забравяме, че никоя религия не учи хората на омраза... И в исляма няма омраза... Никога не бива да забравяме и с колко кръв и терор, с колко ненавист към инаковерците са налагани всички религии, с колко огън са горени инакомислещите, мислещите. Не

бива да забравяме и кръвта в нашата история, цялата кръв в нашата история. Вчера почти не споменахме, че се навършват 140 години от Априлското въстание... българското въстание, българският вик за свобода, удавен в кръв... От инаковерците... повод за омраза?! Днес Православната църква чества денят на Цар Борис Покръстител - владетелят, изклал половината от народа си, за да наложи християнството като религия над другата половина... повод за гордост ли?!

Кръвта, проляна в името на всички религии, в името на всички мечти, тежи върху цялото човечество и много мъдрост е нужна, за да спрем да проливаме кръв в името на правата вяра, или в името на светлите идеали.

Читателите на в-к „Литературно земеделско знаме“ си спомнят, че в бр. 6/2015 г. публикувахме чудесното стихотворение на Иван Селановски „На теб, Париж“, написано на 13.11.2015 г. веднага след терористичните атаки във френската столица.

Това стихотворение, в превод на френски, извървя своя път до Париж и стигна до президента Фрасоа Оланд. И не остана без отговор. „В този особено труден момент, посланията за приятелство и солидарност, които пристигат до нас са голяма помощ в нашата борба срещу омразата и варварството“ така завършва благодарственото писмо от г-жа Изабел Сима, началник на кабинета на Президента на Френската република до г-н Иван Селановски.

На вниманието на нашите читатели предлагаме оригиналът на писмото:

Господине,

Президентът на Република Франция получи поемата, която сте посветили на Париж, във връзка с трагичните събития, които опечалиха Франция на 13 ноември 2015 г.

Трогнат от това, Държавният глава ми повери грижата да Ви благодаря много искрено.

Тези гнусни атаки причиниха многобройни жертви. Засегнато беше сърцето на Франция. Те искаха да убият нашите ценности на

толерантност, мир и свобода, от които никога няма да се откажем. Бъдете сигурен, че ние няма да позволим да бъдем впечатлени от ужаса. Далеч от това да разколебаят нашата решителност, тези подли и отвратителни постъпки засилват решимостта ни да се борим срещу терористичните групи. В този особено труден период, посланията на приятелство и солидарност...

брой 2/2016

ЗА УБИТИТЕ ГЕРОИ – ИЛИ НАЙ-ВИСОКОТО ДЪРЖАВНО ОТЛИЧИЕ, ИЛИ МИНУТА МЪЛЧАНИЕ...

Гневна съм.

И причините за гнева ми са много, и не са от вчера.

Вчера, когато баща ми получи покана от председателя на „Съюза на репресираните от комунизма – памет“ да присъства, заедно със свои близки на „тържествено връчване на посмъртни отличия за горяни, дали живота си в борбата срещу мракобесния болшевишки режим след 09.09.1944 г. Церемонията ще се състои на 21.12.2016 г. в сградата на Президентството от 14:30 ч. “ Писмото продължава така: „Сред тях е и Вашата родственица Цветанка Цанева“ и т.н. и т.н.

Поканата идва от тези, по чиято инициатива е стартирана законовата процедура за награждаване с държавно отличие. Но, всъщност, те не знаят кого точно награждават. „Родственицата“ на баща ми Цаньо Цанев, „Цветанка Цанева“, е сестра на неговата майка. Вярно, тя е известна с много имена – Цена Чалъкова, Цветанка Стефанова, Ценка Георгиева, Цветана Попкоева...

В регистъра за умиранията от 1952 г. е записано – Акт за смърт на Цена Стефанова Чалъкова, родена на 19 април 1929 г., умряла на 25 април 1952 г. в 23 часа и 30 минути.... смъртта е последвала в следствие на изпълнена смъртна присъда... Починалият е дъщеря на Стефан Георгиев поп Коев и Велика Иванова Христова... За действителността на смъртта се удостоверява от съобщение на Русенската окръжна прокуратура.”

Е, както и да гледаме, не е Цанева...

Потърсих в Държавен вестник указа на президента, с който са наградени убитите горяни.

Не го намерих.

В сайта на българското правителство намерих кратко съобщение от

заседание, проведено на 23.11.2016 г. - „30 УЧАСТНИЦИ В ГОРЯНСКОТО ДВИЖЕНИЕ СА ПРЕДЛОЖЕНИ ПОСМЪРТНО ЗА УДОСТОЯВАНЕ С ОРДЕН „ЗА ГРАЖДАНСКИ ЗАСЛУГИ“.

Сред наградените, видях името само на една жена, Цветанка Георгиева-ЧОЛАКОВА..., дори не „ЧАЛЪКОВА“.

Кого награждават? Знаят ли, кого награждават?

Гневна съм, защото дори имената на героите, които получават държавно отличие, не се знаят от тези, които ги предлагат за награда... не се знаят и от тези, които им дават наградата...

Как да очакваме, че имената на героите ще станат знайни за обществото?

Как да очакваме, че обществото ще оцени живота и саможертвата им...

И съм гневна.

Защото орденът „За гражданска заслуга“, според хералдиката на държавата ни / ЗАКОН ЗА ОРДЕНИТЕ И МЕДАЛИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, Обн. ДВ. бр.54 от 13 Юни 2003г., доп. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.43 от 22 Май 2004г., изм. ДВ. бр.32 от 19 Април 2011г.,/ е третият по старшинство орден /чл.2, ал.2, т.3/. Да се даде този орден за граждански заслуги на жив човек е добре – това е признание за делата му и стимул за граждански активно поведение и нови граждански заслуги в бъдеще; да се даде посмъртно за граждански заслуги на лице, което след като е извършило граждански значими дела, е починало в леглото си с мисълта за добре изживян живот, също е добре – почита се делото и паметта на такъв човек.

От друга страна – да се награди за граждански заслуги с третия по степен орден човек, който е бил убит в защита на идеала си, който е идеал и на обществото, което го награждава, е меко казано, подигравка. За горяните, убити в сражение, или при изпълнение на смъртна присъда, единственото достойно отличие е орден „Стара планина с лента“.

Според чл. 4, ал.1 „С орден "Стара планина" се награждават: 1. български граждани - държавни глави и ръководители на правителства, министри, политици, обществени дейци, културни дейци, военни лица и представители на духовенството, които имат изключително големи заслуги към Република България“. Видно от чл.2, ал.2 Орден "Стара планина" е с лента и без лента: 1. с орден "Стара планина" с лента се награждават държавни глави, министър-председатели, а в изключителни случаи и български граждани; на наградените се връчва и звезда на ордена.”

Според мен, случаят е изключителен, защото горяните, воювали със слово и оръжие срещу комунистическия режим и в защита на демократичните ценности и дали живота си в тази борба, са сред българските граждани с изключително големи заслуги към Република България.

Ако законът не предвижда посмъртно да се дава този орден, отговорът ми

е само един – законите се пишат от тези, които дават ордени – ако искат да почетат паметта на героите, нека да променят законите.

Гневна съм.

Защото тези, които днес раздават ордени и правят законите се опитват да измият ръцете си, хвърляйки огризки на гладното за справедливост общество. Най-непростимото на сегашните управляващи не е това, че са бивши комунисти и мутри, а това, че се маскираха като „десни“, „сини“, „демократични“ и по този начин дискредитираха, подмениха и унищожиха тези понятия и идеи. Време е да се покаже какви са.

Е, може би съм много крайна, но гневът ми не е от вчера.

Моята битка за осветяване на комунистическото минало, на истината за лагерите, затворите и горянското движение започна много отдавна – през лятото на 1990 г., след загубата на първите демократични избори. Тогава, за четири месеца се срещнах с много хора, минали през чистилището и ада на комунизма и участвали в горянското движение... Тогава написах първата си книга – „Миналото в мен“, която посветих на сестрата на баба ми ЦВЕТАНА СТЕФАНОВА ПОПКОВА /ЧАЛЪКОВА/... и на всички мъртъвци без гробове...

Гневна съм, защото имената на героите потъват в забрава, а предколедно и предизборно властниците се кичат с тяхната гибел... и така погребват идеалите им.

Защото – за мъртвите герои – или най-високото държавно отличие, или – минута мълчание...

Аз предпочитам второто...

И не присъствах на награждаването.

Прочетох краткото прессъобщение в сайта на Президента на Републиката...

„Малцина са оцелелите, повечето загиват в битките или са заловени и убивани без присъда.“

И отново съм гневна.

От „зората на демокрацията“ се повтаря мантрата „убивани от комунистите без съд и присъда“ ... „без съд и присъда“ ... „без присъда“ ...

Не. Участниците в горянското движение не са били убивани без съд и присъда. Жертвите на комунистическия режим не са били просто убивани, затваряни, изтезавани... Те са били осъждани на смърт, на затвор... на живот без бъдеще.

Волното или неволно използване на това словосъчетание – „без съд и присъда“, без съд, без присъда... вгълпяването му в общественото съзнание е опит да се оневини държавната машина на Народна Република България. Това е опит да се внуши на обществото, че горяните, земеделците-николапетковисти и другите „врагове на народната власт“ са станали жертва

на издевателства от страна на отделни хора – някои, завладени от мъст, други – превишили правата си, трети – просто садисти...

Време е да се каже – НЕ. Държавата е убивала гражданите си. Българските народни съдилища са осъждали на смърт и са убивали инакомислещите. Законът на тоталитарната държава ги е убивал.

И всеки опит да се скрие държавата зад нейните мракобесни послушници е опит да се оневини тази държава. Това е опит да се осъди „оръдието на престъплението“, а не престъпникът.

Не се питам защо е така. Отговорът е очевиден, но никой не иска да го види.

И съм гневна.

***

23 Декември 2016

Президент на републиката

**брой: 102, от дата 23.12.2016 г. Официален раздел / ПРЕЗИДЕНТ
НА РЕПУБЛИКАТА стр.7**

**Указ № 415 за награждаване посмъртно на Цветанка
Стефанова Георгиева-Чолакова с орден „За гражданска заслуга“
първа степен**

**С укази от №399 до №428 30 убити горяни за „наградени
посмъртно“ с с орден „За гражданска заслуга“ първа степен.**

брой 1/2017

КИРИЛ НАЗЪРОВ

ЯРЪК САТИРИК, ПЪРВОМАЙСТОР НА БАСНЯТА...

Стоян Михайловски е един от най-ярките сатирици в българската литература. Това потвърждават не само неговите две стихотворения, превърнали се в популярни химни „Кирил и Методий“ /Върви, народе възродени/ и „Напред“ /Напред, животът е сражение/, но и сатиричните му стихотворения, епиграми, пародии, драми, статии... И най-вече той е известен като първомайстор на българската басня.

Роден е в град Елена в будно и просветено семейство. Баща му Никола Михайловски е брат на Иларион Макариополски. Стоян завършва френския султански лицей в Цариград. Следва юридически науки в Екс ан Прованс, Франция, но прекъсва поради избухването на Руско-турската освободителна за България война и го завършва през 1883 г. Работи като учител, адвокат и преподавател във Висшето училище/Днес Софийски университет/.

Стоян Михайловски участва активно в обществения живот, депутат е в три народни събрания. Поради открития си рязък характер на няколко пъти е уволняван от работа и е преследван от политическите си противници.

Много ярка и остра е сатирата му, създадена в края на 19 и началото на 20 век. Тя има демократична и социална насоченост. Остро изобличава политическата корупция, експлоататорите на бедния народ, боричканията между антинародните полетически партии... Най-значимият литературен принос на Михайловски е в областта на баснята. Той е основоположник на художествената басня в българската литература. Негови учители са най-добрите световни баснописци Езоп, Лафонтен и Крилов. Използва традиционните животински и растителни персонажи, които одухотворява, за да изобличи типични човешки недъзи: стремежът към лично облагодетелстване, използвачеството,

подлизурството, демагогията, самохвалството...

За жалост пороците на тогавашното общество са актуални с не по-малка сила и в нашето време. Това показва колко талантлив и прозорлив е бил този писател и колко трудно изкореними са тези пороци.

Басните на Стоян Михайловски не са обикновени диалози с традиционна поука, а са пълноценни художествени произведения, които оказват силно естетическо въздействие, карат читателя да се вълнува, да се възмущава, да извлича важни поуки и нравствени изводи. Басни като „Бухал и светулка“, „Орел и охлюв“, „Свиня и лъвица“, „Паун и лястовичка“, „Дърво и брадва“ и други го правят като виртуозен майстор на този труден жанр.

Безспорно една от най-добрите и съзнателно пренебрегвана от всички режими книга на Михайловски е „Книга за българския народ“. Тя е ярко изобличение на несправедливостта и жестокостта на деспотичните режими.

Големият сатиричен талант на Стоян Михайловски личи в цялото му творчество. Особено показателни са епиграмите, където със завидна лаконичност и прозорливост успява да изгради цели характери на различни типове от общественно-политическата действителност. Епиграмите му са остроумни, находчиви, нерядко язвителни и саркастични, но винаги силни и точни. Ето например как осмива бюрокрацията в „На един финансист“:

*На бога дух да предаде
кога настане време,
на своя дух тоз господин
квитанция ще вземе.*

Или:

*Тоз човечец мразел бил глупците. Чудно нещо!
А тогаз защо той себе си обича тъй горещо?!*

С голямото си по обем и значимо в идейно-художествено

отношение творчество Стоян Михайловски е актуален и нужен и на днешното общество. Ще продължава да живее и в сърцата на идващите поколения. Особено в сърцата на онеправданите и беззащитни обикновени трудови хора.

брой 1/2016

ЩЕ ИМА ЛИ ПОЛИТИЧЕСКА ПРОЛЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Малкото по обем, но голямо по идеи, художествена сила и съдържание творчество на гениалния български поет Христо Ботев е все по- актуално и днес.

Особено актуален в наше време е и фейлетонът му „Политическа зима“.

Но ние си задаваме въпроса: ще има ли политическа пролет в България?

Не е ли вече време политическата зима, сковала в ледените си лапи родината, най-сетне да свършва?

И си отговаряме, че вече е крайно време!

И още се питаме как да стане това! И не можем да си отговорим.

Как би могло да стане при сегашния хаос в цялата политическа, съдебна, здравна, икономическа и др. системи? Как да стане при наличието на толкова много партии коя от коя „по-демократични, по-загрижени за народната участ, по-...“

Нещата в родината ни стават все по-тъжни, все по-абсурдни, все по-комични и безнадеждни. Основната вина за това положение носят политиците и управляващите.

Така или иначе зимата в природата ще си тръгне. Ще се хванем за зелено. Зеленото успокоява очите и... стомаха. Имам предвид копривата, лапада, киселецът... Все пак тази зеленина е по-хубава от зеленият хайвер, за който ни изпращат нашите политици и управленци.

Щом оцеляхме и тази сравнително топла зима, навярно ще оцелеем и през безкрайната мразовита политическа зима на така наречения преход от тоталитаризъм към демокрация. Колкото и

тази политическа зима да е дълга и студена.

Скоро пролетта ще се пукне в природата. Онези от българите, които не пукнаха през дългата и мразовита политическа зима, ще се хванат за зелено. Освен гореизброената хранителна зеленина има още спанак, маруля, лук... Богат избор!

И все пак дано цветистата пролет озари и вашите души, драги читатели. Дано ви донесе пролетно слънчево настроение. И надежда, че политическата зима у нас скоро ще има край. Дано!

брой 1/2016

НАЙ-ВИСОК ВРЪХ В НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНИТЕ БОРБИ

140 години от Априлското въстание

Много са върховите моменти от борбите на народа ни за освобождение от турското робство. Да, то е робство, а не както го наричат днешните ни политици /за да угодят някому/ - османско присъствие и пр. Защото са неизброими българите убити, озлочестени, насилвани и т. н. от турските поробители

Априлското въстание от 1876 г. е най-високият връх на национално-освободителното движение. В него се извиси духовният ръст на целия народ, извиси се волята и готовността му да освободи своето отечество и премахне чуждото господство. В Априлското въстание проблесна най-ярко неудържимият стремеж на народа ни към национална, социална и духовна свобода. Народът ни написа едни от най-кървавите, но и най-героични страници от своята история.

Как се стигна до въстанието?

От написването на „История славяноболгарская“ до Априлския апогей на освободителната революция бяха изминали цели 114 години. Години, през които набира скорост и устрем всенародният стремеж към свобода и национална независимост. Българският народ не се е помирявал с тиранията през дългите

страдалчески векове на робия. Винаги е търсил пътища и начини за съпротива. Безброй са бунтовете, заверите, въстанията и другите актове за съпротива. Борбата постепенно набира сила и скорост.

Огънят, разпален от Раковски, Ботев, Каравелов и десетките техни сподвижници и последователи бе озарил цялата поробена българска земя. Неговите искри разпалваха пламъка на надеждата и волята за борба в душите на хиляди българи.

За да се стигне от Васил Левски и неговите сподвижници до идеята за изграждане на въоръжена революционна организация. Тайната организационна мрежа постепенно обхваща цялата страна. Ясна и конкретна е целта на революционната организация, ясен и конкретен е и пътят за осъществяването на освободителната цел въстание, всеобща въоръжена борба.

Организацията е здравата основа, върху която се извисява народният бунт за свобода.

И започва подготовката на всенародното въстание. Апостолите на революционните окръзи разширяват революционната борба и тя обхваща все по-голяма част от поробеното българско население. В редиците на борците се вливат все повече смели народни синове и дъщери. Под осветените знамена с краткото верую „Свобода или смърт“ застават най-смелите чада на народа ни водени от най-чистите пориви към свобода и независимост.

По потайни пътеки в гората край Оборище пристигат народните представители и съставят първия български парламент. В пазвата на Средна гора, под звездното небе народният парламент заседава четири дни с дневен ред от една единствена точка, с една единствена дума СВОБОДА! Всички са обзети от голямата надежда, стигаща до опиянение.

Въстанието избухва десет дни по-рано, преди да е подготвено добре. Народът въстава в Средногорието и Родопите, в Стара планина и Тракия... Срещу феодалния анахронизъм апостолите на Априлското въстание противопоставят напредничавите идеи за независимост, демокрация, просвета и култура.

Народът въстава, за да се бори саможертвено за свободата си, за

да извърши велик подвиг. . Огромно е било желанието да извоюват свободата на народа си, до себеотрицание е стигала смелостта на всички участници във въстанието, за да се решат на бунт с кремъклийки и черешови топчета срещу все още силната, добре въоръжена феодална империя. Народът дръзва с цената на живота си да изрази своята непреклонна воля за свобода!...

Въстанието е удавено в кръв. Избити са десетки хиляди поборници, изпепелени са много селища...

Неизброими са примерите на масов и личен подвиг.

Да си припомним само Батак. През нощта на 21 срещу 22 април със запалени факли в ръце около 1100 души се отправят към подготвените позиции. На 25 и 26 април се провеждат двете съдбоносни срещи между ръководителите на въстанието и бейовете от Чепинското корито. На 30 април започват ожесточените сражения между въстаналия народ и многобройната и добре въоръжена турска войска и башибозук...

Въстанието в Батак е потушено с нечовешка жестокост.

Черквата „Света Неделя“ се превръща в последното убежище на останалите живи въстанали българи. Наблъскани в нея човек до човек, те се отбраняват три денонощия. Накрая избират смъртта пред гаврата и падението пред озверелите потушители. И започва жестокото баташко клане на невинното и беззащитно българско население. Героичен Батак дава 5000 свидни жертви, между които и немалко деца и жени.

Известни са зверствата на Ахмед Барутанлията. Той извикал първенците на селището: Горановите, Кереловите и др. в местността Петрово бърдо и им обещал да остави селото на мира, ако всички предадат оръжието си. Те повярвали на лъжата. Последствията стотици моми и жени били изнасилени и избити в училището, след това изгорено. На горния край на селището били избити 500 батакчани. Врѣх на жестокостта е зверската сеч в стария храм...

Каква е утехата, че има възмездие!? Ахмед Барутанлията се завърнал с тежко натоварени с имане каруци. Но скоро се разболял от проказа, която обхванала цялото му тяло. Пришките

се пукали и миришели отвратително. Жена му и синовете му го затворили в някакво помещение и през малък отвор му подавали само храна и вода. Така умрял в големи и продължителни мъки. По подобен начин са свършили и други озверели убийци.

Ехото от гърмежите и писъците на жертвите отекват по цивилизования свят. Видни журналисти и дейци на европейската култура издигат глас в подкрепа на българския народ.

С различна сила ехото достига до Европа и света, за да им припомни, че един народ цели 500 години пъшка под чуждо робство, че най-подир трябва да бъде решен така нареченият Източен въпрос! Ехото от гърмежите и писъците на жертвите отекват по цивилизования свят. Видни журналисти и дейци на европейската култура издигат глас в подкрепа на българския народ.

С различна сила ехото достига до Европа и света, за да им припомни, че един народ цели 500 години пъшка под чуждо робство, че най-подир трябва да бъде решен така нареченият Източен въпрос!

И само след две години свободата е извоювана, въпросът е решен, макар и половинчато. За съжаление по вина на така наречените велики сили, на лицемерната европейска дипломация българската земя и българският етнос биват разкъсани така произволно и жестоко, че раните от това разсичане кървят и до днес. Но Априлското въстание постигна своята цел.

Въпреки жестокото му потушаване, то подготви скорошното освобождение на България. Неговата стойност в летописа на Родината е огромна.

Отдавайки заслужена почит на героите от Априлското въстание, днес ние трябва да си зададем въпроса дали сме достойни техни наследници?

Дали спазваме заветите на славните си предци безкористна служба на Отечеството, борба за развитие и възход на Родината...

Нека на тези въпроси си отговорим всички и най-вече днешните управници и политици!

брой 2/2016

ПОЕТ НА СЕЛОТО И ЗЕМЕДЕЛСКОТО ДВИЖЕНИЕ

120 години от рождението на Сергей

Румянцев

Роден е на 5 септември 1896 г. в с. Блъсничево, днес Румянцево, Луковитско. Прогимназия завършва в Луковит, а гимназия в Плевен, където учител по литература му е поетът Николай Ракитин, който поощрява творческите му заложби и Мито Диловски започва да пише стихове.

Още като ученик през 1911 г. отпечатва в списание „Въртокъщник“ стихотворението „Майчина песен“, което привлича вниманието на читателите. След казармата за кратко време се изявява като талантлив поет. Освен нежни лирични стихове той твори и звънки маршове и оди, и политическа сатира, пародии, епиграми... Изобличава политическите нрави, алчността, продажността, кариеризма, лакейството и други пороци на тогавашното общество. Често пише в стихове злободневки, писма, бележки... Например такова писмо пише и до Ал. Стамболийски, с което го моли да го изпрати макар и писар в някоя легация в чужбина. Стамболийски му отговаря също в стихове:

*Вместо писар в някоя легация,
остани поет на свойта нация.*

Малко преди 9 юни 1923 г. Румянцев усеща близката опасност и предупреждава Стамболийски:

*Всеки нов ден те
мамят твоите близки,
пази се, президенте,*

пази се Стамболийски!

Поезията на Сергей Румянцев е пропита от обич към отрудените селяни. Поезия, която покорява с призивната сила, лиричната топлина и вярата в победата.

На 9 юни е арестуван и изпратен на разстрел. По една случайност човекът, който трябва да изпълни присъдата се оказва негов съученик и го спасява. Много изпитания понася като нелегален, но най-болезнено преживява убийството на приятеля и съратника си Ал. Стамболийски. С любов и преклонение възпява убитите земеделски водачи Ал. Стамболийски, Ал. Димитров, Петко Д. Петков и други.

Приживе Сергей Румянцев издава само една стихосбирка - „Селски бодили“ и то по настояване на Димитър Грънчаров и Николай Петрини. Но книгата веднага бива конфискувана от полицията.

След атентата в черквата „Света Неделя“ Румянцев се укрива по села и градове. На 16 април 1925 г. са арестувани с приятеля му смелият журналист Григор Кузманов в неговия дом в Стара Загора. Откарват ги в Дирекцията на полицията в София, откъдето изчезват безследно.

Така загива един от талантливите поети на България едва тридесетгодишен.

И днес поезията и личността на Сергей Румянцев не са изгубили и частица от своето обаяние. Творчеството му се чете и препрочита, защото запленява със своята искреност, смелост, художествена сила...Посланията му звучат съвсем актуално в днешното объркано безвремие.

брой 3/2016

ТИХА, НЕЖНА И НЕДОСТИЖИМА ЛИРИКА

Димчо Дебелянов е един от най-нежните лирици в българската поезия. Неговите стихотворения са тих вопъл на една

чувствителна и страдаща душа. Наситени са с пастелна мекота. Отличават се с приглушен изблик на силните емоции, с тиха изповедност на чувствата, с музикална нежност и звучност, със светли мечти и тих копнеж по човешко щастие...

Широк и разнообразен е тематичният диапазон в изящната лирика на Димчо Дебелянов: любовта и природата, войната и патриотизма, социалната и нравствена проблематика..

Но една от основните теми е обичта към родния край, към родни дом, към майката, към Родината. Образец сред стихотворенията на тази тема е стихотворението "Да се завърнеш в бащината къща". Някои го именуват със заглавие „Скрити вопли“. То е водещо в цикъла „Елегии“, в който влизат най-хубавите стихотворения на големия поет. В елегиите приглъхват възторжените и жизнерадостни интонации, които срещаме в други стихотворения. Мечтите и надеждите му са покрусени, романтичните илюзии изживени. Елегичните тонове и тъжните вопли са породени от живота, от несъответствието между идеал и реалност. Това стихотворение изразява общия дух на неговата поезия, на неговата душевност и на времето, в което живее. Всеки човек изпитва носталгия и обич към родното огнище, където е живял с най-близките на душата му хора- майката и бащата, където му е мила всяка вещ:

*Смирено влязъл в стаята позната,
последна твоя пристан и заслона,
да шъпнеш тихи думи в тишината,
впил морен поглед в старата икона:
аз дойдох да дочакам мирен заник,
че мойто слънце своя път измина.*

Завръщането в бащината му къща сред белоцветните вишни в Копривщица е утеха и убежище, в което поетът иска да избяга от обидите и раните, които безмилостно му нанася ежедневието в големия град. Завръщането в бащината къща при "безсилното рамо" и „усмивката блага“ на майката е спасение за неговата

изстрадала душа. Както в цялата си лирика и в това стихотворение Димчо Дебелянов е пределно искрен и човечен. В него поетът е излял копнежите и разочарованията си от жестоката и безсърдечна действителност. Тихата радост от завръщането в бащината къща, от нежната ласка на майката изразява неговото докосване до щастието.

Това стихотворение обобщава един от основните мотиви в Дебеляновата поезия – копнежът по човешко щастие, по нещата, които осмислят човешкия живот, по непреходните човешки ценности. Тези мотиви звучат в по-голямата част от стихотворенията на Димчо Дебелянов „Пловдив“, „Черна песен“, „Помниш ли, помниш ли тихия двор...“.

Всяко докосване до чистия поетичен свят на този голям български поет ни извисява и облагородява, защото от поезията му струят нравствена чистота, светли пориви и сгъстен драматизъм. Защото е завладяваща, вълнуваща и истинска. Не случайно един от най-великите поети на България - Яворов казва за Димчо: „Той ще ни надмине всички.“ И сигурно щеше да е така, ако не беше загинал толкова млад, без да види стихотворенията си събрани в книга. Това правят добрите му приятели през 1922 г.

Димчо Дебелянов отива като доброволец да участва в Балканската война, която освобождава останалите под турска власт български земи. Но загива едва 29 годишен.

И остава вечно млад, както е вечно млада неговата тиха, нежна, завладяваща и недостижима поезия. Както са вечно млади Яворов, Смирненски, Сергей Румянцев, Гео Милев, Вапцаров, Пеню Пенев...и други таланти от Страната на убитите поети България.

брой 4/2016

ВОЙВОДА НА ПОЕТИТЕ И РЕВОЛЮЦИОНЕРИТЕ

Христо Ботев е един от най-великите синове на България за

всички времена. Той е гениален и в литературната, и в революционната си дейност. У него са неразделни перото и сабята, песента и идеята за свобода.

Броят на Ботевите стихотворения е колкото броя на годините му, броят на публицистичните му творби и размерът на революционната му дейност също. Но те запълват цяла епоха! Огънят, зареден в тях никога няма да изтлее. Той стопля сърцата на българите и днес. Всяка негова мисъл, всяка негова строфа, всяко негово прозрение звучат особено актуално днес - като обобщение на истината за онази робска епоха, като зов за осмисляне на съвременieto, като послание към бъдещето.

Геният му избухва изведнъж като вулкан. Избухва от натрупания заряд в народната душевност през вековете. Избухва без да е имал равностойни предходници, без да има и равностойни следовници.

Гениите са единствени.

Все пак - предшественик на Ботев е неизчерпаемата съкровищница на народното творчество. Петстотин години народът ни е изливал в песни своите болки и копнежи, своите радости и надежди, своите страдания и мечти. Майката на поета Ана Нектариева е чудесна изпълнителка на народни песни и го закарма с тяхната магия още от ранното му детство. Гениалната дарба му помага в духа на народната песен да изпее своите неподражаеми двадесетина песни и с тях да издигне българската поезия до недостижими върхове. По мощта на чувствата, по силата на емоционалната енергия, по виталното художествено въздействие те до днес нямат и едва ли някога ще имат равни.

Публицистиката на Христо Ботев изцяло е подчинена на смисъла на неговия живот безкомпромисна, непримирима борба за народна свобода и човешки правдини. Той знае, че борбата изисква жертви и саможертви. Най-възвишената негова цел е свободата на Отечеството. А за себе си желае едно:

*Подкрепи и мен ръката,
та кога възстане робът,
в редовете на борбата*

да си наїда и аз гробът!

И тръгва да осъществи своята молитва. Съставя чета от около 200 патриоти, с които преминава Дунава, за да освобождава поробеното Отечество.

На 20 май /2 юни/ 1876 г. край връх Околчица Христо Ботев пада, прострелян в сърцето от куршум, изпратен от все още неустановен стрелец. За да се пресели в олтара на безсмъртните. От този връх започва неговото истинско и вечно безсмъртие...

брой 2/2017

НЕПРЕХОДНО ТВОРЧЕСТВО

140 години от рождението на Елин Пелин

Житейски обстоятелства ме докараха в града, носещ името на големия писател и вече повече от тридесет години живея в този прекрасен край. Опознах добре битата и душевността на местните хора, живота им, природата ... И ги обикнах.

Колчем пътят ме поведе сред живописните средногорски хребети, сред които е сгущено село Байлово, все имам приятното усещане, че навсякъде витае духът на неговия велик син. Накъдето и да погледна: към Спасова могила, към Белчов валог, към Гьола на Андрешко..., имам усещането, че отвсякъде надничат спомени за ненадминатия поет на българското село и неговите самобитни герои.

Димитър Иванов, приел през 1897 г. песенното име Елин Пелин остава един от най-ярките представители на българската проза и литература за деца от края на 19-ти и началото на 20-ти век.

Научих много неща за живота и творчеството на сладкодумника от Байлово. Написах доста страници... Тук ще се спра накратко само на една ярка багра от широката му творческа палитра - хумора.

Още от древността хората са ценели високо ролята на смеха. И са се смеели по различни поводи.

Нашият народ е надарен с богато чувство за хумор. Чрез смеха е превъзмогвал много критични моменти в злочестата си историческа съдба. За да оцелее през вековете, българинът е избирал смеха и като способ за отреагиране, и като оръжие в борбата, и като средство за разтуха... Народът е насищал ежедневието си с остроумни и безобидни шеги, с тънка ирония, с духовити и незлобливи насмешки. А едно от големите човешки достойнства е да умеем да се смеем и над собствените си грешки.

Всяко българско селище си има своеобразен хумор. Както всеки човек се смее по своему, неповторимо. Хуморът на Байлово е самоироничен, закачлив, дяволит, добродушен... За байловчани казват: „По куче камък да хвърлиш, на шегаджия ще улучиш...“ Един от шегаджиите в старо време е бил и Йото Варджията бащата на Димитър Иванов. От него и от байловчани навярно ще да е наследил чувството си за хумор и бъдещият писател.

Като изразител на народния живот, Елин Пелин знае добре мястото на смеха в този живот и често прибегва до него. Дарбата си на хуморист той изявява още в първите свои творби, например като „Ветаро“, който прави силно впечатление на Иван Вазов и му дава основание да го поощри. Кое то окриля младия автор.

Тази дарба блясва с цялото си сияние в първите години на 20-ти век, когато във вестник „Жило“ печати поредица от хумористични разкази, фейлетони, пародии и хуморески като например „Писмото на един селски даскал“, „Чичо Тано у шантано“, „Бой с конфети“, „Душата на учителя“ и др. През 1902 г. в сп. „Селска разговорка“ печати един от чудесните си разкази „На оня свят“, последван от поредица други, за да стигне до шедьовъра „Андрешко“.

Човекът от народа не се смее гръмогласно, дебелашки. Веднъж смехът му е сдържан, приглушен от грижите и нерадостната участ, друг път е тъжен, горчив, горък. А понякога е волен, звънък, весел, отрищен...

Такива са и героите на Елин Пелин. Той добре познава

въздействащата сила на смеха и ролята му за нравственото пречистване и извисяване на личността. И често го използва както в прозата за възрастни, така и в творбите си за деца. На въпроса какво мисли за своя хумор Елин Пелин отговаря:

-Аз не съм хуморист, а само донякъде весел и повечко зъл.

Макар да не се смята за чист хуморист, той е майстор на хумора.

Неговият хумор е непринуден, добродушен, окуражаващ. Чрез него характеризира блестящо хитроумните и пресметливи шопи. Именно такъв хумор лъха от разказите му „Задушница“, „Пролетна измама“, „Първи сняг“, „Кумови гости“, „Печена тиква“, „Пижо и Пендо“... Илюстрациите на Александър Божинов към „Пижо и Пендо“ са съзвучни с веселата фабула, изразяват дълбоко и точно характерите, нравствеността на героите. Така рисунката с Високия и Ниския шоп се превръща в емблема, в символ на шопския характер. Сполучливият творчески тандем Божинов-Елин Пелин ражда и още немалко високохудожествени творчески плодове.

Тънката ирония, духовитата шега в творчеството на писателя понякога прерастват в пиперлив, жигосващ сарказъм. Това се наблюдава особено когато осмива представители на властта. Понякога хуморът на Елин Пелин е горчив, но целебен, както лековитата билка, дала звучното му име.

Елин Пелин познава отлично не само душата на селянина, но и детския свят. На детето е присъщ смехът. Детската природа е жизнерадостна, бодра, весела. Смехът е потребен на детето както храната. Това писателят е осъзнавал добре, щом като творбите му за деца са наситени с толкова непринуден, жизнерадостен хумор. Както романът „Ян Бибиян“, така и многобройните му приказки, поемки, стихотворения и разкази са озарени от искрящите лъчи на веселото, забавното, игривото начало. Достатъчно е да си припомним само някои от многобройните му широко популярни творби като „Тримата глупаци“, „Умник Гюро с умници другари“, „Три умни глави“, „Горбаланци“, „Правдата и кривдата“, „Дядовата ръкавичка“, „Трите баби“, „Чохеното

контохче“, „Цар Шишко“, „Сватбата на Червенушко“ и много други.

Елин Пелин умее майсторски да изгражда комични ситуации и по този начин да изобличава човешки недостатъци като глупостта, бърливостта, мързела, лъжата, лицемерието, користта, коварството... Хуморът на Елин Пелин прави творбите му любимо четиво за деца и възрастни. Това е хуморът на народа, който блика от неизчерпаемия извор на народната душа, родее се с фолклора и в същото време е самобитен, своеобразен, елинпелиновски.

Хуморът на Елин Пелин е като ярко багрило, което придава особен отблясък и очарование на цялото му творчество. Без тази багра то би загубило от своята пъстрота, от своя аромат и богатство.

брой 3/2017

ВЪЛШЕБНИК НА БЪЛГАРСКАТА ПРОЗА

80 години от смъртта на Йордан Йовков

Неговото вълшебно слово ни е запленило още от детството, за да не ни напусне до края на земните ни дни Съпътстват ни незабравимите Албена, Боряна, Василена, Нона, Шибил, Индже, Люцкан... И още много обаятелни, романтични и трагични герои от творбите му ни привличат с чистата си нравственост, високия си морал, патриархалната си първичност, душевната си красота, духовната си извисеност...

Певецът на Добруджа има нелека житейска съдба, но тя му помага да опознае и претвори човешката душа, българският характер във всичките му измерени, изконните народни добродетели...

Преминал по дългите кървави пътища на войната, разочарован от жестокостта и безсмислието ѝ, от смъртта на хилядите невинни жертви, талантливият писател търси утеха в героиката,

легендите и преданията на историята, в магията на спомените от детството и младостта си, от Жеравна и Добруджа... Потъва изцяло в атмосферата на онова време, за да създаде великолепните си разкази и новели...

В най-хубавите си творби от книгите „Женско сърце“, „Ако можеха да говорят“, „Вечери в Антимовския хан“, „Старопланински легенди“ и др. с непостижимо майсторство Йовков прониква дълбоко в бита на българина, в глъбините на човешката душа и психика. От цялото му творчество лъхат: хуманизъм, повик за човечност и доброта, синовно преклонение пред българската земя необятна Добруджа и гранитния Балкан.

Творчеството му е богато на теми и идеи: доброто и злото, щастието и нещастията, красотата и грозотата, любовта и омразата, войната и мирът, вечното и преходното в живота... Тези вечни теми са занимавали стотици български и световни писатели. Но Йовков достига до дълбоки художествени прозрения за националния характер, за човека и битието. Неговите изящни разкази, новели и драми обхващат развълнуваното пълноводие на живота.

Героите на Йордан Йовков са силни люде, обикновени хора от народа, които са обладани от чистия порив към доброта, красота, човечност, светли мечти, жизнелюбие, романтика... Това са състрадателни, милосърдни и благородни хора. Едни извървяват сложния път от злото до доброто, други преминават през катарзисното душевно пречистване и стигат до просветлението, трети просто са благородни...

Една от причините за магическото въздействие на непреходното Йовково творчество е богатият, свеж прстонароден език. Сякаш словото му извира от народната душа и се лее гладко, сладко, тихо...

Поради всичко това творчеството му е неподвластно на времето.

Сменят се поколенията на тази вечна българска земя...и всички по своему преосмислят посланията на вълшебното му слово.

И днес в мигове на покруса и радост си припомняме мъдрите

житейски обобщения, до които е достигнал писателят. Както например онези покъртителни думи на Петър Моканина, събрали в себе си мъката на целия свят: „Боже, колко мъка има по този свят, боже!”

Или: "Шибил започна да брои, за да види колко години ще живее, но после се замисли за възрастта си и му се стори, че е вече стар. Спомни си Рада и се усмихна: "Каква чудновата бърканица - мислеше си той - от жена, дете и дявол! И как всичко и прилича; каже нещо - умно е, направи нещо - хубаво е!" И той я виждаше тъй, както беше я видял, когато държеше иглата с конеца в устата си, гледаше го и се усмихваше. "Не игла - помисли си пак Шибил и въздъхна. - Нож може да държи тъй в устата си, и от тоя нож човек на драго сърце би умрял!"

брой 4/2017

ИНЖ. КРЪСТЬО НАЧЕВ

БЪЛГАРСКАТА ЗЕМЯ ТЪРСИ СВОЯ ИСТИНСКИ СОБСТВЕНИК

Споровете по въпроса за собствеността върху земята са вечни като самата нея. Още в Първото българско царство, в средата на осми век, се възприема от Византия т.нар. „Земеделски закон“, който е сбор от наказателноправни разпоредби, предназначени главно за защита на частната поземлена собственост. Този закон бил широко прилаган, тъй като стопанството било предимно земеделско скотовъдство и нуждата от защита на частната собственост върху земята се чувствала остро. Имало е три вида собственост: а/ Общинска, б/ Задругарска родова, съставена от няколко семейства и един старейшина дядо и в/ Индивидуална появява се на по-късен етап, когато вече има по-добра агротехника и развити занаяти и търговия. От постановленията на Земеделския закон и от Крумовото законодателство се вижда, че частната собственост се защитава срещу кражба на селскостопански инвентар и селскостопански продукти.

През Второто българско царство /1185-1396/, с развитието на феодалния строй започва оклупняването на собствеността върху земята, което довежда до обезземляване на част от селяните и превръщането им в наемни работници.

През Третото българско царство /1878-1944/ всички български поданици получават земя за обработване, след освобождението от турско робство. А след Първата световна война, великият български държавник Александър Стамболийски прави поземлена реформа, чрез която оземлява 80% от българския народ, ръководен от принципа „Земята на тези, които я обработват.“ Не е случайно, че в световната класация за стоте личности на 20-ти век е включен и Александър Стамболийски.

Трагедията на българските селяни започва след окупацията на България от Съветската армия, която налага болшевишки режим и предоставя управлението на държавата в ръцете на

престъпната комунистическа партия. И тя, ръководейки се от сталинския принцип, че „селячеството е най-големият враг на комунизма“, започва жестока унищожителна битка срещу българските селяни!

Още в първите дни след влизането на Съветската армия на българската територия, започват масови убийства, известни като „четиридесет безотговорни дни“, когато без съд и присъда са избити хиляди от по-заможните селяни. Следват лагерите и затворите, през които преминават триста хиляди души, като голяма част от тях загубват живота си. Целта на репресиите е сплашване на народа, за да се подчинява на комунистическата партия. Крайната цел е установяването на диктатура на пролетариата и ликвидиране на частната собственост. Никола Петков не е съгласен с репресиите над българския народ, но болшевишкият възпитаник Г. Димитров заповядва да го убият и след скалъпен процес Никола Петков е обесен, българската опозиция е обезглавена и цялата власт остава в безродните комунистически ръце. БЗНС е разгромен. Д-р Г.М.Димитров успява да избяга, но неговата секретарка Мара Рачева е зверски убита в Софийския затвор. Земеделците имат вече своите мъченици.

Комунистите не пожалиха и пролетариата, в името на когото установиха диктатурата. През 1956 г. тютюневите работници в Пловдив излизат на стачка. По заповед на др. Пръмов, Първи секретар на народната милиция стреля срещу стачниците. Убити са 7, а ранените са 40. Настъплението на болшевизма продължава.

Започва насилственото коопериране на земята. Трябва да се ликвидира частната собственост, която „ежеминутно ражда капитализъм“ /К. Маркс/. Селяните загубват земята и свободата си. Възниква горянското съпротивително движение срещу съветската окупация и то веднага след края на войната. Не унгарците през 1956 г., не чехите през 1968 г. и не поляците през 1982 г., а българският народ пръв започва борбата срещу Съветската окупация. Не е случайно, че в България репресиите бяха най-жестоки. Цветущото земеделие, създадено с труда на

свободните земеделски стопани, вече никога нямаше да бъде същото! Преди войната България е седмата икономика в Европа, а след 45 години комунизъм е икономически фалирала държава, най-бедна в Европа. Но колелото на историята се върти. Доиде краят на комунизма! Великото народно събрание гласува Закон за възстановяване на собствеността върху земята, като взе за база поземлената реформа от 1946 г. Никой не получи повече от 300 дка. Много от наследниците започнаха да работят земеделие.

На пазара вече имаше изобилие от български плодове и зеленчуци. Това не влизаше в плановете на номенклатурните комунисти и с помощта на ДПС свалиха от власт първото демократично правителство.

Едва започнали реформите, бяха стопирани за десетилетие напред. Нашите номенклатурчици се отказаха от марксизма-ленинизма и станаха капиталисти латифундисти. След 1992 г. законодателството даде възможност да се притежава и обработва неограничено количество земя. Жан Виденов разреши „законно“ чужди граждани и фирми да притежават българска земя без ограничение. И резултатът е налице руска фирма притежава един милион декара, други чуждестранни фирми, чрез подставени лица притежават стотици хиляди декари. Като прибавим и нашите „земеделци“ от номенклатурата, става ясно защо на пазара няма български плодове и зеленчуци. Даваме субсидии за зърнени храни и тютюн, вместо за трайни насаждения и животновъдство.

Можем ли да излезем от този омагьосан кръг? Да! Ако променим законите за земята по примера на Полша, Дания, Англия, Германия, Франция и т.н. Да възстановим фермерството!

Освен икономическа полза, фермерството спомага за утвърждаване на демокрацията. Фермерът притежава средства за производство земя, машини, сгради, животни. Той е свободен и независим гражданин. Освен политическа, той има и икономическа свобода, т.е. той е истински свободен човек!

Но не трябва да забравяме какво е казал Аристотел преди 2300

години „Колкото са повече собствениците на средства за производство, толкова по-голяма е демокрацията“. Затова на малка България ѝ трябва сто хиляди ферми и двеста хиляди дребни производители. За целта със закон трябва да бъде ограничено притежаването и обработването на земя максимум до 2000 дка. Ще се осигурят 500 хиляди работни места, за да не се налага нашите младежи да работят във фермите на Англия, Испания, Гърция.

Това може да се случи, ако в НС има 121 депутати, които имат съвест, морал и кураж да гласуват необходимите закони. Ако земеделците се обединят в една партия, ще имаме достатъчно депутати, за да се гласува такъв закон!

Примерно разпределение на земята:

1. За фермите - 51 милиона декара

№	Брой ферми	К-во земя/ферма	Общо мил. дка
1	5 000	2 000	10
2	10 000	1 000	10
3	40 000	500	20
4	45 000	250	11

2. За дребните земеделци $200\,000 \times 25$ дка = 5 милиона декара

брой 3/2016

МАРГАРИТА НЕШКОВА /МАГИ ВЕШКОВА/

ДЕКОМУНИЗАЦИЯТА ЩЕ Е ПЪРВАТА ИСТИНСКА ПОБЕДА НА ДЕМОКРАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ

*/в отговор на публикацията във в. Уикенд,
бр. 11/2016 г. от Георги Атанасов
“Декомунизацията е позор за България!”*

Животът е пъстър и цветен. Бялото символът на надеждата, събира в шепата си всички цветове. Когато говорим за бяло, винаги като негова противоположност виждаме черното.

Черното винаги е черно и винаги го свързваме със смъртта, безвъзвратна и неизбежна за всичко, което в себе си не носи добро, а само гибел, хаос, разруха, подредена демагогия...

Нуждата от декомунизация в България коментатори като Георги Атанасов виждат като “лов на вещици”, но такива като мен чийто дядо бе убит от така наречените комунисти десет години след смъртта на Сталин, не мислят така. Дядо ми и стотици като него явно не влизат в сметките на г-н Атанасов, който като “компетентен” и “придържач се строго към фактите” коментатор признава, че “жертвите на Йосиф Джугашвили в СССР са около 800 000 /цитат/”. А колко други само в Съюза до смъртта на Сталин не влизат в тази официална бройка, а след това? А в държавите, в които имперски пипала е пуснал така нареченият комунизъм? Казвам така нареченият, защото както самите комунисти признават този обществен строй никога не е съществувал. И защо? Защото е една утопия красива, хуманна, привлекателна, справедлива...

И нима декомунизацията ще осъди хилядите светли умове от дълбока древност до днес мечтали и борили се със своите идеи за хуманно, светло и щастливо бъдеще на цялото Човечество, е понякога вдигали и меч, като Ботев и Левски и хиляди други не снишили гласа си в името на живота и затова изгорели, дали живота си в името на по-добър човешки живот на бъдните

поколения?

Социално-политическите системи от идеи и Социално-политическите практики наистина са две различни неща и въпреки това основите на практиките не са ли в идеите, в основните постулати залегнали още във философските древни учения за първичното духа и вторичното материята и обратно. Но пишейки и разсъждавайки върху това има опасност да потъна в дебрите на цветно-бялата мъгла, която Вие ни натрапвате. Затова преминавам направо с цитат от статията: “Социално-политическата система от идеи и практики, наричана капитализъм, ражда “фашизма” и “нацизма” чиито основни парадигми са частната собственост, Бога и нацията /цитат/”. Грешен извод основното при нацизма е, че всяко богатство трябва да служи на нацията, не на личността която го твори. Колко близко до така нареченият комунизъм и неговите реални практики одържавяване на всичко частно. “От всеки според способностите, на всеки според потребностите!” Пчелата ще твори, паразитът ще смуче?...

И по-нататък “В същото време социализмът и неговата порадикална форма комунизъм.” Радикалната форма не са ли днешните атентати по света? С такива се срещаме изучавайки “подвизите” на партизани и шумкари, които Вие величавате, от събитията преди 9.IX.44 г у нас. “...Комунизъм, като философска доктрина предполага равенство, солидарност и народовластие /цитат/”. И народовластие, казвате Вие, а народовластието, не е ли демокрация? Пореден манипулативен извод! И колко още много по-нататък?

“След като дори Полша, Чехия и Унгария, където съществуваше реална антикомунистическа и антисъветска съпротива за разлика от България /цитат/”. Как може така безсрамно да твърдите, че у нас не е имало съпротива? Вие сте или много наивен и заблуден или много грешен! Но какво да се прави, всеки греша, затова има и прошка. Затова и такива като мен съвсем не осъждат такива като г-жа Кунева, за делата на свекъра ѝ, Румяна Бъчварова за идейните вярвания на баща ѝ,

Лиляна Попова за дядо ѝ и баба ѝ, Иво Инджев / талантлив журналист/ за това, че въпреки червената диплома от Москва е прозрял истината така далечна на утопичните представи за света и вярата му в Държавна сигурност, както и десетки други като тях. Тях, както е по християнската повеля и Бог ще ги приеме в обятията си. А Вие в кой Бог вярвате щом твърдите, че вярата в Бог може да ражда “фашизъм”?

Аз съм от стар земеделски, селски род и за мен превратът през юни 1923 г. не е плод на капитализма и демокрацията, а на една изплашена партийна върхушка от реформите на Ал. Стамболийски. Атентатът в “Света Неделя” е плод на така наречените комунисти. Атентатите винаги / поне в нашата история и поне тези които са следвали напътствията на КОМИНТЕРНА са тяхна заслуга. Земеделците помнят, че един от водачите на 9-тоюнските протести в подкрепа на правителството на Стамболийски в Плевенско е комунист, докато Централата на партията се солидаризира с превратаджиите. Всичко е цветно, нали? Но нужно ли е да смесваме цветовете и заличаваме нациите, за да се постигне бяло-утопичната мъгла?

Аз съм републиканка, но не може да се отречат маневрите на цар Борис III да не допусне въвличане на България във Втората световна война на страната на фашистка Германия. Не комунисти спасиха Македонските евреи, което и децата го знаят, но Вие говорите за “Царя Обединител”.

Този ли, които се обяви против обединението на Княжество България и Източна Румелия? Колко слаба памет и колко невежество би повярвало в това? Колко евтини напъни за манипулация?

Фашистките и комунистическите режими са рожба на диктатори, а не на демокрация. В едно нещо може би се доближавате до истината, че диктатурата може да бъде плод на свръх капитал съсредоточен в шепа свръх богати и капитал съсредоточен в шепа на една държава, каквито са комунистическите държави. Въпросът е кой капитал е по-опасен? Този съсредоточен в шепа на Човек, който е така мимолетен или

този, който е съсредоточен в държава и може да влачи трагични последици с години... Република Куба, република България... а управленията при комунизма не са ли царски?

В един от примерите си упрекуват САЩ, Англия и Франция за реверансите им към Хитлер в началото на войната, а пропускат реверанса на Сталин, за сделките му с Хитлер. Защо? И колко още неточности!

Ние децата и внуците на хилядите българи платили със свободите и живота си за съществуващата реална, по български мирна антикомунистическа и антисъветска съпротива очакваме ДЕКОМУНИЗАЦИЯТА, за да осъди морално общественият строй в този му вид, в който идеята за комунизма бе налагана у нас. И ние помним заветите на нашите бащи и деди, че демокрацията не ражда диктатури, че тя е прозрачност, откровеност, солидарност, справедливост, свобода на словото и частната инициатива, покаяние и прошка!

брой 2/2016

ДОБРИ ЧИНТУЛОВ

брой 1/2017

АПОСТОЛА НА БЪЛГАРСКАТА СВОБОДА

*“ Девет годин той
скита се бездомен, без сън, без покой,
под външност чужда и под име ново,
и сърце порасло и за кръста готово
и носи съзнание, крепост, светлина
на робите слепи в робската страна.*

*Думите му бяха и прости, и кратки,
пълни с упование и надежди сладки.*

...

*В бъдещето тъмно той гледаше ясно.
Той любеше своето отечество красно.*

...

*а той, беден, гол, лишен от имотът,
за да е полезен дал си бе животът!"*

(“Левски”, Иван Вазов)

Град Карлово е скътан в една от пленително красивите долини в южните склонове на Средна Стара планина /Балкана/. На север от града внушително се издига връх Амбарица, на запад връх Вежен, на изток връх Ботев, на юг Карловската котловина слиза надолу до ниските възвишения на Средна гора. В този град, в този приказен Старопланински кът на 6 /18 по нов стил/ юли 1837 г.в семейството на Иван Кунчев Иванов и Гина Василева Караиванова се ражда Апостола на българската свобода Васил Левски. Баща му - грамотен българин с будно национално съзнание, бил потомствен занаятчия произвеждал и оцветявал гайтан. Името му срещахме като спомоществовател на книгите на даскал Райно Попович “Христоитията” 1837 г. и “Александрията” на учителя Христо Попвасилев 1844 г.

Майката на Левски също произлиза от средно заможна и добро занаятчийско семейство. Баща ѝ е майстор на чешми.

За зла участ на Васил, по голямата му сестра Яна, по-малките му братя Христо /р. 1840 г./ и Петър /р.1844 г./ баща им Иван Кунчев починал рано, през 1851 г. Останала рано вдовица, майката на Левски, посреща с твърдост житейските неслоди и изкарва с честен труд прехраната и отглежда децата си.

На 8 годишна възраст малкият Васил постъпва в карловското взаимно училище. Пръв негов учител е Христо Попвасилев.

През 1852 г. Гина предава на грижите на своя брат Хаджи Василий /Христо Василев Караиванов - монах таксидиот и изповедник в Хилендарския манастир в Карлово/, своя любимец Васил. Бъдещият апостол става послушник на вуйчо си, който го учи на църковно пеене и богослужение. На 24.XI.1858 г. в Сопотския мъжки манастир “Св.Спас” 21 годишният послушник

Васил е подстриган за монах и приема духовното име Игнатий. На другата година, владиката ръкополага дякон Игнатий в йеродякон. След удостояването му с новия духовен чин Васил Левски постъпва като черковен певец в черквата “Св. Богородица” в родното Карлово. Църквата е огласена от медният му глас. Глас носен от една блага и жизнена натура, за която гениалният поет Христо Ботев, с който съжителстват в покрайнините на Букурещ, пише с възхищение: “Живея на самия край на Букурещ в една вятърна воденица, заедно с моя съотечественик Васил Дяконът... Приятелят ми Левски, с когото живеем, е нечут характер. Когато ние се намираме в най-критичното положение, той и тогава си е такъв весел... Студ, дърво и камък се пука, гладни от два или три деня, а той пее... Вечер докато легнем, той пее, сутрин щом си отвори очите, пак пее... той ще те накара да забравиш всичките тъги и страдания. Приятно е човек да живее с подобна личност”. /писмо на Ботев до негов приятел/

Така от гр. Карлово започва жизненият път на голямата личност Васил Левски. Много сме чели за тази неповторима личност и много ще четем.

Да се пише за Левски, казват, е трудно, но аз смятам, че е много по-трудно днес да повярваме, че такава личност, събрала толкова много добродетели в едно /копнеж за свобода и смелост да я постигнеш не само за себе си, а и за другите, изключителна скромност, честност, дарба да организира и пленява с качествата си другите, демократ по душа и убеждение, републиканец .../, е живяла някога от плът и кръв, е била реална, а не мит. И може би не случайно съдбата го е оставила без гроб, защото той е у всеки от нас в неприсушимата човешка жажда за свобода, в смелостта ни да се борим за правдата, в копнежа ни за социална справедливост, в стремежа ни да сме честни, почтени и добри, в скромността ни ... Тази личност е събрала най-съкровениите чисти мисли и чувства на българина, на всяко човешко същество.

брой 3/2017

ПОЕТ, ЖУРНАЛИСТ, ФОЛКЛОРИСТ, ОСНОВОПОЛОЖНИК НА БЪЛГАРСКАТА ДЕТСКА ЛИТЕРАТУРА

190 години от рождението на Петко Славейков

Негови съвременници, историци и критици наричат 60-те години на Възраждането “периода на Славейков”. Само творчеството му е толкова огромно по идеи и жанрове, че не може да се вмести и в една епоха. Той е поет-родолюбец, поет-гражданин, поетичен художник на пейзажни стихове, в които красотата на българската природа е осветлена от възторжени синовни чувства. Пише и превежда нежни любовни песни. Твори остроумни епиграми, басни наситени с мъдрост и поуки, стихотворения за деца... Събира народно творчество...

Иван Вазов говори с дълбока почит за него: “Едно голямо и звучно име: Петко Славейков! Да, Славейков, моят учител. Най-важният период на нашата история периодът на борбата ни за духовно освобождение беше напълнен с неговата деятелност, с неговото слово, с неговото име. Родолюбец горещ, ум богат, всестранен, той даде най-силния подтик на народното свестяване... душа упорита, желязна, родена за борба. Славейков пренесе като твърд гранит всичките бури на една мъчна епоха и служи за тръбач на въздишките и ламтенията на цял един народ, внимателно вслушан в неговото сладко и гръмко слово...

Славейков пръв със своя майсторски чук издяла от грубата скала на българския език статуи с изящни линии и форми, пръв изкара от този първобитен необработен инструмент ония сладки звукове, ония драги песни, които са омайвали нашите души и са поронили в тях първите семена от любов към хубавото, към поезията...”

Петко Славейков произлиза от народните дълбини. Негови учители са животът и народните песни и мъдрости, самоук, а високите постижения в неговия творчески път са показател не

само за неговата силна воля, жизненост и дарование, но и за неизчерпаемите духовни сили на българския народ, способни да съхранят творческата си мъдрост и мощ през годините на робство и исторически несподи и изпитания. Целият живот на Славейков е белязан със всеотдайно служене на народа. Още като юноша, 15-годишен става учител. Още като юноша, по свой начин, подема борба с Търновския гръцки владика, иронизирайки го чрез песен.

Непокорният даскал е пъден - от място на място. Град Трявна ще помни неговото по-дълго присъствие там. Когато през 1864 г. се установява в Цариград вече е утвърдено име в църковното движение за независима Българска църква и в Българската възрожденска литература. Там неговата дейност е многостранна: превежда Библията, редактор е на вестници, между които в. "Македония" (1866 1872 г.), журналист, литературен критик, поет, публицист, печатар, учител... Там за около десет години е редактор на осем вестника, автор и преводач на около осемдесет книги. В знак на уважение, неговите съвременници се обръщат към него с "Дядо Славейков", а той е само на 33 години. Славейков вярва в мирната легална борба, но през време на Априлското въстание е арестуван и хвърлен в турските зандани. По време на Освободителната война пак е сред народа. Възторжено посреща руските войски и тогава създава прочувствената ода "Кат Русия няма втора тъй могъща на света!". Организира българска съгледваческа мрежа в тяхна помощ и лично ги повежда по проходи и пътеки.

След Освобождението е член на Учредителното народно събрание, народен представител, председател на Народното събрание, министър на просветата, министър на външните работи, един от водачите на Либералната партия. Съединението през 1885 г., което имперска Русия не признава, го сварва болен и уморен, но неговият авторитет е нужен на българката нация и държава и той приема да е подкомисар в Пловдив до признаването на съединението от Европа. По-късно, макар и не съгласен с водената от Стефан Стамболов политика на откъсване от натрапеното влияние на Руската империя той недоумява

жестокото убийство на Стефан Стамболов посечен на улицата на 3 юли 1895 г., като председател на Народното събрание, наричан от фанатизирани русофили диктатор. Този родолюбив и миролюбив Човек не си представя така разправата с политическия противник, както не си е представял апетитите на една имперска държава... В същата година, само след десет дни от убийството на Стамболов, Славейков умира в София, в малката си къща, която шеговито я наричат парламент, защото винаги е била пълна с хора. Тя се е намирала на източния край на днешния столичен площад, наречен на негово име.

брой 4/2017

ПЕТКО НОШКОВ

ПОСЛЕДНОТО УБЕЖИЩЕ НА КОМУНИЗМА...

Комунизмът, като идеология, налагана и втълпявана на бедните слоеве от населението на земята, претърпя пълен провал в световен мащаб. Но идеолозите на тази доктрина на пролетариата са живи и те, които се хранеха и живееха от тази химера комунизъм, трябваше да я облекат в нова опаковка и да я поднесат като нова стока, на бедните и гладните леви избиратели. Те днес вече не обявяват за главен техен враг капиталиста буржоата-експлоататор, омразният частен собственик, защото те самите станаха богаташи, но се ориентираха към външният на нацията чуждоземен враг експлоататор - той сега е главният виновник и враг на комуниста! Оседлавайки и приемайки националните идеали за свои, комунистите вече се настаняха в последното си убежище на национализма, и окупирайки го те ще следват своите предателски цели да ни присъединят към Путинова Русия, чиито слуги бяха и до ден днешен си остават. Целият им път на развитие - от 45 годишното им управление на България до днес, преминава през едни и същи пропагандни лъжливи послания, двуличие и демагогия! Днес те успяха да спечелят президентските избори и да завземат президентския пост, с което дават заявката си в предстоящите извънредни избори да спечелят и мнозинство в парламента и с това да поднесат на тепсия Родината си на Русия, или по-точно на Путиновата върхушка!

Нашият народ е изморен и обеднял, политически неориентиран, и търси спасение от тежкото си положение, като се поддава на лъжливата пропаганда на комунистите. От съпротивата на тази лъжлива пропаганда ще зависи нашето бъдеще и по кой път ще тръгне България. На комунистите вече не им е нужен ЕС, защото те успяха да усвоят субсидиите на капиталистите от запад, напълниха си достатъчно гушите, и по

тази причина те ще се стремят да ни пришият към своите червени братя от Евразийският съюз. Ще го позволим ли? Как да се предпазим от такъв сценарии?

За мен пътят е само един - да разобличаваме всяка тяхна лъжа, изречена в миналото и сега.

И в миналото и сега, всички техни лъжи са съшити с бели конци. Те атакуваха врага си като го оклеветяваха, опозоряваха със серия от непрекъснато повтарящи се едни и същи лъжи и след това, когато бяха на власт, го въдворяваха в лагерите. На репресивните лагери, в които въдворяваха без съд и присъда, слагаха името Трудово възпитателно общежитие , а всъщност това си беше лагер, в който се убиваше политическият противник. Убиваше се физически, убиваше се и духовно, убиваше се целият му род и роднините му, като не им се даваше работа и не им се даваше възможност за развитие и реализация. Лъжеха, че строим социализъм и се плануваха петилетни планове, които се изпълняваха предсрочно, а народът беднееше .Управляваше се с постановления, на принципа на колективната безотговорност, в условията на сто процентна държавна собственост.

Днес ние плащаме висок данък за унищожаването на вековното еволюционно развитие на икономиката на държавата ни, с налагането насилствено на държавният комунистически строи, с отнемането на частната собственост. Ако това не беше се случило, ние сега щяхме да имаме една основна база от частни собственици, които бързо да се развият и да се изравним с другите страни. Вместо това, ние имаме население от наемни работници, които търсят път как пак да станат наемни работници на партии и червени олигарси, които владеят голяма част от производството на държавата.

Това ли е пътят ни? Ще го позволим ли?

брой 5-6/2016

ЦВЕТАН ЛАЛОВ

ЕДИН ЗАБРАВЕН ПОЕТ-МЪЧЕНИК

*“ Нам нужни са ни храбреци
задават се барутни жътви.
Поне станете вие, мъртъвци,
защото живите са мъртви!”*

Георги Заркин

И тази година България отбеляза 3-ти март. Отбеляза го и отпразнува, но никоя медия не спомена нищичко за един поет-мъченик, роден на тази дата през 1940 г. в с. Бели Искър, Самоковско Георги Атанасов Заркин

В края на септември 1944 г. баща му е арестуван и никой повече не го вижда. Заедно с 28 души самоковци е хвърлен от “Черната скала” край Боровец. От нея тогава са хвърлени още десетки знайни и незнайни мъченици от Софийска област. Желаещите мъст нови властници са удовлетворени. Тях не ги интересува, че оставят млада вдовица, дете сираче и вечно скърбяща майка.

Момченцето расте под бедните, но топли грижи на майка си, едва съхранило в детската си памет спомена за добрия си татко. Завършва селскостопански техникум в Ихтиман. Като войник служи в Строителните войски, нали там са всички младежи с “лоша” наследствена характеристика. След службата работи в АПК Самоков. Любознателен, обичащ книгите, пише първите си стихове. Любовта му към писането го правят сътрудник на в. “Самоковска комуна”. През 1963 г. е назначен на работа във в. “Земеделско знаме” като фоторепортер. Още в същата година написва 6 позива в редакцията на вестника,

в които пропагандира съпротива срещу т.н. “народна власт”.

По шрифта на редакционната пишеща машина ДС установява, че позивите са писани от него. През зимата на 1966 г.

Заркин е арестуван и осъден на 6 години затвор. След нахлуването на войските на Варшавският договор в Чехословакия и смазването на Пражката пролет през 1968 г. в знак на протест провежда 28-дневна гладна стачка и пише открито писмо до министър-председателя. По този повод го съдят отново. За да го сломят и го принудят да промени политическите си възгледи често го изолират в единична килия, но Георги Заркин продължава открито да заявява своите антикомунистически убеждения. И в затвора продължава да пише стихове и по уникален начин ги предава на близките си. Неговото творчество е от две хиляди стихотворения и епиграми и романа "Чест". В него той не говори за мъст, за омраза, а за любов и човешки взаимоотношения.

Идва времето да бъде освободен, но в България се очаква международна писателска среща. Властта е обезпокоена. Тя знае добре, че писателите от Капиталистическите държави ще поискат среща с поета затворник. И наистина, те искат среща с поета Заркин. Властниците цинично им отговарят: "Той почина от естествена смърт, но ако искате да чуete нещо за убит поет, ще Ви разкажем за Никола Вапцаров, разстрелян от фашистите". Поетът Георги Заркин по най-жесток начин е убит в Пазарджишкия затвор на 7 август 1977 г.

Да! И днес във времето на демокрацията никой не се радва на смъртта на Вапцаров и не отрича стойността на поезията му, но за него са издигнати и се издигат паметници, улици, училища и др. носят неговото име, влязъл в учебните програми, и досега е там... А за поета-мъченик Георги Заркин... Бих казал, позорно се мълчи!

брой 3/2016

III. НОВИ КНИГИ

ЛИТЕРАТУРНА КРИТИКА

СРЕЩИ С ЧИТАТЕЛИ

РЕДАКЦИОННИ СТАТИИ

ВЪЗХОДЯЩО РАЗВИТИЕ НА ЕДИН ТАЛАНТ

В новата си стихосбирка „Съдбовни пътеки“ Маргарита Нешкова продължава идейно-естетическите си търсения, темите и мотивите, залегнали в предишните „Цветен пращец“, „Хоризонти в моя сън“ и „Царевичка на кръстопът“. Те бележат едно съзряване и възходящо развитие на нейния поетичен талант.

Сред най-хубавите се очертават стихотворенията „Пътеките на съдбата“, „Бягащ силует“, „Преди да дойде косача“, „Пулс“, „Самота“, „Светулка в нощта“, „Лозница“, „Демократичен преход“, „Сеячът на мечти“, „Състояния“ и много други.

Новата си книга авторката посвещава на своята баба Мария Танчилска Нешкова, която трасира една от съдбовните пътеки на техния род.

Освен вълнуващите стихове „Съдбовни пътеки“ съдържа и три разказа, посветени на баба Мария Танчилска. Те подсказват недвусмислено, че поетесата Маргарита Нешкова притежава и дарбата на оригинален разказвач.

Вярваме, че тя ще продължи да развива дарбата си и в тази насока и скоро ще зарадва читателите с белетристична книга, най-вероятно документална проза за своите близки, повечето от които са мъченици и невинни жертви на комунистическата диктатура в България.

ЛЗЗ, брой 3/2016

ВЪЛНУВАЩА ТВОРЧЕСКА СРЕЩА

Рядко явление в наше време е да има пълен салон при представяне на нова книга. Това се случи при представянето на две нови книги от писатели-земеделци. То съвпадна с Празника

на поезията, състоя се на 4 октомври в един от пенсионерските клубове в столицата, район Подуене. Става дума за стихосбирката на Маргарита Нешкова „Съдбовни пътеки“ и сборникът „Окървавени разкази“ от Стоян Колдов.

Книгите бяха представени от писателя Кирил Назъров, който е техен редактор.

Най-напред той разгледа стихосбирката, като изтъкна характерните особености общо за поезията и конкретно за стихотворенията в „Съдбовни пътеки“ на Маргарита Нешкова – силен емоционален заряд, искреност и откровение, оригинален поетичен изказ, лирична топлина и нежност, широк идейно-тематичен диапазон – синовна привързаност и обич към род и родина, към идеите на БЗНС и демокрацията, към обикновените хора и др.

Трите документални разказа в книгата говорят категорично и за белетристичните възможности на Нешкова и в бъдеще ще очакваме нейните изяви и в този жанр, завърши рецензентът.

За разказите на Стоян Колдов той говори с дълбоко вълнение, сякаш съпреживяваше трагичните съдби на жертвите на жестоките изстъпления на комунистическия режим. Нима читателят може да остане безразличен към участието на героите от разказите „Среща“, „Инцидент“, „Повдигащата се могила“, „Сватове“ и др.?! Всички са написани по истински случаи.

Назъров подчерта, че разказите на Стоян Колдов са сред най-сполучливите творби на тази тема в съвременната българска литература.

Той препоръча двете вълнуващи книги на талантливите автори да достигнат до повече читатели, защото в тях всеки ще открие по нещо важно за себе си.

Накрая авторите четяха свои стихове, басни и епиграми и бяха бурно аплодирани от публиката. Свои творби четяха и други поети-земеделци.

В топла, приятелска атмосфера и дружески разговори премина и втората част на празника, за която авторите бяха подготвили почерпка. Така бе отпразнуван и 85-годишният юбилей на Стоян

Колдов.

Основен принос за чудесната творческа среща има нейният организатор Маргарита Нешкова, която е секретар на Съюза на писателите земеделци.

На срещата присъстваха много земеделци, между които и организационният секретар на БЗНС Сашо Стоянов.

ЛЗЗ, брой 4/2016

КОРЕНИТЕ В МЕН ГОВОРЯТ

В новата си стихосбирка „Корените в мен говорят“ Маргарита Нешкова се връща към своите родови корени, към изконните български корени и ценности. Макар и те да са засегнати от ерозията, предизвикана от властолюбци, лицемери и престъпници, все пак ѝ дават сили и вяра, крепят я по житейския път, изпълнен с толкова изпитания.

Цялата книга е наситена с богата поетична и емоционална атмосфера, със силен патриотичен заряд. За това говорят красноречиво наименованията на отделните части: „Родино, люлка моя свидна“, „Народе, обич моя“, „Родино моя ненагледна“, „Свобода или смърт“, „Под свободните български знамена“ и т. н.

Стихотворенията изразяват нейното родолюбие, преклонението ѝ пред народа и пред велики българи и герои, отдали живота си за България, оставили трайни следи в националната история: Отец Паисий, Васил Левски, Христо Ботев, Гоце Делчев, Никола Петков, Петко Д. Петков, Стефан Стамболов, Мра Рачева, героите от Априлското въстание.

Възпявайки героите, отдали живота си за България, авторката стига до другата важни опори на българина през вековете, които също са допринесли за оцеляването на българщината това са празниците и народните обичаи, обреди Вликден, Лазаровден, Трифон Зарезан и т. н. Все в този дух е възпяла величеднвената българска природа и най-вече нашите планини Пирин, Стара

планина, Витоша, Рила...

Да пожелаем на талантливата поетеса здраве и вдъхновение за нови книги.

ЛЗЗ

ЛИТЕРАТУРЕН СБОРНИК „ДЕТЕЛИНА” - ТОМ ПЕТИ

Под редакцията на Йордан Борисов и компютърен дизайн на Борислав Йорданов излезе от печат том пети на литературния сборник „Детелина”. Той съдържа поезия и проза от двадесетина автори-земеделци - от най-възрастните Петър Илиев, Димитър Южнянин и Йордан Борисов до най-младата Вяра Дамянова. Включени са и стихотворения от няколко гостуващи автори.

Въпреки ограничения тираж дано сборникът достигне до повече читатели, защото авторите разработват теми и проблеми от историята и живота на Българския земеделски народен съюз.

На добър час!

ЛЗЗ, брой 5-6/2016

ЕДНО РАЗПИЛЯНО ЯТО

Живка Танчева отново поднесе приятна изненада на почитателите си и на читателите на в-к „Литературно земеделско знаме” с нова книга - „Под старата лозница”, с подзаглавие „Едно разпиляно ято”. Томчето излезе през януари 2017 г. и е дело на изд. „Пладес”, град Павликени. Съдържа един документален разказ, по идея и спомени на Васил Стоянов от Бяла черква. Вярна на творческия си натюрел, Живка Танчева ни поднася една запомняща се изживяна приказка, в която доминира и нейното житейско верую – любов към земята, към свободата, към исконните човешки ценности и народностна традиция. Да пожелаем на нашата Живка винаги живо, несекващо вдъхновение

и незаспиваща гражданска съвест! На добър час!

ЛЗЗ, брой 1/2017

ИЗЯВА НА ТВОРЧЕСКА ЗРЯЛОСТ

Така бих обобщил цялостното впечатление от новата стихосбирка на Маргарита Нешкова „ТЪЖНИЯТ ГРАД”. Посветена е на родния край: родното село, недалечното градче, родителите и дедите, близките и приятелите от детството и младостта, реалностите и мечтите, съпътстващи всеки човек по житейския му път...

От стихотворенията лъха романтичен и носталгичен повей, преклонение пред светли личности и природни хубости, чиста искреност и жизнелюбие...

Но нередко прозвучават тъга и болка от нерадостната житейска съдба и по-точно от жестокия удар върху семейството ѝ, нанесен от комунистическата диктатура. Както и от всеобщата разруха след рухването на тоталитарната комунистическа власт. Разруха в природата и селищата и най-вече в душите на хората. Поради всичко това дори в най-примамния за авторката земен кът родния край тя се чувства като гостенка:

*Гостенка съм в малкия градец,
такава съм и в мойто родно село.
коренът ми - разпилян пращец,
на властолюбива напаст дело.*

В цялата книга се долавя една умело изградена поетична сплав, едно уравновесено съзвучие от бодри и тъжни интонации, от минорна и мажорна тоналност, от ведри обаятелни природни простори и тъжни картини от разрухата...

В цикъла „Моите сонети” личи овладеният стих и богатството на изразни средства. Със силата на специфичния за нейната поезия съкровено-изповеден тон поетесата разработва общочовешки житейски проблеми, вълнения, преживявания... Веселите сатирични строфи в края на стихосбирката разширяват и допълват още един штрих към творческата индивидуалност на

поетесата Маргарита Нешкова.
Потърсете и прочетете тази книга.
Ще бъдете удовлетворени.

ЛЗЗ, брой 2/2017

АЗ, ЕДИН ОТ ВАС

Прочетете тази книга! В нея се задават въпроси и търсят отговори... "Защо при наличната многохилядна армия от герои на социалистическия труд носители на ордени първа, втора и трета степен и защо след като близо половин век родните вестници, радиия и телевизии непрекъснато изтъкваха голямото превъзходство на социализма над капитализма, този превъзходен социализъм претърпя катастрофален икономически срив и капитулира? Защо?" И много други въпроси...

Освен, че е един от нас, за себе авторът споделя: "Не крия селския си произход... от ралото до атомния век. За мен животът си остана бreme на простия обикновен човек." Ето и едно от стихотворенията в книгата на Мирчо Момчилков:

СТРАННИ МИСЛИ

Веднъж, когато всички спяха,
в мен странни мисли долетяха
не е време да запея,
вместо в сънищата да се рея?
Да пея във такова време,
когато всеки сладко дреме,
каква ли песен да подхвана,
та аз желан певец да стана?
За маковете ако пея
ще ме издигнат над Орфея,
но според моята представа
това не е достойна слава.

Затуй реших да пея песни
за птици твърде интересни,
наляво спят, не се обръщат,
назад живота да не връщат.
Народът с нравите им свикна,
но истински не ги обикна,
от тях едва ли някой чака
да възвестят зора след мрака.
Зората първи я усещат
и с песен радостно посрещат
певци в гнезда въвн, на открито,
от клонки и тревички свито,
а не грабливи хищни птици,
останали веч без езици,
със дълги нокти, остри човки,
в грабеж на мърша хитри, ловки.
Сменили си гнездата с вили,
за да укрепват своите сили.
Канят приятели на чашки,
ядат и пият по юнашки
и с пир сред дивната природа
следят живота на народа.
Опиянени грачат, пеят:
- Днес всички хубаво живеят.
Ала когато гарван грачи,
за никой песен туй не значи,
това по-скоро е прокоба,
че някому подготвят гроба.
Тези, които са във вили,
ползват закони за закрили,
а волните певци, поети
отиват си злочести, клетки...

брой 4/2017

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ЦВЕТЕН ПРАШЕЦ,

ИЛИ ПРАШНИЯТ ДРУМ НА ЖИВОТА...

Пред мен са четирите нови книги на Маргарита Нешкова „Цветен прашец“, /2015 г./ и „Царевичка на кръстопът“, „Съдбовни пътеки“ и „Хоризонти в моя сън“, /2016 г./ книги, издадени на един дъх, всички под редакцията на Кирил Назъров, с художествения дизайн на Елица Илиева и Енчо Цветков, дело на изд. „Феномен“ София, всички посветени на най-важните хора в житейския път на поетесата. Дали да ги нарека „тетралогия“? Те са еднакво оформени име, псевдоним, заглавие, стара снимка, или идилична картина, няколко мъдри слова... от задната корица ни гледа замислено-усмихнатото, ведро лице на авторката, под което има стих, който подсказва основната тема на томчето; всяка съдържа посвещение / „в памет на моята майка...“; „посвеждавам на моя баща...“; „посвеждавам... на майката на моя баща“; „посвеждавам... на майката на моята майка...“ /, мъдри народни поговорки и мисли на известни личности, внушаващи почит към доброто, любовта, човечността и себераздаването, във всяка срещаме лица от семейния албум на Маги... Маги магьосницата, която ни повежда уж към своята семейна истина, а всъщност ни води към историята на народа ни от последното столетие.

Днес ще бъде кратка и ще представя на читателя не задълбочен анализ на всяка от книгите в тетралогията, днес само ще подхвърля по някой щрих... защото поезията на Маргарита Нешкова не се чете лесно, а за нея още по-нелесно се пише. Стихът ѝ не се „лее като песен“ той е твърде натоварен с послания, извлечени от изстраданата повест на не един живот. Дали когато пише за природата, в която се вкопчва, за да вземе силата ѝ и да продължи по прашния друм на живота си, дали когато пише за свой близък и любим човек, за да задържи мига с

живия му образ, или със сатиричен блясък осветява някоя житейска подлост /или подлец/ - все едно Маги винаги е честна, естествена и близка до читателя. Проблемите, които я вълнуват са част от живота на всеки от нас и може би затова тази трудна поезия така леко влиза в душата на читателя и вълнува с красотата и силата на словото.

Тук не мога да не цитирам няколко реда, които със своята образност подсказват, че имаме пред себе си един ярък, неопитомен талант:

*„Оглася водопаден смях гората.
Пречистен, въздухът трепти.
С пролетен копнеж водата
целува обли канари.” /”Цветен прашец” /*
***

*„Как искам - тихо да премина
през вълшебните вселени на росата...” /”Царевичка на
кръстопът” /*
***

*„Слънчеви пръски носи даже росата
и нежно целува сънливите стъпки...”
„Синьото око на вечността
гледа безпристрастно от небето...” /”Съдбовни пътеки” /*
***

*„Стъпвам върху меките листа.
Времената в тишината плачат.
Те сълзиците на есента
кръговрата земен тачат...” /”Хоризонти в моя сън” /*

Не мога да не се спра и на уникалната форма на тези четири книги, в които биографичната поезия и поетичната проза се сливат в едно цяло. Цяло, но не монолитно, а пъстро като мозайката на живота. Многотемието на стиховете обърква, ако поискаме да ги опаковаме, но оставя трайна и дълбока бразда в паметта, която ни води по

*„стръмната пътека
трудна и тежка сторъка, стоока,*

но в едничка посока...”

И тук отново идва многообразието в творческите и житейски търсения на поетесата защото посоката може да е една, но в хоризонта на нейните сънища въпросите и отговорите са безброй.

Не по-малко сложна и многопластова е и прозата на Нешкова, която в тази тетралогия присъства скромно, но не безлично. Напротив. Макар книгите да са преди всичко стихосбирки / точно „сбирки на стихове”/, прозата в тях има определящо тематично значение.

„Приказка за моята първа любов” /”Цветен прашец”/ - този „необичаен и силен финал за стихосбирка една истинска приказка за първата любов, написана в проза, но с толкова поезия, колкото стиховете не могат да понесат” бе предвестникът и на прозаичните фрагменти в следващите поетични книги, някои от които поетесата нарича „словесна изповед на една душа”, „изплакана проза”, „предговор”, „разкази”, а някои оставя ненаименовани заглавия, които нямат нужда от определения, като „За моята баба”, „От рождение до смърт”, „Моят баща”. Пестелива на словесни излишества, но не и на емоции, Маргарита Нешкова загатва, че освен поет, тя може да се окаже и забележителен белетрист.

Пиши, Маги! Имаш какво да ни кажеш с поезията си, имаш какво да споделиш, да внушиш, на какво да ни учиш... Пиши, Маги... Имаш и много спомени, които си струва да разкажеш! Онази страшна страница от близкото минало, което си преживяла като дете, все повече се отдалечава... Онази страница, пълна с насилие и безизходност, остана непрочетена, покрива я забравата, потъва в тъмнина.

Днес не цензурата на Партията ни души, а цензурата на общество от хора без души...

Бъди Светулка „Тя светеше във тъмнината.../и носеше надежда в бяло...” На добър път, приятелко!

брой 4/2016

ЕДНА ЗАКЪСНЯЛА СРЕЩА...

В края на януари т.г. получих един чудесен подарък – две стихосбирки на Пенко Керемидчиев - „Недосънвани блянове“, изд. „Богианна“, Панагюрище, 2012 г. и „По-приказна от приказка“, изд. „СД-Раум“, Панагюрище, 2013 г.

Когато ги прочетох, на един дъх, вече знаех, че това е не просто подарък за духа на читателя, но и едно ново докосване до непознати, неподозирани кътчета от богатата духовност на автора.

Ласкаех се, че познавам творчеството на Пенко Керемидчиев. Познавах неговия изящен, строен стих, пропит с патриотизъм и гражданска доблест, с дълбоко разбиране за прекрасното в природата и човека, за нравствения полет и трансцедентното потапяне в изначалните морални ценности и категории на християн-демократическата традиция и земеделската идеология. Поезия, която оставя впечатление за монументалност и тържественост, която е подтик към преклонение и възвисяване. И, макар че и в по-ранните стихосбирки на Керемидчиев да не липсват лирични творби, посветени на близки и любими на поета хора, то основното звучене остава одическо, а персонажите, изваяни от авторовото слово са предимно знакови личности от нашата история и литература /Александър Стамболийски, Никола Петков, Левски, Паисий, Дебелянов и др./

Ето защо закъснялата ми среща с последните издадени до момента книги на Пенко Керемидчиев, ме завари неподготвена за поредната ми среща с него:

*Търси ме в звездните предели.
Търси ме в хоризонта чист,
там, дето сребърни къдели
се къпят в ангелската вис. /"Досънувай", „Недосънвани
блянове” /*

Или:

*Глава ще сложа в меката ти длан,
ще се отпусна и ще помечтая,
припомняйки си дивния ти стан –
минутите на шеметна омая... /"Лятна вечер", „Недосънувани
блянове” /*

*И в онзи свят аз искам да си с мен,
така на роза цялата ухаеш. /„Копнеж”, „По-приказна от
приказка” /*

Да продължавам ли? Не бих могла – това би ме довело дотам, да цитирам целите стихосбирки.

Тези стихове нямат нужда от дисекцията на литературоведа, нямат нужда да бъдат броени сричките им, да бъдат търсени римите им, да бъдат класифицирани и диагностицирани. Те пеят и тяхната песен ни понася сред звездните предели и ни шепти за мигове на шемента омая. Те внушават – любов и блян, страст и сън и недосънуваната приказка на земните ни дни... Когато четем поезията на Пенко Керемидчиев, затворена между кориците на най-новите му стихосбирки, усещаме живота – пулсиращ, увличащ, изтичащ, но истински, плътен, като тъгата и хляба, като горчивата жажда и същността на битието:

*Когато мен не ще ме вече има,
ти пак, Живот, наздравица вдигни!
Без тебе, без Родина, без любима,
с петите чак усещам, че горчи... /"Живот, бъди!", „По-приказна
от приказка” /*

Но ще сгреша, ако кажа, че в „Недосънувани блянове” и „По-приказна от приказка” Пенко Керемидчиев е друг. Друг е ароматът на подправките, но хлябът на неговата творческа същност е същия – дори в новата, изострена лиричност и чувствителност, стоманата на неговата гражданска позиция свисти:

*Една девойка дивно любородна
на знамето извайва лъв за скок. /"Знаменоската", „По-приказна от
приказка” /*

*Туптят сърца изпод гранита,
вериги тягостно дрънчат.
Луна изгряла – жълта пита –
отмерва дълъг, страшен път. /"Заточеници", „По-приказна от
приказка” /*

И не на последно място – магията на неговата неповторима, бих казала - натуралистична образност.

И преди да завърши този кратък обзор, не мога да не спомена и един цикъл стихотворения, посветени на Израел и еврейския народ, които, лично за мен са знакови, изключителни творби, не толкова с художествените си качества /в това отношение Яворов остава ненадминат в нашата литература/, колкото с гражданската си пълнокръвност и с авторовия усет за необходимост, дори за неотложност – темата за другостта и толерантността отново ярко и категорично да бъде поставена в дневния ред на обществото ни – все по-озъбено, все по-ксенофобски настроено и неготово да приеме необходимия космополитизъм на съвременната епоха.

В края на своето девето десетилетие, Пенко Керемидчиев показва завидно млад, готов да откликва на новото в обществените нагласи дух, показва и една чувствителност, не забравила незавяхващия аромат на любовта и шемета на кръвта, както и нуждата от човешко докосване, от две сплетени ръце, които разбират духовния полет без думи..

брой 1/2017

ЖИВКА ТАНЧЕВА

БОРБА ЗА ЗЕМЯ

Д-р Райко Даскалов – човек, легенда, мит...

Д-р Райко Даскалов е роден през 1886 година в китното подбалканско село Бяла черква, в патриотично възрожденско семейство. Неговата даровитост се проявява още в детските му години и в душата му се наслояват човешки добродетели, пропити с обич към народ, родина и природа. Завършва училище, след което с отличен придобива познания по философия и финанси в Германски университет, където получава и докторска степен.

Завръща се в България, за да приложи на дело всичко научено. Икономиката на България е в окаяно състояние, земеделието е изостанало, а на всичко отгоре страната е въввлечена в няколко братоубийствени войни, завършили катастрофално. Задълженията на България, като победена страна в близо седемгодишните войни са огромни, а в политическо и икономическо отношение се намира в абсолютна изолация. Земята е преминала от ръцете на селяните в ръцете на едрите земевладелци.

Философът Райко Даскалов разбира, че в обществения и политическия живот трябва да се направи нещо драстично, коренно различно от онова, което се е правило до момента. В идеите на Земеделския съюз, начело на който е застанал младият и амбициозен Александър Стамболийски със своя екип, той намира почва за развитието на своите виждания по аграрната политика на България. Авторитетът му сред управителното тяло и членската маса на БЗНС е на голяма висота. Опитът му да свали монарха през септември 1918 г. е несполучлив, но с обявяването на Радомирската Република обаятелният му образ на легендарен герой остава да свети с ореола на битката при Владая.

Заел няколко по ред министерства в самостоятелното

правителство на Александър Стамболийски, той се заема със законодателната уредба на страната, като най-важна счита аграрната реформа. Д-р Райко Даскалов, по примера на римските консули Тиберий и Гай Гракхи приложи в България закона за трудовата поземлена собственост – реформа, която ще остане в световната история като поука за човечеството – как то може да живее: без войни, в мир и разбирателство, от собствения си труд, без експлоатация, в социална справедливост и висока култура!

Аграрната реформа в България, обаче, среща оня сериозен отпор, какъвто преди повече от 2000 години срещат братята Гракхи от патрициите на Рим. Събитията, свързани с Деветоюнският преврат са аналогични с онези, станали в Римската република през 120 г. пр.н.е – измама, жестокост и реки от кръв. Д-р Райко Даскалов, с издаването на книгата си „Борба за земя“ пророчески предсказва грозящата опасност за земеделските реформатори.

Законите за реформирането на страната са приети. България тръгва по нов път. Оземляват се обезземлените селяни, строят се пътища, мостове, отварят се нови училища и университети, селата се благоустрояват. Раните, нанесени от войните бавно заздравяват. Народът вярва на своите избраници и им дава пълното си доверие. Българските патриции виждат, че губят тотално битката за власт. Действията им не се различават по свирепата си същност от действията на патрициите в Рим. Целият елит от правителството на БЗНС, заедно с министър-председателя Ал. Стамболийски е избит по най-жесток начин. Д-р Райко Даскалов е застрелян, едва навършил 36 години, в разцвета на своите творчески сили и възможности.

Днес ние можем само да му благодарим, заедно ни остави книгата си „Борба за земя“. Днес икономическата обстановка е различна, но поуките и идеите за справедливост и ред, за умиротворяване на света и премахване на неправдата и експлоатацията са все така належащи.

предговор към новото издание на „Борба за земя“

брой 1/2016

КИРИЛ НАЗЪРОВ

С ПУЛСА НА ВРЕМЕТО И СЪРЦЕТО

Творческият процес е необясним и много различен при отделните творци. При някои/най-вече поети/ талантът избухва в ранната младост - Христо Ботев, Димчо Дебелянов, Пейо Яворов, Никола Вапцаров, Пеньо Пенев... И тъй като, както казва Яворов, техният живот е горене, повечето от тези поети изгарят твърде рано. При други творческият заряд се развива по-късно, при някои - в зряла житейска възраст. При втората и третата група авторите се изявяват, когато имат натрупан достатъчно житейски опит и творчески потенциал. Колкото и условно да е това групиране, то се наблюдава в българската литература.

Поетесата Маргарита Нешкова спада към втората и третата група. През последните няколко години за недълъг период от време тя издаде четири стихосбики: „Осем китки“, „Цветен пращец“, „Хоризонти в моя сън“ и току-що излязлата „Царевичка на кръстопът“. В тях категорично пролича нейното бързо творческо израстване.

Познавам Маргарита отпреди двадесетина години, когато започнахме да печатим нейни стихотворения във в. „Земеделско знаме“. Оттогава зная нейната житейска съдба, мисля че съм я опознал като човек и че добре съм разбрал най-типичната черта в нейния човешки характер - да се раздава, да помага, да принадлежи на другите. Тези благородни пориви пулсират в сърцето и в душата ѝ, обагрили са и голяма част от нейната поезия. Чувството за родов дълг я кара да посвещава своите книги на най-близките си хора. „Цветен пращец“ Маргарита посвещава на майка си, за която е написала чудесната поема „Несломена любов“ и други стихотворения. „Хоризонти в моя сън“ посвещава на баба си Мария Николова Тишевишка майката на нейната майка. А „Царевичка на кръстопът“ посвещава на своя баща Цветан Цеков Нешков, земсист и Николапетковист, осъден на 20

години затвор, повече от половината от които изтърпява в Белене и в комунистическите затвори.

Както в предишните ѝ стихосбирки, така и в „Царевичка на кръстопът“ Нешкова засяга широк диапазон от теми, идеи и мотиви, които я вълнуват и които разработва успешно: синовна признателност, идейна привързаност към БЗНС, философски размисли за живота и времето, за смисъла на битието, за щастието, болките и мечтите, които съпътстват живота на всеки човек... Доминиращ мотив е любовта във всичките и измерения и нюанси: към родината и родния край, към близките, към хората, към любимия, към природата...

Много са стихотворенията, които ще се понравят на читателите. И все пак сред тези, които ми допадат най-много бих посочил: „Самотна необятност“, „Някога, някъде“, „Вдигни очи“, „Живот без болка“, „Божествен ден“, „Орех, приятелю мой“, „Като дърво и лист“, „Икар“, „Бреговете на нощта“, „Името ми е самотна“ и др.

Стихът и стилът на Маргарита Нешкова са своеобразни, специфични, само нейни и в това се състои оригиналността и индивидуалността ѝ като автор. А това е важно за всеки автор. Поетът става истински, силен, когато постигне свой стил и своя индивидуалност.

Много точно е усетила това Габриела Цанева, която пише: „... във всяка страница, във всеки ред се усеща присъствието на автора Маргарита Нешкова. Едно име, една личност, добре позната и уважавана в средите на сдружените земеделци и творците земеделци, която тежи както със собственото си обаяние и човешки достойнства, така и с дълбоката си връзка с историята на земеделското движение и земеделските борби по време на тоталитарната система.“

Стиховете на Маргарита Нешкова са искрени, имат откровен, изповеден, силно емоционален характер. Чрез личните преживявания в отделните стихотворения, с поезията си като цяло тя стига до общочовешки обобщения. Защото стиховете ѝ докосват съкровени кътчета в човешката душа. Защото са

съзвучни с пулса на нашето време, с пулса на човешките души и сърца.

брой 1/2016

МИГОВЕ НЕВЪЗВРАТИМИ...

Случайно или не, числото 2 ме е съпътствало почти през целия ми жизнен път. Може би защото съм роден на 2-ри, а рожденият ми месец е съставен от две единици 11-ти.

Още през ученическите години в Петричката гимназия, случвало се е някоя и друга двойка да навести бележника ми. Сетне служих войник две години в две казарми в Ботевград и край с. Горна Малина, Софийско. Завърших два института единият полувисш, другият висш. Като младеж спортувах, но в състезанията най-често оставах втори... Изобщо при много случаи бивах втори. Е, с едно изключение при жените! Шегата настрана, благодаря на Бог, че в живота си срещнах две единствени жени. Че ме дари с две добри деца и двама чудесни внука. Че имам много приятели, но поне двама истински...

Животът ми не бе лек, но никога не съм бил двуличен. Често ми се налагаше да нося две дини под една мишница, но се справях надве-натри. Целият ми трудов стаж е в две области учител и редактор. Два пъти съм уволняван от работа заради клевети от двама доносчици, които се правеха на две и половина, а след 1989 г. узнах имената им. Основното ми творчество е в 2 области сатира и детска литература; поезия и проза.

Приеха ме в два творчески съюза - СБП и СБЖ. Животът ми премина в две териториални области на България, в два века ХХ и ХХІ, в две обществени системи - тоталитаризъм и демокрация.

За всичко, което свърших и не свърших на този свят през моя животец, навявам се оценката на Времето да не бъде една голяма двойка.

из „Мигове невъзвратими“,
брой 4/2016

БУРЯТА НИ СПЛИТА В РЪЦЕТЕ СИ

Така бих перифразирал заглавието на новата стихосбирка на нашата приятелка, колежка и член на рядколегията на „Литературно земеделско знаме“ Габриела Цанева. Защото наистина напоследък бури ни връхлитат от много посоки и ни впитат в трудно поносимите си обятия. А това не може да не се отрази върху творчеството ни.

Като цяло поезията на Габриела Цанева се отличава с философска вгълбеност, богата метафоричност, наситена емоционалност и мисловност...

Такава е и новата ѝ стихосбирка „Бурята сплита ръце“. А в тематично отношение в нея преобладава мъката, страданието, болката. По принцип поезията тревожи и импулсира, облагородява и подтиква човека към добри дела. Но тя е и страдание. Най-голямата болка е родила най-силна поезия. В поезията авторът споделя своите най-съкровени трепети, своите копнежи, своите тревоги и мечти... И по този начин става изразител на народните възжелания, на народната съдба.

Няколко пъти прочетох „Бурята сплита ръце“. И преди да бъде издадена като редактор, и след като излезе от печат. И всеки път у мен се потвърждава впечатлението, че съм доловил творческата същност на поетесата Габриела Цанева още преди години, когато писах рецензия за стихосбирката ѝ „Искам себе си“: „Тя е творец с неспокоен, вечно търсец творчески дух, поет с чувствително сърце, човек с жадуваща душа и будна гражданска съвест...“

Характерно за нейния творчески свят е, че си е изградила свой стил, свой поетичен изказ. Той е близък до стила на Гео Милев, който точно преди един век се бори срещу старите и въвежда нови, модерни форми в поезията и изобщо в тогавашното изкуство. Търси и постига нови форми ударни, експресивни, бунтарски... Разкъсва традиционния класически стих, насища

поезията си с напрегната емоционалност и драматизъм. Тези свои стремежи въплътява в двете си поеми „Ад“ и „Ден на гнева“, които написва и печата в своето списание „Везни“ през 1922г. Те нямат високи художествени достойнства, за разлика от „Септември“. Докато тя е едно от произведенията, които отразяват най-ярко Септемврийското въстание от 1923г.

В предговорите към двете части от новата книга на Габриела Цанева срещаме съчетание от поезия, проза, публицистика. Подобни нотки звучат и в голяма част от стихотворенията в цялата книга. Дълбоката мисловност, философската вгълбеност, богатата метафоричност и асоциативност бликат така необуздано от стиховете ѝ, че за да вникне в цялата им същност, човек трябва да ги препрочита отново и отново. Но дори и да не разбере всичко, читателят усеща силното чувство, дълбоката мисъл. Дори и да не осмисли точното послание на думите, словосъчетанията, символите, метафорите и асоциациите, читателят усеща магията на поезията в тях. Особено в най-хубавите стихотворения, между които бих посочил: „Афазия“, „Светът е цирк“, „Ти“, „Беше нощ и душите ни светеха“, „Семе без криле“ и други.

По-голямата част от стихотворенията в новата си книга пряко или косвено авторката посвещава на своята майка. Родени са през будните нощи и дългите дни на безсилие пред болката.

Без да анализирам поезията ѝ, ще цитирам силния финал на стихотворението, носещо заглавието на страшната диагноза „Афазия“:

*Ръката ти е топла и топли моята ръка...
Завръщаш ли се, мамо?
По моста,
който изгради отдавна...
Вървиш по мене, зная,
ще те издържа!*

В цялата книга прозвучават песимистични нотки, породени от

болката и разочарованието от ударите на съдбата, от обществения безпорядък, от управленци и политици...

Основният мотив си остава неравната борба с коварната болест... И все пак надеждата е жива. Човек никога не бива да губи надежда. Надежда за майката Надежда и за лирическата героиня. И стихосбирката завършва с оптимизъм:

*Ето, идва денят,
ялото отнесе
Есента,
тази година отмина...
Надежда?
Да???*

Габриела Цанева е автор вече на десетина книги, повечето от които - поезия. Тя е овладяла не само традиционното и модерно българско стихосложение, но и някои от разновидностите на японското. В последните си стихосбирки успешно разработва някои от тях хайку, хайбун, хайга...

Не на последно място трябва да посоча и заслугата на сполучливите авторски илюстрации за цялостното приятно оформление на книгата. Габриела е илюстрирала и други свои книги и е доказала, че и това ѝ се удава.

Нека пожелаем успех на новата стихосбирка на Габриела и вдъхновение за ново творчество!

брой 5-6/2016

МИЛЕНА ФИЛИПОВА

ДЕНЯТ Е НАЦЪФТЯЛ КАТО МУШКАТО

/Нещо като поетичен предговор от самата авторка Милена Филипова/

Не знам защо тази стихосбирка е такава, освен, че сигурно прилича на мен усмихната, ведра, засмяна, понякога тъжна, потъваща дълбоко в размишления, а понякога по детски ленива да търси смисъла, когато той сладко почива в нея и няма нужда да го търси. Винаги съм бягала от тъгата, затова и стихосбирката по-често е изпълнена с пръски жизнерадостен морски смях, лятно великолепие, пролетна свежест или есенна умиротвореност, защо не, и зимна тишина. Тъгата ѝ обикновено е дъждовна и дълбока, но краткотрайна. Така или иначе я написах, за да можеш Читателю да си харесаш нещо и да си го вземеш за из път някой ден или някоя нощ, когато ти е тъжно, да надникнеш в морските ширини на лятото или да си побъбрим за смисъла, който често ни убягва, или за мостовете от вяра, които всеки ден изграждаме и рушим в себе си. Най-вече я написах, за да се срещна с Тебе, защото най-хубавото на писането е срещата с Читателя. Колкото и съкровено занимание да се писането, то е немислимо без него, иначе се превръща в самотно и тъжно преживяване, което несподелено с никого губи своя изконен смисъл, поне за мен...

Така, че на добър път читателя! Добре дошъл на моите поетични ширини и наслука, дай Боже да ти хареса пътуването!

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

Рождество непознато,
най-любимо, когато
през мъглата проглеждам
с на-добрата надежда.

И за мене се ражда,
утолил всяка жажда
за любов и пощада
и спасил за награда.

И във яслата, взряна,
как откривам промяна:
от детето божествено
е сърцето тържествено,

е сърцето щастливо
и добро, милостиво.
Вечността преоткрила,
се изпълвам със сила.

И прославям те Боже,
със гласи възторжен,
и смирено те моля:
да те следвам по воля!

брой 4/2017

проф. СИМЕОН ЯНЕВ

ЖИВОТ В МИГОВЕТЕ

Последната книга на Кирил Назъров „Мигове невъзвратими“ има подзаглавие „нощен дневник“, т.е. мисли и видения в часове на будувания и за разлика от всичките останали трийсет не е определена, както е обичайно при него, за деца или възрастни, както не е определена в любимите за него родове и жанрове: поезия, проза, нито като хумор, нито като сатира, в които той е работил няколко десетилетия. Последният цикъл на тази последна книга се занимава с най-важния философски проблем на всички времена смисъла на живота. С не много думи Назъров не обещава да прави философски открития, но прави една лична равносметка, каквато е задължителна за всеки творчески юбилей в тази достолепна житейска възраст.

И той извежда три доминанти на своя живот две от които са нормалните за всеки човек: работа, семейство, а третата не е дадена всекиму творчеството. Погледнато отстрани изглежда невероятно, че той вечно бързащ, вечно зает с някакви проблеми, с редактиране на чужди книги, с консултиране на начеващи поети или с организация на литературни четения, енергичен човек е и автор на толкова много книги. Но вероятно надсловът на споменатата последна книга „нощен дневник“ е достатъчно необходимото обяснение на неговия труд и начин на живот. За онези обаче, които добре го познават необходимото не е необходимо. За тях Кирил Назъров не е толкова енергичен работохолик, колкото всеотдаен във всичко, с което се заеме. Удава му се не само писането и редактирането, но и човешкото общуване и особено веселбата и песента македонската песен над всичко.

Аз го познавам от повече от половин век и понеже началото на нашето познанство е свързано с изпитателни за мъжете години - времето на казармата - мисля, че не греша.

Казармата е такова проклятие, което едвам се издържа в очевидната си суровост и парадно безсмислие, но когато свършва и през целия по нататъшен живот, оставаш благодарен за нейните уроци. Казвам това за да обясня, че докато сме вземали с Кирил Назъров казармените уроци е било неестествено да се разпознаем в ония трудни години в поетическите си занесии.

Затова и двамата се изненадахме, когато след години се срещнахме отново, но на литературното поле. Трябвало е да минат повече от десет години за да разбере, че с Кирил Назъров ще имаме не само общи казармени спомени, но и обща пътека в житейското поле. За него тези години са били запълнени с едно полувисше и едно висше образование, с различни професионални занимания докато в началото на 70-те стана ясно, че сме се срещнали отново този път на полето на словото и че това е вече за цял живот.

През 70-те той започна да печата своите стихове за малките в запомнящи се книги като „Ловец на дъжд“/1975/, „Ало, Слънчице“/1978/, и те бързо бяха оценени в степен, че части от тях влязоха в учебниците за началната образователна степен, а преди това награждавани от различни институции: Министерството на просветата, Съюза на българските писатели и други. До средата на 80-те, известен като поет за малките, от края им след книгата с кратки басни „Под вол теле“ го виждаме и като сатирик ново жанрово поле, в което направиха впечатление сборниците му с епиграми и сентенции, и особено книгата под заглавие „ Рай за дяволи“, вдъхновена от новата непреходна наша действителност. Много плодотворно се оказа за него жанровото поле на епиграмата, където по достойнство бе оценена книгата му „Писатели в епигРАМКИ“ с шаржове на съвременни български писатели“, с много точни и духовити наблюдения върху индивидуалните характери.

Още от 80-те години с първите си няколко книги, той бе приет и в тогавашната единствена поетична академия Съюзът на българските писатели. От тук нататък последва разширение на жанровия му инструментариум, с преминаването му към проза и

стихове за възрастни и особено към сатира и епиграми, той заслужи свое място в съвременния ни литературен живот. В 80-те и първата половина на 90-те в границите на детската литература като зам.главен и главен редактор на „Славейче“ той разви широка обществено-организационна дейност за запазване и стабилизиране на това уникално българско детско списание, с което са израснали няколко поколения. За жалост след него списанието погина.

От времето, когато аз познавам Кирил Назъров са изминали ни повече ни по-малко от 56 години, през които той се е вградил в две-три дузини книги, които ще бъдат четени от хиляди български деца, ще бъдат преведени на руски, полски, естонски, сръбски и на кой знае колко още езици, докато брадата на авторът им е ставала все по-гъста, все по-тъмна, а после бавно е започнала да побелява за да стане най-после такава, каквато я виждаме сега достолепно бяла. Тази брада и това лице с притаената ирония в гънките на очите, ни срещат и от корицата на последната му книга, „Мигове незабравими“, с която започнах тия свои кратки размисли за поета и приятеля Кирил Назъров. Но не искам да ги завърша без да отбележа още едно призвание, особено призвание, което аз много ценя и дори мисля, че без него той не би бил това, което е днес в представите на всички, които го познават. Където и да е, когато и да е, бе казал някой от нашите писатели, Кирил Назъров не може да не създаде клуб или група или каквото и да е средище, където се говори и прави литература.

И така - на 75 години Кирил Назъров има зад гърба си повече от двайсет книги за деца от всички възрасти главно поезия, но и приказки, гатанки, пиеси, както и десетина книги за възрастни от епиграми и афоризми до проза и публицистика. Ако към тая равносметка добавим, че самият този творчески път е започнал от едно село високо в южната Огражден планина, което днес е почти обезлюдено, можем да имаме точна представа не само за това какво се е случило с едно селско дете, родено през войната, превърнало се в писател, с когото читателят се запознава още от първа читанка, но и с историята на цялата страна за три четвърти

век. Изчезнал е един хилядолетен свят в рамките на един средностатистически човешки живот и от селското дете, орисано с произхода си на затворен живот в една планина сред близки и познати, се е създал homo scriptore пишещият човек, който говори на непознати, за да създаде общност от най-ранната възраст. Ако не всеки може да напише „Под игото“ и „Тютюн“, далеч не всеки може да остави следа в чистото поле на детското съзнание, ала само успелите и в две области, са тези, които създават общността, които ни идентифицират като хора.

Това е мисията на Кирил Назъров в живота и това се доказва не само от неговите книги, части от които, както казах, се препечатват в ония (особено важни за всеки грамотен човек) първи читанки, но и от публичните му дейности литературни кръгове, клубове и приятелски групи най-известният от които е литературният клуб „Димчо Дебелянов“ на гара Елин Пелин - един от образците в страната с активни творчески изяви.

Не мога да пропусна тук и една петъчна приятелска тройка Назъров-Яръмов-Янев, която просъществува повече от 15 години и която се превърна в двойка след като почина Яръмов.

В тези две дейности литературата и организацията ѝ, събрани в една функция може да се сумира целият творчески живот на Кирил Назъров. Преминал през различни професии, от учител и драматург на театър, редактор на национални издания, живял на различни места, в последните трийсет и повече години, той остана трайно в гр.Елин Пелин и не между другото е и негов почетен гражданин.

Нека му пожелаем като почетен гражданин на Елин Пелин, сред приятели и колеги, във взаимна посветеност, в здраве и душевна яснота, да премине и цялото време, което му е отредено.

брой 3/2017

ХРИСТО АНГЕЛОВ

ПРАЗНИК НА ПОЕЗИЯТА

В първия ден на пролетта, в Регионалната библиотека „Любен Каравелов“ в Русе се състоя едно мило пролетно тържество: беше представена най-новата поетична книга на Габриела Цанева.

Голямото фоайе на библиотеката беше изпълнено с много почитатели на поезията: хора с различни професии, от различни възрасти. Книгата „Бурята сплита ръце“ беше представена от театроведа Крум Гергицов. Той подчерта, че структурата на книгата съдържа две части: в едната поетесата изразява размислите си и чувствата си, породени от днешната псевдодемокрация, а в другата - дълбоките си лични преживявания, породени от тежката болест на близък човек.

Г-н Гергицов се спря конкретно на няколко стихотворения, като посочи майсторството, с което авторката ги е написала и което е белег на нейната оригиналност. След това бе дадена думата на Габриела Цанева. Тя говори много развълнувано и искрено за своите преживявания при написването на стиховете, нещо, което рядко се среща при подобни случаи. Нейната откровеност допадна много на публиката, която често я прекъсва с ръкопляскания. Няколко души от присъстващите се изказаха за стиховете твърде емоционално, други зададоха въпроси на поетесата.

Срещата завърши много вълнуващо. Граждани подариха цветя на поетесата, разговаряха с нея и ѝ пожелаха още по-големи успехи по трудния път на поетичното творчество.

Хората си тръгнаха, като продължиха да разговарят помежду си за стиховете, които чуха, за откровеността, с която авторката представи книгата си и самата себе си.

На мен ми направи силно впечатление това, че Габриела Цанева ни поднесе една поезия от първо лице. Във всяко свое стихотворение тя казва: ето това съм аз! Тя не съчинява, тя

сътворява, тя изживява! Тя порицава злото в живота. Тя защитава правото на човека да бъде свободен, да бъде щастлив. Предишните ѝ десет книги са стъпала, по които тя се изкачи, за да достигне до „ Бурята сплита ръце“.

Дано след бурята да дойде слънчев и топъл ден...

брой 2/2017

IV. ПОЕЗИЯ

АНА ВАСИЛЕВА

ОГНИЩЕ

Докато огнище
пръска вълшебната си топлина,
има дом, семейство, светлина
в духа.
След залез майките оставят хурките,
излизат от станове,
започват вечерната шетня.
Бабите разказват
приказки до топлия джамал,
под песента на вренето.
Годините се плъзгат тихо -
като вълшебна шейна.
Изпиха,
изпепелиха
останалата в душите добрина.
Децата от пързалката пораснаха
и полетяха
по света.
Майките и бащите
погребах
своите
майки и бащи.
Останали по двама в къщи,
строени за две поколения -

все още се крепят
без надежда за изцеление.
Не смеят и с поглед да попитат
какво ще стане После.
И намират сили да изпратят
тръгналия пръв Отвъд...
Огнището гасне.

брой 5-6/2016

АНДРЕЙ ВАСИЛЕВ

БЪЛГАРИЙО

България, от Дядо Вазова възпята
за твоите безкрайни диви красоти,
с юнашка кръв по хълми и бърда пролята
не ще загинеш, ще живееш дълго ти!

По дяволите всякакви дочути думи,
от картата, че някой ще те заличи
ти векове вървя сред бури и куршуми
и никога не падна ниско по очи.

Макар че пак над теб е мрачен небосклона
и се разбиват в теб свирепи ветрове
ще издържиш и днес в борбата си изконна,
понесла в себе си пак чужди грехове.

По-твърда от гранита вечен на Балкана,
с възпетите от Дядо Вазов красоти,
сто българи в тебе само да останат,
сто пъти пак България ще бъдеш ти!

брой 3/2016

СЕНОКОС

Дъхав юлски сенокос,
мой детински спомен
тича сред тревите бос
и под свод огромен.
Татко, малко грубоват,
все коси... Тежат ръцете.
Мама летен аромат
трупа на пластета.

В сянката на дъб един
си отдъхват двама.
Давам да се разхлади
стомната на мама.
Над коса чукче звъни
в пладнето стаено.
Газя откоси-вълни
на море зелено...

Откъм хълма гълъб грив
гука в граничака.
Влачи се денят ленив
селяните чака...
Дъхав юлски сенокос
все такъв те помня.
Днес няма го хлапака бос
със шарената стомна...

брой 3/2017

БОЯН ИЛИЕВ

В ЕДИНОЧКАТА

Една решетка. Късче от простора.
Прозорец със почупени стъкла.
Навън дочувам преминават хора.
И свободата шепне ми: “Ела!”

Надигнах се, показах си главата.
/Забравил бях за строгия режим./
От вишката изсвири старшината.
Последва изстрел и кълба от дим.

Оловото изсъска покрай мене...
И аз, и мама имахме късмет...
Тя молила е Бога на колене
да оцелея в този Ад проклет!

брой 1/2016

БЕЗСМЪРТИЕ

На Боян Ботев, загинал в боевете при Сливница

Търчал ли си срещу врага без страх
не ще те питам и недей ми казва.
От детството си още го разбрах
знам Ботевата обич и омраза.

Но ще те питам нещо като мъж:
Ти първо либе имал ли си, драги?
Целунал ли си го поне веднъж?
Вкусил ли си от земните наслади?

Когато си зовял „Напред!“, „Ура!“,
спомни ли си за устните, лицето,
за пламналата в погледа искра,
любовен огън палнала в сърцето?

Не си, нали? Родината тогаз
обединена, мощна и велика
бе обладала твойта мисъл, страст
и за синовен подвиг те повика.

„Отиде си тъй рано, млад-зелен...” -
бе майка ти казала на Захария.
Не си изчезнал. Ти си жив във мен
и в храбрите войници на България.

брой 3/2016

ВАСИЛ КАЛФОВ

СЕЛСКА ДУША

На моя роден Кюстендилски край

Тук е райската градина
от векове комина пуши.
Дорде е Струмската долина,
ще има ябълки и круши!

Ще има праскови и сливи,
бъчви със вино и пчелен мед!
При тези хора работливи
ще има вечно берекет!

А оня бриз откъм морето,
на залез тръгнал към брега,
нататък мине ли в полето
ще махне селската тъга!

брой 1/2016

ЗЕМЕДЕЛСКА ПОВЕЛЯ

*„Ум царува, ум робува,...
Ум патки насе!“*

Народна поговорка

Грее слънцето засмено,
селянин по пътя праши.
Носи знамето зелено,
вей го над главите наши!

Все усмихнати, засмени,
с пот на чело, с берекет...
Тук, историо, родени
сме земеделците безчет!

С куршум, бесила съдийски
загина Никола Петков,
символа на Стамболийски
и Александър Димитров!

Призив на кумир безстрашен
към всички беше до един.
Днес затуй по пътя прашен
с вдигнати глави вървим!

Нас презират ни юдеи!
Един сред всички съм и аз.
Земеделските идеи
затуй свещени са за нас!

Рисувах, бях математик,
свирех с китара... Бях на „Бис!“
Прописах. Станах политик.
Не станах само комунист!

Цял живот народа спие,
днес разбра кои сте вие.
След „победата“ се пие
Е, господо, хак да ви е!

Знам народът вярва в Бога.
Той утре няма да мълчи.
Също тъй и аз не мога,
вярвам, че външно ми личи!

Настъпи върховен момент
днес народът ни гласува...
избира нов президент.
Трябва ли? И кой умува?!

брой 5-6/2016

ВАСИЛ ЛЕВСКИ

„За чиста и свята република“

Знам, че ти завиждат, Дяконе,
че имаш слава... сред вълци...
За тайни срещи в Едрене
и с Букурещките борци.

Живя между простосмъртни
без име и без тескере.
Сега си всред безсмъртни
и твоят подвиг не умре!

Онзи прескок над плета;
край Къкрина – покъртен,
беше крачка към смъртта,
но направи те безсмъртен.

Днес, хората са публика!
Сироти! Без цел и без Бог!
Де е твоята Република,
дето... ти беше Пророк!

Толкова години крача
все по същата земя...
Някога от болка плача.
Псувам, грача и виня!

Бил си днес сред Боговете?
От дядо ми това го знам.
Нека помнят синове те –
не ще те никога предам!

брой 1/2017

ВЯРА ДАМЯНОВА

ХЛЯБ НАСЪЩЕН

Човекът със торбата си, замислен,
върви по улиците на града,
и мисли, сякаш няма смисъл
за хляб да обикаля, станал след съня.

Докосва с поглед празните паважи,
гледа и болката познал, страха,
и мисли си, кому ли той е важен,
но в него сбран е цял света.

Деня прекарва в празни коловози
от улици, тълпи и прах,
от студ и глад е изтормозен,
и гледа хората, прилича ли на тях.

Прибира във торбата си луната
и дълго крачи в нощната тъма,
на масата си вместо хляб я слага,
въздища и я гали чак до сутринта.

брой 1/2016

КАЛЕНДАР

Изпълнен с часове любов,
с минути златни на надежда,
жадуван като благослов
и времето безспир нареждащ

Роден от месеци и дни,

висящ във мойта бяла стая,
събиращ и делеящ души,
съдбите във звезди чертаещ.

Ту весел, ту сърдит и снежен,
с гадания за четири сезона,
със мене строг или пък нежен,
неуловимото в теб бързам да догоня.

брой 2/2016

МОЙ СТИХ

Гориш ме отвътре,
неписан мой стих,
ти нямаш си име,
лице, тяло, дъх.
Ти зная жадуваш
за жива вода,
за искреност, вяра,
любов, свобода.
Политаш с Пегас
нагоре в небето.
Звездичка ми сваляш,
да грее в сърцето.
Тревогата, мъкмата,
чупиш на две.
Сродяваш Всемира
със мойто сърце.
И грееш най-истински
в белия сън.
В мечтите те хващам
и пускам те въвн.
Полягаш на листа
мастилено тих-
изстрадан, сънуван,

реален мой стих.

брой 3/2016

ТАМ

Дърветата-черна корона
на снежната, бяла земя
и ветрища зимни се гонят,
понесли вечерна искра.

Лудува във виното бяло
несбъднато утро и блян,
сърцето копнее за ново начало
в нетленното ТАМ.

Където се ширят простори,
окъпани в ясна зора.
Ще бъда ли някога, скоро
в онази далечна страна?

И как ще я кръстя пред всички,
намерила ново небе.
На мене самата прилича,
защото е в мойто сърце.

брой 5-6/2016

ПОВИК

Конете на деня-на водопой,
усмихната се губя в ширинето,
и виждам баба със стария разбой
тъче пътека към небето.

И викам детството-наивно, босоного
в жаравата от болка и раздяла.
Какво ли се научих аз да мога-
Луната да превръщам в птица бяла.

Дедите ми, жените на рода ми,
във люлка на ръцете си ме вдигат.
И ме кръщават с неспокойно име,
та свободата вечно да не ми достига.

брой 2/2017

СПОМЕН ЗА ЖЪТВАРИ

Само във спомен с шарена каруца
се вози детството-усмихнато и босо.
В тревата полска го намирам сгушено
И като гълъб до сърцето си го нося.

Като насън пред мен минават
жътвари с бели кърпи, с чудна песен,
труда си с радост в жито ще оставят,
прибрано от ръце работни преди есен.

Обичах ви жътвари белоноги,
на плещите си носещи земята.
Обезлюдено днес е селото, не мога
в душата си света да събера във клас от злато.

брой 3/2017

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ЦИРК

Светът е цирк... и
ние сме актьорите
и клоуни, и зверове...
Дресьорите размахват
кожи и кожите се късат
от наште гърбове...
Зрителите ръкопляскаат
плесници лепнат по лицата ни.
Пестници свивае
и се оглеждаме
огради и стени
притискат ни отвсякъде
и стискат
оголелите ни вратове.
Не са стени, огледала
във тях се блъскаме
и клоуни, и зрители,
и зверове
развяваме
разкъсаните си тела
от тях не стават знамена,
а само мачти
с дрипави платна.
И зрители и клоуни сме
в цирка,
който построихме
от костите на утрешните дни.

брой 1/2016

МИГ

Светещите лапи на деня
дращят по очите ми - приспани.
Палят дробовете и свистят -
свилени коси, раздрани.

Рани в клетките ми тлеят -
ято разпиляно... Излетя.

Ятото на мислите ми - бели...
Бях ли аз мечта...

Бях ли твоята мечта?
Бях ли полъх, светлина...
Бях ли - ласка на дъжда...
Бях ли - морска пяна...

Тихо тракат мокрите стъкла -
като миглите върху очите ми.
Миг... отмина пролетта.
Лятото стоварва се върху плещите ни.

брой 2/2016

РОЖДЕН ДЕН

***

Утрото хвърля
лъчите си в спукана
ваза. Рожден ден.

***

утринни лъчи
в спукана ваза –
рожден ден

ТАРАЛЕЖОВИ БОДЛИ

Таралежови бодли.
Всяко докосване боли.
Всяка дума е камък,
всяка мисъл е стон.
Впримчен живот.
Настръхнали същности.
Разсъблечени души.
Примките на годините
белят слой след слой
от личностите ни.
Ставаме все по-голи -
като новородени.
Все по-зли...
Днес падат задръжките
на възпитанието,
на образованието,
на морала -
които са ни втълпили,
които сами сме изградили.
Рухва сградата
на човечността
и остава -
зееща уста...
И душа - таралеж.
Зъбите хапят -
от глад
и от скреж.
Бодлите бодат -
последен страж
на барикадата
пред времето.
Зад нея вече нищо няма.

брой 3/2016

БЕШЕ НОЩ И ДУШИТЕ НИ СВЕТЕХА

Беше нощ
и душите ни светеха -
разпилени от вятър светулки?
Искри над пожар?
Днес -
души вече нямаме
и не виждаме
тъмното.
Прах от души -
това ли остана?
Стърнищата нямат
нужда от пламъци.
Днес -
крачим щастливи,
вием високо,
пием праха на живота...
Нахлузваме си хомота
на участта -
да бъдем асфалта
по магистралата
на Вожда.
Днес...
Избледнява денят,
става позрачен,
призрачно крачим.
Затварям очи.
И...
Изчезвам?
Не се гневя
и не виня

и не отричам...
Не се увличам
по мечти
за бъдеще,
за синьо,
за свободно.
Дори не стъпвам в стъпките
на спомените
за преди -
когато имахме желание -
да бъдем други, да бъдем хора.
Душата ми е боса и мълчи,
и не оставя ходилата си по пясъка
към Утре.
Днес...
с мислите си да се облека не мога -
разбягват се -
като взривените неврони на мозък...
Или - като цвета на глухарче през май.

брой 4/2016

РЕША ДЪЖДА

реша дъжда
решето е ръката ми,
през което
капките падат,
като гюлета

листчетата
на гюла розовеят
кръвта ми
се смеси с дъжда
в корените му;
по кръвоносната

система на
стъблото ще
стигне до листата
и цветчетата
пак ще розовеят

***

режеш
непослушните
клонки на
ружите
сърцето
ми
режеш
с болката
на цветето

Режа
непослушните
клонки на
косите си
костите ти
омекват,
режа
болката
в сърцето ти

брой 2/2017

ДЪЖДЪТ

Дъждът изтича - като кръв от вена:
мокри косите на тревите
и перчемите на лозите,
главите на розите,
гърдите под ризата,
и попива в пръстта.

Дъждът капе отмерва живота:
всяко начало потъва дълбоко,
всичко желано лъкатуши в потока,
краят се влачи по бяла пътека,
капките падат, не носят утеха.

Сиво,
горчиво,
мътно,
красиво
дъждът се
излива
влачи листата,
увива стъблата,
храни зърната,
удавя полята...
Птиците падат
тежат им крилата,
мокри и вяли
се крият в гнездата.
Мравки се давят
в калните локви,
кучета тичат,
душат дъгата,
Цветя миришат,
пръскат тъмата...
дъждът отминава,
денят сън остава..

брой 3/2017

ГЕОРГИ ЗАРКИН

ЗАВЕТ

Раздели ни съдбата лиха в час злощастен
и храмът ни семеен в прах тя разруши.
И само раната ми е свидетел безпристрастен
немилостиво и безспирно все кърви.

Макар да съм затворен като птица в клетка
и дните си като пшеничени зърна броя,
аз пак честит съм с чест и съвест чиста
в съня ми камъни надгробни не тежат.

Не укорявам никой, не тая и злоба
в беда че съм оставен, синко, насред път.
Ще стигна пълзешком и сам до гроба,
за да опра в земята-майка гръб.

Ако не ти се отдаде велик да станеш
то ще те моля, скъпи синко, не скърби
по-прекрасно е човек да си останеш,
но истински човек. И българин бъди!

Когато се научиш да летиш,
тогава ти ще се превърнеш в птица!
Не се страхувай, че ще изгориш...
И клетката превръщай във зеница.

АЗ ВЯРВАМ!

Светът ще бъде по-прекрасен от дъгата,
човекът по-добър и мил от херувим.
И всички ще са равноправни пред благата,

и всеки кът ще бъде нов Ерусалим.

брой 3/2016

ГЕОРГИ КИРИШЕВ

ТАЙНИТЕ В СЪРЦЕТО

Кой може във човека да проникне
И да докосне тайните в сърцето?
Разгърнал болките му да проникне
И да открий какво му е отнето.
Шуми злокобно времето, минава.
Ехидно то разкъсва ни сърцето,
Всесилно и всеможещо, проклето...

брой 2/2016

ДАРИНА ЦВЕТКОВА

ОПАСНА ИГРА

Не чувстваш ли навън
как с трепети потайни
измъква се на пръсти
нощта безотговорна?

Изгубила разсъдка,
съблечена за кръста
във звездната и люлка
играем танци луди.

Върти ни на осморка,
а осем е магия,
заплетена без думи
без нишка и без бод.

Със кръгчетата свързана
на възелче, на джувка,
в безкраен път пътуваме
и пътя няма брод...

брой 1/2016

ЛАЗАРКИ

Ярко слънце заблестяло
рано, рано, от зори.
Пойно птиче е запяло
из полянки и гори.

Цвят люлеят пъстри китки,

светят тичинки - очи.
Лазарки плетат на плитки
свежи дъхави венци.

Лазарките песни пеят,
тропкат с шарени чехли.
Сърмени сукмани веят,
буен танца се върти.

брой 2/2016

ЛЯТНО

Задъхана вечер пожарница жадна,
с протегнати устни към нощния хлад.
Загадъчно сменна смее се, пее,
раздишпила лимби по прашния път.

Точило подскочи, каруца проскърца
и стеле се синкава, лятна мъгла.
Небързащо слънце от заник намигна
и сянка проточи се ластик игра.

На босо подтичва младокът мечтател,
пропуснал пореден, възможен късмет.
Старикът с тояжка подпира всемира,
в ръката си стиснал филийка със мед.

брой 3/2016

МУСАЛА

Високо въздигнал чело заскрежено
ти първи посрещаш Господни лъчи.

В подножие езерце сънува блажено,
по склонове леден перчемът искри.

Поемам към тебе от камък на камък,
ти все по-високо възправяш снага.
Чело розовее от изгрева пламък,
а вятърът остро прониква в плътта.

Но ето, че горе съм, стъпка последна,
на кота възторжена, връх синеок.
В гърдите сподавен е възглас: "Победа!"
В очите ми светлата вис на възбог!

брой 4/2016

КОЛЕДА

Звездичка златна грее,
на пъстра, коледна елха.
Звънят, звънят звънчета,
лети еленова шейна.

Отново тук пристига
добрият старец белобрад.
Подаръци ще има
за мене и за моя брат...

брой 5-6/2016

СВЕТЪТ Е ПЪЛЕН С ЧУДЕСА

На внуците ми Ивайло и Билиан

Светът е пълен с чудеса
за вярващи.

Съблякох дрехата заробваща,
поставих шапка невидимка,
по детски, с босите крака,
в неземното се потопих.
В един огромен, дъхав, цвят
окъпана в нектар,
с венец от тичинков прашец
се потопих
и пих, и пих
една забележима Палечка,
герой от приказния свят.

Събудих се, горях.
Не съм болнава – вярвам.

брой 3/2017

ДИМИТЪР БОЙНОВСКИ

НАВЪН Е ПРОЛЕТ

Навън е пролет, а в душата - есен.
Решетките разсичат синевата.
Във мрачната килия - лъх на плесен
и мислите потъват в празнотата.

В жестоко време дните ми минават.
Крачка, две и пак, и пак, отново.
С вода и хляб само ме „гощават” .
Във самота линее мойто слово.

Навън е пролет, а в душата - есен.
Тежи ми майко, страшният затвор.
Отдавна съм забравил що е песен.
В сърцето - яд, в очите - гневен взор.

*1948 г.
брой 2/2016*

СВЕТЪТ Е МОЙ

Светът е мой и аз съм на светът.
Днес тези прости думи огряват моя път.
Жалкото си тесногръдие изгорих вече аз
на бунта във пожара, в решителния час.

Прости, Родино, аз верен съм ти, знай.
Аз искам ти да бъдеш навеки земен рай.
Обичам те! Но вече любя и света.
За мен едно сте вече кумир в една борба.

брої 5-6/2016

ДИМИТЪР ЮЖНЯНИН

РОЖДЕСТВО

Сега е нощ, навън снегът блести
в сиянието меко на луната,
камбанен звън тържествено ехти
и тръпне от предчувствие земята.

Виж, там на изток приказна звезда
като знамение трепти в небето.
Поемеш ли по нейната следа
ще стигнеш чак до Витлеем, където

в кошара проста младенецът спи
под ласкавия взор на майка свята,
където хор на ангели звучи
и по света изпраща вест крилата:

„Роди се Бог! Човешката вина
той идва да изстрада на Голгота,
в душите да посее светлина,
да победи с любов и вяра злото”.

Разсъмва се. Край пътните врати
Исуса славят с песни коледари.
Камбанен звън тържествено ехти,
А ехото „Роди се Бог” повтаря...

РОДНА СТРЯХА

Стихия вие, блъска сняг в стъклата,
вилнее в ледената нощ сърдито.
А в мрака като пряспа страховита

небето висне ниско над земята.

Навън от студ дърво и камък стенат,
но в стаята огнището ме гали.
За кой ли път в такава зимна хала
уют ми дава къщата рождена?

От огъня ѝ въглен жив ще взема,
където и да ида в мен да грее.
А върна ли се някой ден при нея,
тя с майчина любов ще ме приеме.

брой 5-6/2016

ДОРА МАНЧЕВА

ЛЮБОВТА

Душите да разпуснем с песни,
със вино, танци и игри.
Да викнем спомени чудесни
от сладки буйни младини.

Любов дарете на сърцата,
що плува в капчица сълза.
Да има радост на земята
във ранна утринна роса.

Тя тръгва с радост всяко утро
със мирис нежен на цветя
и със чадърче пъстро
посреща влюбено деня.

Възпявана е от поети,
облечена в добри слова
и в недописани куплети,
остава вечна любовта.

брой 1/2016

НАШИТЕ МЕЧТИ

С тъга и болка бродех
самотна в моя град,
усмивки зли събирах
от този черен свят.

Кошута млада бягах

през родните гори.
Трохи любов намирах
във ранните зори.

В косите черни вплатах
ветрецът луд, игрив.
Снагата с младост кичех
със поглед срамежлив.

Във късна нощ вълшебна,
догде целуваше ме ти
и стигнахме простори звездни,
открихме нашите мечти.

брой 2/2016

ЕЛЕНА ТИЛЕВА

СЛЪНЧЕВ ЛЪЧ

Слънчев лъч
целуне ли земята
дарява я със сила и живот.
В простора музика звучи
сияе светлината.
Реките позлатени,
езерата огледала...

Преминал лъч
между капките от дъжд
рисува небесната дъга.
С любов целува,
гони всякаква тъга
и дарява нов живот
на мъж, жена
продължение на род...

брой 4/2016

МОМИЧЕ

В стаята влезе момиче
и внесе букет от кокичета.
Пролетен аромат се разнесе,
лъхна на младост и свежест.

Кокичето като сняг се белее,
момичето нежно се смее.
Хубаво, мило момиче
ти си същинско кокиче!

брой 5-6/2016

ЧОВЕКЪТ И МОРЕТО

Човешкият живот е и в кръвта,
а морето е вода...
Като човешкото сърце
и морското пулсира.
Вълна, вълна намира...

Някои са тихи
и брега гаят с плясък,
други шумни, буйни с трясък...
Развихрили гриви, блъскат, давят,
като хората, характер проявяват.

Човекът се ражда със своя дар...
Вълните идват често с товар:
черупки, водорасли, тиня, пясък
или бисерни миди с блясък.

Вселенски частици човек,
на морето водата.
Във Вселената е всичко движение
и в това е тайната, силата и красотата
на Великото творение...

брой 3/2017

ЖИВКА ТАНЧЕВА

ОПАШКАТА НА ДЯВОЛА

Дявола си опашката размаха,
а комунистите я взеха за байрак
и тръгнаха след нея, за да правят
под небето на земята рай.
Така години в надпревара,
превили робски гръб,
за дявола градиха рая,
за хората копаха гроб.
А Дявола си опашката подви,
за отплата каза им: „глупци“,
ехидно се усмихна
и доволен ги отмина!

брой 2/2016

ЗА ТЕБ ИЗДИГАМ ФАКЕЛ

В ръцете си аз факел ще издигна,
място сред пътя ще ти отредя,
до титлите на другите народи
аз с нова титла ще те украся.

Пламтяща вяра в знаме ще издигна,
на вихри волно щете понеса.
Сред злоба гордо буря ще надигна
за твоето славно име по света.

Народ и вяра в тебе ще запазя
докрай света, за вечни времена!
Със святата ти истина, Родино,

на бъдещето ще те подаря!

брой 3/2016

РОДИНО

Аз имам още много сили
за тебе да направя чудеса,
да взема блясъка на Рая
и огън от лазурни небеса.

За тебе мъничка Родино,
с море, поля и сини планини
възпряла бих с ръце лавина
и пушека към твоите равнини.

Да може в утринна позлата
с божур, тинтява, здравец и лещак
да диша свежа планината,
от волен смях полята да ехтят.

За тебе мъничка Родино,
за тебе ще направя чудеса.
Ще взема блясъка на Рая
и огън от бездънни небеса...

брой 4/2016

ЖИВОТЪТ БЕЗЦЕЛНО ОТЛИТА

В детските ми спомени са живи
годините, когато разкулачиха народа,
когато му взеха кравата, вола и коня
и селския къшей от хляба...

Животът ни кратък безцелно отлита,
да трупаме много пари,
да носим хубави дрехи,
да караме скъпи коли...

Обедняла душата ни страда, не намира
Извор, от който да пие вода,
но не спира да се лута в безкрая,
с надежда за промени във Света!

брой 5-6/2016

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК

Не мога родния език да не обичам,
не мога да го заменя със друг.
Как мога с чужди думи мама да наричам
и да говоря поетично с тях.

На него съм се учила да сричам,
съзвучията дивни да реда,
във живия му ритъм багрите усетих
и детските си песнички изпах.

На тоз език аз бойки стихове изказах,
творбите на класиците четях,
народните умотворения изучих
и много святи истини разбрах.

Слухът ми доловили чужди думи
сред звуците на родната ни реч,
на бунт душата ми въстава
срещу чуждиците във родната ни реч!

Не мога родния език да не обичам
не мога да го заменя със друг,
не мога чужди думи в него да изричам,
не мога да не го опазя чист!

брой 1/2017

ИВАН КУТИНОВ

БЛЯН

Всеки ден по теб бленувам,
цвят на младостта!
Всяка нощ на сън целувам
твоята уста!

Ти за мен си китна пролет
с птички и цветя;
цветята са твойта прелест,
птичките страстта.

Снагата ти стройна, права
родопска ела!
Лицето ти кръв и мляко,
косата смола.

брой 2/2016

КАРЦИРАНИЯТ ПОЕТ

На Трифон Кунев

Видях те в карцера мрачен
наказан без хляб и вода,
проклинаше свойте палачи,
лишилите от свобода

Защо бе наказан, поете,
каква бе твойта вина,
та те лишиха враговете
от въздух и от светлина?

Това ли, че ти с фейлетони
не един злодей прикова
на стълб позорен, и милиони
борци на борба призова?

Те бяха „ситни“, бяха „дребни“,
но бяха слова динамит.
Който до тях се докоснеше,
ставаше по-твърд от гранит.

брой 2/2017

ИВАН СЕЛАНОВСКИ

ПЕРСИН

И Дунавът мрачно се пени
сред мрачните черни поля,
върбовите клони зелени,
целуват злочеста земя
и свели са тъжно върхари,
че листи им мъка попари!

Тук робската песен оглася
скрибуцащи тарги дори
и вятърът глухо отнася
в незнайни усойни гори,
на ДИГАТА гробният ек
ГОЛГОТА за роба-човек!

А слънцето траурно спряло,
погалва злочести тела
над ада зловещи огряло,
изпълнен със черни тегла!
Тиранът безчинства, бесней
в страдание идното зрей...

брой 1/2016

ЗАПЕЙ МИ, БРАТЕ

На Искър Шуманов

Горях сред пламъците на борбата,
тиранин ме с вериги окова,
за туй, че волно любих свободата

и бранех в битки с огнени слова!

Ридаят родните простори чисти.
Земята ни трепери кръв се лей!
Вилнеят българските комунисти...
Родината настръхнала немей!

Свинете хранят със мяса човешки,
Скравена... Ловеч новият ГУЛАГ!
Персин потънал сред тела мъртвешки.
А Дунав милва скръбния му бряг!

Балканът се люлее глухо тътне.
Проклето време сатанинска нощ...
и хорски трупове Марица мъкне,
Огняново гърми със страшна мощ!

Поля със сълзи братски напоени,
камбаните звънят за пълен крах.
Селата безпощадно разорени
и леден мраз вилней, и леден страх!

Прокапват, тъжно, небесата родни,
заливат мрака с бурни дъждове.
Засъхнали нивята хлебородни
и вихрят се безкрайни ветрове!

А там... на изток, хоризонта мрачен.
Зловещо грей червената звезда...
И Кремъл тръпне, потъмнел, невзрачен,
че броди, светъл призрак свобода!

НА ТЕБ, ПАРИЖ - 13.11.2015

Париж... Париж обагрен с кърви.

Прокобно кървав химн звучи...
И златна есен листи рони,
и хладни есенни лъчи.

О, кобен час!.. Невинни хора...
Стотици жертви на терора.
Днес с болка Франция скърби,
обляна с горестни сълзи!

Скърби светът!.. Скърбят:
ЗЕМЯ, НЕБЕ... и ШИР!
И черен креп покри -
„NOTR DAME DE PARIS”

А Сена червеней...
И слънцето печално гледа,
природата немей
„Дали терорът е ПОБЕДА!”

брой 6/2015, брой 2/2016

ПРОЛЕТНА ИДИЛИЯ

Да почувстваш топлината на земята
в грубите си селски длани...
Брате, бликналата радост във душата
по полята изорани!

Ширнали се ниви, пасбища богати.
Песента на чучулига -
нейни дивен полет в устрема крилати,
който висините стигат!

Да почувстваш скритий ромон на житата...
Лъх от пролетна омара.

Облачето сиво, спряло в небесата,
що на вятъра се кара...

Вярвай, щастие неземно те обзема.
Ето, люлякът ухае...
Сякаш листи са неписана поема,
дните волни да омае!

брой 1/2017

ИВЕТА ВРЕСКОВА

СПОМЕНЪТ, ОТ КОЙТО БОЛЕДУВАМ

Слънцето щом бавничко залезе
и ето мракът пак ще дойде.
Свита ще поседна на земята,
само за секунда да си спомня.

Споменът, от който боледувам
дни и нощи, а лекарство няма.
Все е мъка, даже да си спомням
тази моя болест, нелечима.

Болна или влюбена, не зная.
Що е то любов да го наричам?
Сърцето пусто и душата няма
безмълвно твоят име ще изричат.

Хайде, пак ще се изправя.
Отново силна да се чувствам.
Едва ли някога ще мога да узная
къде е границата на моите чувства.

Секунди уж, а пък година вече стана,
откакто лек за болката ми няма.
Неизлечима болест или рана?
А може би любов голяма?!...

брой 2/2016

ЙОРДАН БОРИСОВ

ДУША ПОД КЛЮЧ

Светилникът в душата ми

Светилникът в душата ми заключена
угасваше на дигата в Персин.
И само стих сред нощите измъчени
разнежен шепнеше за моя син.

И аз, заключеник, Икар на остров див,
на сън пера събирах за крила.
И молех се на Бог здрав и жив
да полетя над родните села.

Непогребаният

Познатите върби все тъй мълчаха.
И лодката удари нос в брега.
При гроба онзиденшен трима спряхме
и в ужас там видяхме чифт крака.

В нощта тук беше бурята лудяла.
И ято врани долетяло бе.
Загребах пръст и грозните пищяли
засипах под вечерното небе.

брой 1/2016

ПОКЛОН

На Ал. Стамболийски

Стъпала до небето чак,
а горе твоят мавзолей.
Пристъпвам с вощеница пак
и селянин до мен немей.

В гърди стаявал черна скръб,
сълза отронвам... И стон
привежда селския ми гръб
след моя старчески поклон.

брой 5-6/2016

ЯНИНИ ГРАМАДИ

Предател тук сълза не рони
и комунист не сторва кръст!
Тук идва Крайненецът Боне
и в кърпа взема шепа пръст!
Свещица палят земеделци;
за вярност дават пак обет.
Пред Мавзолея европейци
във почит чакат своя ред.
И след тъжовно-скръбна панахида,
и братския, тих, дълбок поклон
селякът с мъничка обида
поема път към своя дом.
Запрял пред скръбната си нива
Той сейва шепицата пръст;
да си остане вечно жива
със жито над човешки ръст.
Предател тук сълза не рони
и сталинист не сторва кръст.
Тук идва Крайненеца Боне
и в кърпа свива свята пръст.

броў 1/2017

ЙОРДАНКА ХРИСТОВА

КРЪГОВРАТ

Изгрев и залез
Листопадна есен.
Устни без усмивка
случайни погледи,
случайни срещи.
Кръговрат!
... Ненужно
и бясно препускане
в очертанятията на елипса.
Нещо ново се пробужда.
Улови го с блян!

брой 3/2017

ЙОСИФ ПЕТРОВ

ЗАКРИЛНИКЪТ

На Никола Д. Петков

В ония дни на бран велика,
дни на погроми, мъст и кръв,
историята те повика
сред първите да бъдеш пръв.

И ти по ботевски застана
в сублимния върховен час
срещу насилника, тирана,
освирепял от жад за власт.

Развял заветни идеали,
потомък на бунтовен род,
в борбата тежка ти прежали
и дом, и младост, и живот.

Баща ти бе с куршум ударен,
куршум и брат ти усмърти,
а величав и легендарен
увисна на бесило ти.

За род, потомство и Родина,
и за народна свобода
в неравния двубой загина
и се превърна във звезда!

И стана знаме във борбата
като велик народен син!
Българийо, Родино свята,

гордей се с тоя исполин!

брой 3/2017

ЙОТО СТАМБОЛСКИ

БЕЗ ТЕБ

Като удавник държа се за теб.
Потъвам, изплувам и пак сме в Морето.
Болят ме ръцете, но ти си в сърцето.
Нека остана по-дълго до теб!

А когато умориш се от мен
и тежест ненужна съм само за теб -
пусни ме! Не мисли моя ден,
нека отново потъне без теб!

безлистните върби във старост мръзнат,
тръстиките полюшват се и зъзнат.

брой 4/2016

КИРИЛ НАЗЪРОВ

ДЕТСКИ ДНИ

Разпръснати подобно семена
останаха на детството ми дните
из дебрите на южна планина,
където са и дните на дедите.

Ще каже някой: “Те пък са били едни... -
изпълнени със труд и недоимък.”
Не бих сменил за други детските си дни,
макар и скръб, и болка в тях да има.

Там пак посреща птиците април,
като усмивки цъфват нежни пъпки.
И още жив е всеки спомен мил,
пътеки пазят босите ми стъпки.

Покълват спомените като семена
в прегръдки черноземни на Огражден.
Навярно в бъдещите времена
те нови семена ще раждат.

брой 4/2016

ДЕН НА ДЕТЕТО

Екват детски гласове:
-Първи юни ни зове!

-Първи юни, първи юни
звънват вятърните струни.

-Първи юни, първи юни -
паят крехките ластуни.

-Първи юни, първи юни
шепнат пясъчните дюни.

-Първи юни, първи юни -
глъхнат силните тайфуни.

Толкоз радост по света
Откъде
сега дойде?
Днес прелива радостта
от сърцата
на децата...

брой 2/2017

МАРГАРИТА НЕШКОВА

ПЪТЕКИ СЪДБОВНИ

Бунтовнико Ветре, волно понесен
над тучни поля и високи била,
ще запееш ли една стара песен
увенчала непокорни чела?...

Защо друговерец Левски обеси
и поетът Ботев чета поведе?
За кой баба Тонка пита омеси
и Райна княгиня знаме извезе?

Бунтовнико Ветре, ти разкажи
за това, което тук, у нас е вилняло,
издухай днешните мазни лъжи,
че робство тук никога не е живяло.

А после за червената шарка
отровила нрави, вяра, традиции...
На злото за всяка запазена марка
от времената на порочни патриции...

Бунтовнико Ветре, ти смело отвей
всяка гавра с народа ми беден,
любов и правда сред него посеи
да не бъде никога повече сведен!

брой 2/2016

МЕЛОДИЯ

Засвири, Гайдарю, засвири...

Със звуците Душата ми танцува,
че тук е Рая, до зори
поне нека сладко да сънува.

Ще идем при сладкодумните овчари
и стадото с нежност ще погалим
не питайки на кой какво са дали,
какво получили, Бог ли са продали...

Засвири, Гайдарю, засвири
ритмите от миналото време,
да се разплачат даже канари
и пред нищото събудени да спремем...

брой 3/2016

ГРОЗДОБЕР

Гроздоберът ще дойде
с тъмни очи,
изтичащи в огромната бъчва.

Нека пием на екс,
нека пием кръвта му,
тази божествена кръв...
И тя да се лее,
и духът да се смее.
И радостта
без контрол да прегръща
всеки двор, всяка къща.
Да прегръща земята,
да прегръща лозята
и душите пак да прегръща...

И е нежна - червена реката...

И е топла земята...
Тази наша земя наранена:
от обич изгаряна,
захвърляна в нищото,
браздена с дървено рало,
браздена със плуг...
Възкръснала в ново начало.

Нека прием на екс,
нека прием кръвта ѝ
налята в зърната чудесни...
Нека прием, приятели!
И пеем старите песни...

брой 4/2016

ПЪРТИНА

Вали, вали и неумолима
е зимата със своя хладен дъх,
Надежда бяла само в нея има
и растеж оскъден като мъх...

През разстояние и кръговрати
в преспите потъва всеки ден.
Много бедни незаслужено богати,
а болката се е закотвила у мен.

Къде ме водите, дни зимни?
На пързалката и в бъдещия ден...
Чувам вече ридания на химни,
а копнежът е все още вдъхновен...

Но бурята пъртини заличава,
загубват се в миражна белота,

а вдъхновението не се предава
и надежди пръска по света.

Но ето, че гърдите ми изстиват
сетива и пръсти и сърце...
Като лавина миражите се сричат.
В далечината свети слънчево лице...

брой 2/2017

С ОЧИТЕ НА РЕКАТА

Кристални ту зелени, ту сини,
ту каменни.
В тях се къпе Луната
и Слънцето слиза по нишките
Пламенни
и лъчите изпива водата.

Очи на река десетки и хиляди
отражения на тайнствени образи
не познали умора, винаги млади
и когато сърна реката прегази...

Очи на река, когато сте ясни, чисти,
кристални
знак е, че реката е здрава...
В ръцете и светят и канари тежки
овални,
а и песъчинките ѝ някои продава...

брой 3/2017

БЕЛИ ЛЯСТОВИЦИ

*На Йордан Йовков /1880-1937 г./
по повод 80-та годишнина от смъртта му*

В ширна Добруджа
златни ниви
потъват в необята на небето...
И сред лястовици полетели
бяла
е събрала
всичките надежди на полето.

А каруци писани
и Добруджански песни
стопят на писателя сърцето.
И на християнин
пристаналата мюсюлманка...
И до поклонник на Аллах
крачещата християнка...

И Човешкият ни род е по-богат,
защото всякой за всякого е брат!
Защото грее справедливост, свобода -
жадувани, сънувани, мечтани
затворили поредни рани...

брой 4/2017

МАРИН НАЧЕВ

ПРОЛЕТНИ НАВЕИ

Вятърът люлее тънките тополи,
сякаш са девойки хванати в хоро,
само че са още вейките им голи.
Ала те все чакат нещо тъй добро!
Ала те сънуват ласкави повеи...
Закъсняла пролет твоя дъх горещ!
Дай им твойта нежност да растат със нея,
твойта необятност, буйния кипеж!
И душата моя, трепнала те чака,
за да литне в твоя викащ небосвод.
Пъпките на вяра да разцъфнат в мрака...
И дано узреят есента във плод!
Нека само чужди ледени вихрушки
да не ти навоят късни преспи сняг...
- Моя добра Пролет! Нека не откъснат
толкова изстрадан търсен цвят!...

брой 3/2016

МЕТОДИ НОВЕВ

СРЕДНОЩНО СВИЖДАНЕ

Шест години как лежа в затвора!
Дни не идват, либе, за отмора,
а оставам още колко, мила,
губя здраве, не остава сила.

Ти ме чакаш, денем у нас ходиш,
нощем мислом край затвора бродиш.
Аз те виждам през решетки гъсти,
как пристъпяш лекичко на пръсти.

Пушка пукна в тая нощ беззвездна,
твоят образ в тъмнина изчезна...
Шест години как лежа в затвора.
Ще ли видя моята изгора?

брой 2/2016

ЩЕ БЪДЕМ!

Ще бъде пролев, ще цъфтят цветята.
Ще кацне лястовица в родна степ.
За нов живот пробужда се земята
и аз ще дойда пак при теб.

Ще бъдем най-щастливите, любима!
Повярвай – розите ще разцъфтят,
а буйна пролет е след тежка зима,
сърцата в неа ще се потопят!

На Витоша по цветните поляни

ще гоним пеперуди кат деца.
в прегръдки си ще паднем запъхтяни
със светли румени лица!

А слънцето щом в златен прах залезе,
на Люлин в приказния хубав скат,
ведно със витошкия хлад ще слезем
във столичния светъл град...

брой2/2017

МИЛЕНА ФИЛИПОВА

МАРТЕНСКИ КУРАЖ

Снежно ми е битието
и студено до абсурд,
зима, с лед на колието,
хубавее жур след жур.

И мечтая да е пролет
с птичи песни и южняк,
не снежинки да трополят
по ума ми в бяг след бяг.

Зимата да е кралица,
не сред моя ренесанс.
Ето кацна южна птица,
зимата си е без шанс.

Пролетна съм си родена,
зимата ми е мираж
и разлиствам се в зелено
с топъл, мартенски кураж.

брой 1/2016

ПРОЛЕТНО

Пролетно е и красиво,
светъл небосвод,
цветно е, без капка сиво,
слънчев хоровод.

И кипи животът, пее,

а гласът - щастлив,
пролетта се смее, смее
и те прави жив.

Друг животът е на пролет -
нов и ведър, чист
като птици сме във полет
и порастващ лист.

брой 2/2016

ЛЕТЕН БЛАГОСЛОВ

Летен е духът ми, млад,
с вкус на сладка диня
и е морски моя свят,
без мъгла и тиня.
Литвам ли с криле напред,
значи съм сърдечна,
ведро слънце, със късмет,
във душата - вечна.

Тръгвам, изгревът сърцат
щедро го раздавам
и на Бога - благ и свят
му въздавам Слава.

брой 3/2016

ПАМЕТ

Очите ми са като две реки,
които моя дом с любов опасват,
ръцете ми са мощни планини

от злите ветрове да ги опазват.

Устата ми е меден извор, благ
за страниците утолява жажда,
сърцето ми е дом, домът е свят,
във който моето слънце не залязва.

Баща ми барометъра крилат,
със който преоткривам световете,
а майка ми най-нежния ми цвят,
във който светлината вечно свети.

Сълзи раззеленяват паметта,
в която е живота ми едничък.
Расте ли в мен е жива любовта.
Линее ли загубила съм всичко!

брой 4/2016

ЗИМНА ОДА

Снежинките са леки и ме носят
в небето син, непотъмнял кристал,
студът е стогодишен от въпроси,
но още непораснал е за жал.

А слънцето е бяла орхидея,
закичена на синия ревер
въздиша зимата и аз със нея,
заряени в годишния тефтер.

На пролет се живее по-зелено,
а зимата е помъдрия старик,
за който все не ни остава време
освен ако не се стопи без вик.

Тогава без снега осиротели
разбираме, без зимата боли,
но тя се връща в клонки разцъфтели
и в пролетните, приказни води.

Сезонът мразовита, скучна ода,
бекрайно, пусто бяла до екстаз
е първата ни стъпка към възхода
от южен вятър и от птичи джаз.

брой 5-6/2016

ЛЯТОТО Е ИЗГРАДЕНА ЛИЧНОСТ

Часовникът на лятото е спрял
и дишането му е по-различно
от всеки друг сезон позакъснял,
о, лятото е изградена личност.

Характерът - оптимистично бял
и слънчев до морето и на плажа,
най-светлите си мисли е раздал
преди да пожелае да ги каже.

Защото си е ведър оптимист
чак до безкрайното си сладко дъно,
узрял щастливо и детински чист
и с радост в свежестта му ще потъна.

брой 3/2017

МИЛКА ПЕШЕВА

БЪЛГАРИЯ

Българийо, земя на Богове,
закодирана още в древността.
Закриляна от бури, ветрове
с послания далеч от древността.

С гори прекрасни и вода лечебна,
с подземните богатства езера.
Всеки само веднъж ли те погледне,
влюбва се в твоята красота.

Родил се тука Рилският светец
и един монах сеяч на светлина.
А Левски бе Апостол и отец,
все родени от българска жена.

Родино мила, какво си ти сега,
като Исус разпъната на кръст.
Децата ти се скитат по света,
за спомен взели само твоето име.

Че те е имало и те има,
днес чужда е нашата земя.
Стана тя от нелепици робиня,
продадена на робство без война.

брой 2/2016

НАДЕЖДАТА

Надеждата чакам в сумрака мрачен,

ще дойде ли утре изгрева тих.
Със вятъра ли ще я оплачем?
От чакане дълго се вече опих.

В мъгла ли се носи и облаци сини?
С милувка на слънце из земния рай.
Ще минат ли още тежки години,
при кой ли ще кацне сага се незнай?

Още в детството в сънища мили
мечтаехме радост, мир и любов.
Злосторници наши са я убили,
надеждата е под саван и покров.

В терзание болка в сивия ден,
обречени бавно гаснем тук.
Родината-мащеха погуби и мен,
напрасно свивам в немощ юмрук.

брой 4/2016

ТИ НЕ УСЕТИ ЛЮБОВТА

Любовта човешка, земна,
не я усети ти.
За теб е непотребна,
лишен си от мечти.
Любов свята не познаваш
и образа-светлик.
Долни страсти угощаваш,
непознат, без лик.
В гърди ти вие пусто, празно,
там няма ни живец, ни трепет.
С лицемерие омразно
слушах вълчи шепот.

Движехме в пътеки мрачни,
в нещастните ни дни.
От спомените неудачни
душата се сломи.

брой 5-6/2016

ДОБРО УТРО

Добро утро, ден велик!
Ти идваш с ясната зора.
Аз зная днес, във този миг,
един роди се, друг умря.

А малкият човечец земен
с мечти на великан голям,
с делата си да е потребен
без разлика на пол и сан.

От бурите и ветровете
души ни в леден мрак живеят.
Съдбите ни са синовете
и за щастлив живот копнеят.

И вечно търсят светове,
незнайното да разберат.
С любов да молим боговете
от злото да ни отърват.

брой 2/2017

МИЛЧО ПРИСАДАШКИ

С НЕЖЕН ЦВЯТ

С нежен цвят градината ухае...
Къпят се дърветата в разгара!
Пчелните работнички не траят,
със жуженето слухът ни жарят.

Спрял на припек, горделив на пруста
и петелът весело подсеца,
че дошла е пролет златоуста
със прегръдка приказно-гореща!

Ко... Ко... Ко... от двора сипе гами;
в старата ни круша бий кълвача...
И с поклон пред веселите дами
с вещица люлее клон във здрача!

Само гарван някакъв сърдито,
от сайванта скръбно се обади:
глас запрати в огненото сито
и захвърли над горящи клади!

Ала туй не спря жарта да жари:
въглени да тлеят във лехите...
Да подгонят зимните кошмари!
Пролетно да цъфнат дните сити!

брой 3/2016 г.

ДУШАТА ЩЕ ИЗГРЕЕ

Душата ще изгрее,

макар и гръмотевиците да дерат
със гняв жесток небесната си риза...
Макар да цвилят облаци сърдити,
светкавици към нас да слизат

и със отровни пики да замерват зора,
с градушки да натрошват гранки в мрака...
В такъв миг пък недейте плака, хора!
След мъката ви - нова радост чака...

Гневът Господен бързо ще премине,
небето ще разстеле свилата си бяла...
И вие, след миналия ужас неочакван,
Луната ще я видите - изгряла!

брой 4/2016

СЪДБАТА НИ

Съдбата ни бе лист неписан
А чувствата ни бистър свод!
Сега сме вече свят улисан,
с един събуден гръмоотвод...
Откърти ли се гръм в небето,
приемаме го... Сетне пак,
под стряхата на дъждовете
стоим изправени на крак!

В жаравата на вековете
един и същ покой гори.
Една и съща мъка свети
макар да сме с възторг дори!
Каквото и да обещава
не ще успея да ти дам...
Макар да искам да позная,

във теб закотвен моя храм.

брой 2/2017

МИРЧО МОМЧИЛОВ

АВТОПОРТРЕТ

Ако ме питат, кой съм, от къде съм?
В мен няма ли болярска, синя кръв?
Не разполагам ли с палат чудесен
и между знатните не съм ли пръв?

Ще отговоря откровенно, ясно.
Не крия селски си произход
и туй, че жилището ми е тясно,
а хлябът ми солен замесен с пот.

Родих се, раснах в преходното време
от ралото до атомния век.
За мен животът ми остана бремене
на простия обикновен човек.

брой 3/2016

ИЗМАМНА ЛЮБОВ

В България не чакай изненади,
не е разчупен стария калъп.
След изборни любовни серенади
на бедния народ обръщат гръб.

Разлюбват го любимии депутати,
превзели министерства, парламент.
Любов с тоталитарни демократи,
на нея не залагай пукнат цент.

Потомствен пионер и комсомолец

за мамене е винаги готов.
Той е и антихрист, и богомолец,
с такъв двуличник не прави любов.

брой 5-6/2016

НАДЕЖДА ЦАНЕВА

НАДЕЖДА... ЗА ПОСЛЕ

Дъжд вали. Дъжд вали... Ще измие ли
кръвта по асфалта, омразата в очите ни?
Дъжд вали... Кални локви...
От обувките мръсни следи.
Дъжд вали. Тропа по покриви,
по олуците тича и
се стича в канала.
Там приключва порива
към ново начало.
Дъжд вали. Всеки ден, всяка нощ.
Неуправляем.
Някъде тих. Някъде безпощаден.
Но е нужен.
За нивите, за житата, за хляба.
И за въздуха прашен.
Бурния, мръсен дъжд ми напомня,
защо ли, защо ли -
за площада с настръхнали хора
озверели, оскотели
без бъдеще пак.
Оглеждам се гузно и мисля
това ли са тези, за които Алеко
някога гордо шептя:
„Шапки долу! На колене пред българския народ!“
Дъжд вали, тропа по тротоара.

Аз коленича и се моля. На бога?
Моля спасение
от непознатия, лъган,
незнаещ какво иска народ!
Моля спасение
за непознатия, лъган,
незнаещ какво иска народ!
Дъжд вали. И отива в канала.
От очите ми капят сълзи.
Плача за теб, разпъвана
надясно и ляво, България.
Дъжд вали. През прозореца
слънце наднича. Март е.
Надежда за после....

*март, 2013 г.
брой 1/2016*

ПРОЛЕТНИ ЦВЕТА

***

Бяло кокиче върху снега -
разцъфтяло в студа, над леда.
Не издигай над преспи глава,
не е време, не бързай сега.

***

Люлякът пак разцъфтя. Пролет е.
Всяко черно дърво - с цветове.
Слънце грее - кристално небе.
Лято идва - животът зове.

***

Роза ухае. Пеперуда над нея лети.
Откъснеш ли я - ще те заболи.

Остави цветето - нека цъфти.
Мига само улови, запази.

брой 2/2016

СЪН

Събуждам се в два.
Небето чернее.
Над него - грее луна.
Сънят бяга, след звездите вървя.
Нощни друмища пред мен се разстилат.
Върху сънища бели летя.
Мечтите следя.
Протягам ръце... ще ги уловя...
Светло небе цветна дъга.
Свърши сънят. Започва деня.

брой 3/2016

РУЧЕЙ

Като ручей животът изтича -
забързано-лудо се втурва в началото:
преобръща задрямали камъни,
издълбава скалата, разпилява пясъка,
пръски хвърчат от водата -
като падащи лунни лъчи.
Ручеят тича към синята река в долината
и само пяната укротена
по бреговете мълчаливо пълзи -
бяла пяна - самотни сълзи.
Забързаният ручей
ми напомня за теб,

мое пораснало, малко момиче.
Като бързия ручей не спирай,
тичай, падай и ставай.
Блъскай се в порти заключени
и прегазвай стени.
Не се връщай назад, не пълзи,
като ручейт бял до реката стигни,
след това - до морето,
а оттам - в океана мини
и в дълбокото спри.
Не оставай до брега,
където има само мръсна пяна
и разпилени мечти...

брой 4/2016

ЕСЕН В СЪКЛАТА

В прозореца ми сенките надничат
на тротоарните дървета
и с клоните си пръсти устремени
раззичат челото ми. Спрете!
В прозореца ми есенният вятър
догонва птичите криле.
Отварям го. Като из кратер
протягам две ръце.
И стоплям с шепите си отмалели
премръзналото птичешко сърце.
А вятърът се блъска пак в стъклата
и направлява есенния ден.
И клоните в прозореца ми тракат
и мракът се сгъстява отведнъж,
а в тъмнината тръгват към земята
отронените капки дъжд.

брой 5-6/2016

МИГ

Мигът, във който мисълта ти
до моята се спря –
умря.
Във вечност се превърна...и ти,
макар че с мене тръгна,
не си до мен сега.

***

Искам да разговарям с теб –
мислено, разбира се.
Защото дори и в един град,
ние не се намираме,
дори и в един дом се
разминаваме
и не се откриваме.

брой 1/2017

ОЛГА ВЪРБАНОВА

НАКЪДЕ ВЪРВИМ

Къде ли е книжовността народна,
къде е славното ни АБВ?
“Върви, народе, възродени!”
пеем в стачни редове.

Забравили мастилото, перото
с пари купуваме какво ли не!
Върви, народе, обеднели,
но към какво и накъде?

Заблудени деца мечтаят
да са модели, мутри, фолк-звезди.
Прогледни, народе, ослепели
те загиват пред нашите очи!

Къде останаха мечтите светли,
къде стои просветата ни днес?
“Върви, народе, възродени!”
нека запеем, ала с чест!

брой 1/2016

КОГАТО

Когато ме няма
в красивия свят,
частица от мен
ще остане.

Целувки по розите

ще завеща за вас.
С полъха на вятъра
ще ви погаля.

Две малки звездици
ще измоля от Бог,
За да мога да бдя
над съня ви.

Дори да изгасне
моят живот,
няма да спре
любовта ми!

брой 3/2016

ПОД СТАРИЯ ЛЮЛЯК

Помниш ли юнските вечери
под стария люляк пред нас?
Сядахме, сладко унесени,
съзерцавайки нежния хлад.

А днес в различни посоки
може би, люлякът още цъфти,
но знам небето там е същото
синьо, прекрасно, както преди.

Помня и залеза влюбен
пулсираща страст в цветове.
Ти в първа обич се къпеше,
аз по детски свивах рамене.

брой 4/2016

ПЕСЕН ОТ ИЗВОРА

На мама

Пак запяват спомени,
Чуйте песента...
Родена е от шепота
на старата чешма.
Утрото се къпе
в мамина коса...
Близо до сърцето си
носеше ме тя.

В ръцете ѝ по изгрев
бе целият свят.
В дясно стомна шарена,
от ляво бях аз.

Шарената стомна
грижливо пазя аз,
мъничко строшена,
но още има глас...

В нея съм наляла
спомен без цена,
от мамините шепи
как пия аз вода.

брой 3/2017

ПЕНКО КЕРЕМИДЧИЕВ

КЪМ ТЕБЕ

Към тебе тръгвам колко пъти вече
и все не те достигам, праг рожден.
Нима останал си от мен далече
или отблъсква ме горняк студен?

Посоката ли сбърках, път ли няма,
следата ми ли някой заличи,
та все не мога да прегърна мама,
да видя милващите ѝ очи?

Изчерпах сетни сили, село мое,
мечта ще си останеш цял живот!
Но всичко, що ми даде - то е твое,
спечелих го с любов и много пот.

А чуеш ли, че някой тихо плаче,
не се чуди, кавала извади
и подхвани пак песен за сираче,
отнесено от вихри без следи...

брой 1/2016

МАЛКИЯТ БЕЗДОМНИК

Едно момче из кофа за боклук
измъква ябълка и я загриза.
Миришеше на гнило и на лук,
но гладно бе дланта си чак облиза.

Смрачаваше, а нямаше си дом,

нито грижовна майка да го чака.
И тая нощ небето мълчешком
ще го приспи под чергата на мрака.

За него никой не проля сълза.
От мъката сърцето му посърна.
Помилва го веднъж една бреза,
то спя, усмихна се ...и Я прегърна.

Тя шума бе постлала за легло.
Пошепна нещо, с клонче го погали...
Дали не свърши детското тегло?
Полегна кротко, мракът го пожали.

брой 3/2016

РОДИНО

И въздуха да ми отнемат,
чрез теб ще дишам, мой олтар,
че ти си пролетна поема,
за всеки българин бунтар!

Със мисъл ли те аз обгърна,
усещам пулса ти велик;
с любов ли нежно те прегърна
със теб се сливам, майко, в миг.

Сърцето заиграва лудо,
за полет опват се крила
и с мене, майко, става чудо -
в живота ми добре дошла!

Орисани сме с тебе двама
неравен път да извървим...

Съдбата ни е риск и драма,
но общо бъдеще градим.

брой 4/2016

НОВА ГОДИНА

Ела със тишината бяла,
с еленовия царствен впряг,
с любовта, в очи изгряла,
с магията на цъфнал сняг.

Ела с мечтата на сърцето
за спомен, труд и доброта,
с усмивка чиста на лицето,
с наздравица за красота.

Влей светлина в душите млади,
дай пълна къща със деца
и злато в ниви, цвят в ливади,
над люлки светнали лица.

Танцувай в синьото пространство,
окичена от снежен цвят.
С прегръдка сгрей ти всеки странник,
мир дай на тоя бурен свят!

брой 5-6/2016

АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ

Ти жив си! В нас. Напътстваш ни, говориш.
Далече поглед благ си устремил.
Зад ралото земята влажна пориш,
от ризата ти облак пот избил.
И цялата земя гори, сребрее, диша,
обятия разтваря, чака плод
в гръдта ѝ с обич някой да засее
и да го стопли с рукналата пот.

И гледаш как житата избуяват,
талази как извиват гриви. Как
край нивата хоро се залюлява
и в гърлото припява спомен драг.
Земята беше твойта страст и драма,
тя грееше в сърцето ти с любов.
Дари ѝ ти идеята голяма,
изпратена с небесен благослов.
Тя толкова любов на всеки дава.
Отплаща се стократно с тежък плод.
От никого не взема нищо даром,
въздига, храни щедро цял народ.
След теб пак пеят весело житата.
Прославят името ти южни ветрове.
Кълнат се в теб възторжено селата,
по-гъсти стават наште редове.
Палачи, и в смъртта за мъст готови,
обгръща ви забрава, вечен мрак!
Към труд и братство, хоризонти нови
повежда Стамболийски дружби пак.
Високо свети пантеона вечен.
Искри духът ти, дивно засиял.
На изповед пред образа ти спирам вечер
и тръгвам си пречистен, омъдрял...
И крача горд през времето съдбовно.
Предратности стотици преживях.
Но светеха ми Янини грамади
и нивата, която млад посях.

С ДУШАТА СИ ТЕ ГАЛЯ

Позна ли ме? Промъкнах се във Рая.
Не вятърът. С душата аз те галя.
Във моя стих така ще те извая –
пред хубостта и Бог да замълчи.

Че ти си, мила, първото кокиче,
разтворило молитвено очи.
Най-чакано, усмихнато момиче,
през вихрите донесло ни лъчи.
И лумна пак в душата ни надежда.
Жаравата просветна, засия.
През хилядите нишки прежда
пак пролетта ни лъхна, полудя.
Подай ръце, земята да обгърнем двама,
от нашата любов да ѝ дарим,
и капка няма в нея – грам измама –
с усмивка детска към добро вървим.
Сърцето ти е мъничка Вселена –
сълзи и обич – всичко ще сбере –
за нежност само, мила, си родена,
сърцето ми затуй те, блян, зове.

брой 1/2017

РОДИНА

О, колко мак трепти на твоя бряг,
синчецът как из нивите синее!
И колко съм щастлив, че мога пак
да те прегръщам и да те възпея!

Просторът твой ми стига за летене,
свободно да изправя гордо ръст.
И щом не паднах вчера на колене,
не ми отказвай утре педя пръст!

брой 3/2017

ПЕТКО ЗГАЛЕВСКИ

МОРЕ

Заспало е морето синьо,
затворено като в казан,
а пролетния бриз го милва
гальовно с нежната си длан.

Над него сини небесата
в едно се сливат с морска шир.
На пясъка унесени в кавгата,
гларуси разделят своя пир.

А слънцето от небесата
поглежда с яркия си лик,
Прогонва палавците над водата.
Брегът кънти от детски вик!

брой 4/2016

ПЕТКО ОГОЙСКИ

МИСЪЛ

Как да си отида от света?
Как да си отида?
Тялото ще легне във пръстта
и ще съм невидим...

Но къде ще иде
Мисълта,
Съвестта
къде ще иде?
Задължен съм,
задължен съм
пред света
с радости, с обиди!..

По човешки ли живях,
в мъката си,
в своята радост?
Гост ли на земята бях?
Взех ли, или дадох?

Колко малък дял в света
е от мене взидан?..
Как да приспя мисълта,
за да си отида?..

брой 4/2016

СЕЛЯНКА В ГРАДА

Седи на пейката в градината

с ръце под пъстрата престилка,
с уста напътствено позинала,
че внучето на люлките кандилка се

Но глъхнат като шепот думите,
увисват жестовете разтревожени
паважът гъне се под гумите,
ръмжат трамвайни коловози.

Пак яхва колелото внучето
и литва с вик по тротоара...
Ах, нещо ще се случи там
и пак снахата ще се кара!

Но нека, пусто, да се стъмни,
да легне в кухнята до мивката,
със сълзи шепите ще пълни тя
такава ѝ е тук почивката...

Докато в хола гледат мачове,
ще мисли за дома, за стария,
и ще оплаква с всички плачове
една своя, собствена България!

брой 5-6/2016

БЕЗСМЪРТИЕТО

Все тази жажда и свещен нагон
ме води към върха предречен,
на който в храма Пантеон

по някакъв закон предвечен
пребъдват вече вековете,
безсмъртно смъртни богове...

Затуї превърнах тялото
в „превозно средство на духа“,
далеко вече е началото,
но по-дачеле е върха...

И пак нагоре литва мисълта ми...
Но там белеят кости и чернеят ями,
а в твърдите за паметник скали,
очакват гладни баладичните орли!..

брой 2/2017

ПЕТЪР ИЛИЕВ

СЪБУЖДАНЕ

Насреща гърми водопада
от снежните луди води
и чувствам, как дишат прохлада
планинските здрави гърди.

Събуждат се сънни горите,
от дългия тягостен сън,
заслушани във висините,
ще звънне ли пролетен звън?

Раздра се сребрилата риза
и тих ясен ден затрептя.
Април, огърлица наниза
от слънце, треви и цветя.

брой 2/2016

В ПОЛЕТО

Когато слеза долу във полето
и тръгна край узрелите жита,
аз слушам чудни песни в ширинето
изпети от жътварските уста.

А слънцето се спряло в небесата
и сипе жар по морните чела.
Кънти навред, а глъхнат в тишината
безлюдните смълчали се села.

Сърцето лудо тупка във гърдите
и радва се на цъфналата шир.
И шепнат ми в душата далнините,
да тръгна и нататък най-подир.

И аз вървя край дългата верига
от буйни кукурузи и жита.
Над мен излита пойна чучулига,
поела на жътварки песента.

брой 3/2016

ВИДЕНИЯ

Слънцето докосна с лик балкана,
затрептя за миг и сякаш спре
и с невидими ръце обхвана
златни лъчи да прибере.

И отвъд забързано се гмурна
зад ръба на земната черта,
а отсам, нечуто се завърна
в сумрак и прохлада вечерта.

Лумнаха огньовете в небесата,
сърповиден месецът изгря.
Под светлик от звездната позлата
в сън земята истина и замря.

брой 4/2016

ИЗПОВЕД

Цял живот оставах верен,
моя Родино, на теб.
Миг не съм помислил, вперен
другаде за къшей хляб.

Минах през безброй несгоди,
зорко под око следен
и какво не ме споходи,
ала устоях почтен.

Не потърсих чужда ниша,
бях при близки и при свои,
гдето коренът ми диша
всред планинските усои.

И мечтаех висините,
но с прекършени крила.
Трупах зад гърба злините
и живях с добри дела.

брой 5-6/2016

ТРЕВОГА

Вред в полята - ниви неорани.
Дива пустош властно се всели.

Само скитат приказливи врани
с вятър виещ в плевели с бодли.

И ливадите с тъга копнеят
за човешка глъч и песни пак.
Лете звънките коси не пеят,
вехне и прегаря цъфнал знак.

Пък горите, тихи и смирени,
гинат в яростен нелеп огън
и крадци, от алчност озверени,
грабят трупи и търгуват вън.

А народа стене в немотия,
както стене майката земя.
Хора, спрете нагла съсипия,
паст разтворила като ламя!

брой 2/2017

РИЛКА МИРОНОВА

УТРЕ

Милите майки до старите къщи
тъжни забрадки пребраждат.
Спомени светли сълзата завръща...
Обич ли внучета ражда?

По Месечинка до порта прогнила
момък мома ли изпраща?
Сладко ни буди нестихваща сила
с хъс да се любим, до сажди!

И като полюси, в глад да копнеем
да се достигнем по изгрев...
Преспи със сняг щом косите завеят
с теб ще разделяме мислите!

брой 1/2016

СТЕФАН СТАМОВ

ЕСЕН

Пак е есен, тъжна есен,
всеки ден вали, вали.
Тъжно като тъжна песен
тих дъждът ръми, ръми!

Капят листи пожълтели,
бавно стелят жълт килим,
тъжно вейки оголели
климат с плач недоловим!

Облак, гарвани в небето
с грак отлита надалеч,
мъка впила се в сърцето,
сякаш гроб е зинал веч!

Глъхне тъжната ми песен
зад решетки в стар затвор
и в душата ми е есен,
мрежат сълзи сив простор!

брой 4/2016

РОДНО СЕЛО

Трепти в душата ми копнеж
по тебе, българско село.
Топят се като ранен скреж
надеждите и по чело
браздят годините следи.
Едва ли някога, едва

ще дойдат тъй мечтани дни
да бъда в твоите поля.
Любимо българско село,
копнея в утринни тъми,
кога с теглото си само
пробуждаш се преди зори,
да чуя първите коли
кога притракат с остър звън
за към оставени бразди.
Било е сън, било е сън!

брой 2/2017

ПРОЩАВАЙТЕ, РИМИ

Прощавайте, рими,
че крача през вас.
Животът ме погна с гладни камшици
и нямам минута покой...
За тоя живот
опитах да ревна от мъка,
светът да ме чуе,
но тежка ръка
залости устата с юмруци.
На злобата подлия вик
премина през мен.
И аз
едва се изправих с душа,
по-чиста от бистра вода,
вековната мъдрост прозрял...
Прощавайте, рими,
за мирни години
сте вие родени...
Аз толкова имам да кажа,
а нямам минута покой...

Животът ме гони със сатанински камшик
и злото дебне
зад всеки завой.

брой 3/2017

СТОЯН КОЛДОВ

ИЗПОВЕД ПРЕД ДЯКОНА

На В. Левски

За твоето залавяне, обесване,
за гроба ти, що никой не откри,
са писани и разкази, и песни,
легенди са измислени дори.

И аз не мога дума да добавя
към образа ти светъл, нито щрих.
Ще бъде вечно жива твоята слава
без моята песен и без моя стих.

Но ако аз за теб съм непотребен,
то ти за мен си тъй необходим
да продължа на времето по гребена
със твоя дух вовек неукротим.

Днес нужни са ми твоите очи
да мога в упор грешния да гледам,
да го накарам в срам да замълчи,
щом пречка е за общата победа!

И кривиците всекиму да казвам,
но да сме пак в един и същи впряг,
да привлека за родната ни кауза
дори и него вчерашният враг.

И твоето тефтерче днес ми трябва,
в което си записвал всеки грош,
че аз броя стотинките за хляба,

а други плуват в блясък и разкош.

Жадувам днес за твоята република,
с мечтания от тебе висшеглас,
в която няма да сме само публика
без мнение и без реална власт...

брой 1/2016

ПОМЕН

На Никола Д. Петков

Не знаем гроба ти къде е,
за да посеем детелина.
Над него марша да запеем
свободни в скръбната Родина.

У нас светците гроб си нямат.
Съдбата тука е такава.
Затуй пък силно те сияят
и не покрива ги забрава.

Обесиха те подли хора,
служители на Сатаната.
Сега с клеймото на позора
те гузно свеждат си главата.

Убийци - кой ли ще ви търси -
нищожества пред Великана!
Тогава Кремъл той разтърси
и чист като кристал остана!

Кажете гробът му къде е,
къде са неговите мощи?

Тъй може би ще се разсее
кошмарът в тъмните ви ноци!

брой 3/2017

ТОДОР ЦАНЕВ

БУРНА НОЩ

Тъма, а в тъмата със трясък зловещо
се трака прозорец прогнил...
Ще свърша, но ето, задържа ме нещо:
животът е толкова мил!

Жена ми до мене се стряска в леглото,
тресе я мъчителен сън.
Детето, отдавна заспало дълбоко,
не чува, че буря е въвн.

Ей, хлопат отново. Ще счупят вратата...
Мерзавци, как нямате срам?
Не мога последний си час в тъмнината
да бъда спокоен и сам!

Идете си! Взехте ми всичко; вий знайте:
без зрънце е моят хамбар.
Идете си, юди, нима ще терзайте
пак мене ... о, страшен кошмар!

Фучат ми ушите, глава ми се цепи,
треперя и цял съм въвв пот.
Решил съм... но пак тия мисли нелепи
ме спират... все пак е живот.

Жестоко, но истина - Ад е земята
и жалка е нашта съдба.
Платените шайки ограбват селата,
оставят ни с гладни гърла.

Аз, който обикнах живота, земята,
днес стискам въжето в ръка.
И бързам да стегна в готовата примка
врата си ... О, Боже, прости!
Прощавай дете, че те рано оставям -
от утре в света сте сами...
***

Излезе на пръсти ... А бурята ревна
и с вой страховит заглуши
печалния стон и въздишка последна.
Нещастник... издъхна, уви...

брой 5-6/2016

ПИСМО

на любимата

Студено е ... Сам съм... Вече се мръква,
далече се тракат врати...
Навярно съм викал - екът не замлъква,
килията още кънти.

Не мога да гледам, не искам да чувам,
не трябва да мисля за теб.
О, спомен, иди си... Защо се бунтувам -
светът е и груб, и свиреп.

Иди си! Не! Знай, че сред образи много
най-милият образ си ти,
а думите, казани тъжно и строго
са израз на болка - прости!

ОБИЧАМ ТЕ! Как тъй стана?...

Под пръснати руси коси
поглеждаха скромно в любовна закана
две молеци сини очи.
С тях ме погледна на Нова година -
тогаз, по паркетния гланц
с истеричния смях на една мандолина
кат вихър в безумния танц
се носехме двама. Всред многото двойки
приятен бе шепотът тих.
В нощта, напоена с парфюмни упойки,
докъсно аз щастие пих.

Но ето, безумец, напуснах игрите,
нестигнали своя разгар;
в компания друга ще срещна аз дните
на фаталния нов календар.

Облякох се бързо, подадох ръка си...
О, страшен налудничав план!
"Прощавай" - не казах, не чух и гласа ти,
усетих сал нежната длан...

и... погледа, погледа с пламъка вечен,
и молец, и питащ "къде"?
Прониза ме той, часът бе обречен,
излязох... терора да спрем!?!...
Лети мисълта ми, но сякаш умора
тормози ме... Слагам ръка,
а нещо забило, помътва ми взора,
боли, а не мога да спра.

Животът горчив е. Той с груба повеля
миражите светли руши,
издига прегради, събира, разделя,
разплаква и сълзи суши...

Студено... В килията вече се мръква.
Далече се тракат врати.
Сърцето ранено не спира, не млъква,
сърцето ранено кърви...

брой 2/2017

ХАРАЛАН НЕДЕВ

КЪМ РОДИНАТА

За мене ти си най-прекрасна
и най-любима си ми, знай!
Безценна си и несравнима
един реален малък рай!

И аз със Тебе се гордея,
със Хемус, Рила и Пирин,
затуй, че на света те има,
че бил съм ти и предан син.

Обичам те, Родино скъпа!
От твоята хубост заплепен,
във Теб роден, аз в Тебе искам
да срещна сетния си ден.

брой 1/2016

С ДОСТОЙНА СЛАВА

Какво по-хубаво от тебе има!
Над тебе грее ореол от дивен чар
сияние и слава несравнима
безсмъртно осветила твоя свят олтар.

Какво по-хубаво от тебе има,
какво по-хубаво, Българию, кажи?
Един народ с духовност несравнима
надмогвал робства и коварства, и лъжи

и винаги успявал да изправи

снагата си след страшни, буреносни дни
и с хиляди мъжествени изяви
можал и себе си, и теб да съхрани!

Народ такъв е със достойна слава!
Народ такъв не мре, не е предава!

ПАК ДОШЛА Е ПРОЛЕТТА

Из чудно синнали простори
танцуват птичите ята,
и всичко радостно говори,
че пак дошла е пролетта.

С ръце, със пръсти цветовити,
с една вълшебна лекота,
земята с хубост да накити
сега се грижи пролетта.

Като стопанка работлива
Измива всяка сивота
и ведро грейнала красива,
земята диша с лекота.

С чаровност Бог дарил света,
дарил на всички пролетта.

брой 2/2016

АКАЦИИТЕ ПРЕЦЪФТЯХА

Акациите прецъфтяха
и увехна белият им цвят,
но преди това успяха

да дарят прекрасен аромат.

И безброй пчелички зажужели
обхванати от трудовата жар,
от чашките им снежно бели
събираха вълшебния нектар.

Сега са някак си спокойни,
че своя дял изпълнили са с чест
и със глътчици упойни
подслаждали шумналия лес.

брой 4/2016

КУЛИ КРАСИВИ ГРАДИХ

Изминах години в живота си тежки.
От много нерадости в пътя си пих,
макар че мечти до мечтите редих,
запътен със устрем и пламък човешки.
Но време се мина и ето, че свих
във джоба си малко вързопче от грешки
от дните ми ранни и късномладежки,
от погледи чужди дълбоко ги скрих.
Безгрешен и грешен аз вярвах /слепешки/
и кули красиви със обич градиx,
зазиждайки своите тръпки лудешки.
На кулите всяко стъпало "красих"
с длето на своите земни болезки,
но с всяко стъпало се раждаше стих.

брой 5-6/2016

С ЛИЦЕ КЪМ АПОСТОЛА

сонетен триптих

I

Ний носим в гърдите си светлата вяра,
която си носил на времето ти
с оная свещичка коят` не догаря
и нейният пламък навеки пламти.

Тоз пламък запален във мрака вековен,
тоз пламък затрепкал с безбройни искри
по пътя ти страшен със дух неспокоен,
по който си палил бунтовни зари.

И лошо, че робство отново ни плаши,
робство, надвиснало страшно над нас -
робия от изроди чужди и наши,

потъпкали твоя безсмъртен завет!
Но идва моментът на мощния глас,
със който народът ще тръгне напред.

II

И буря ще ревне със сила могъща,
и клони ще кърши, препречили път;
ще стресне смълчаните старите къщи,
в които герои в забвение спят.

И сила навред ще възкръсне голяма -
духът ще възкръсне на славния род,
пострадал от подла и грозна измама -
измъчен във своята родина народ.

Затуй си ни нужен, Апостоле святи,
затуй ни е нужен духът ти велик,
със който законно в затвора да прати

роякът продажен и долната смет
и всеки безродник, и всеки мръсник -
крадците безбройни - апаши безчет.

III

ДА! Време е вече за истинска будност,
да станем от този безпаметен сън,
макар и със мъки и с адската трудност
камбана да екне със мощния звън.

И слънце да грейне в небето ни родно,
и Правда Човешка навред да цари;
просторът сияен да диша свободно;
във въздух пречистен Любов да гори.

И буден тогава, Апостоле свиден,
народът ще брани сам своята чест,
изчистил и присмех и гаври обидни,

които търпял е по своя адрес.
Народът ще каже в съдбовния час
тук своята воля със Български глас!

17.02.2017 г., брой 1/2017

С БОЛКА ПРЕД ВЕЛИКИТЕ ПРЕДЦИ

Изпитвам жал към вас, радетели велики,
Предци, Творци на толкоз много светлина,

макар по име и по образ разнолики,
но с Дух и Българска гранитна твърдина!

Изпитвам жал, че вие днес сте непознати
на нашия съвременник „препросветен“,
че вашите дела остават непризнати,
макар че с ум и с добродетели богати
творили сте с любов до сетния си ден!

Изпитвам жал към вас, Деятели просветни,
в забвение низвергнати / за грозен срам!/,
след толкоз жар, борби и бурите безчетни,
оставили със чест словата си заветни
пред святия олтар на Българския храм!

брой 3/2017

ЦВЕТАН ЛАЛОВ

БЪЛГАРСКА ОДИСЕЯ

Какво до днес, родино, не видя ти!
То бяха робства, подлости, войни.
Изпращаха те в тюрми, не в палати,
но вярата си с друга не смени.
Отричана, ругана, мълчалива,
към Ботев връх и Шипка погледни!
И както корен от безсмъртна нива
за щедър плод отново възкръсни!

брой 1/2016

ИЗВОР

Зад плътните стени на самотата,
в ехтежа на забързания ден,
все повече ми липса топлината
на онзи кът, където съм роден.

Там росни билки винаги намирам,
когато ме заливат с мръсна кал.
И ведър свод над себе си съзирам.
И друм широк за своя идеал.

Не искам слава. И пари не искам.
Не блазнят ме ни титли, ни имот.
Заменям всичко за брега на Искър
за извора на моя чист живот.

брой 2/2016

В ДЕНЯ НА ПРОШКА

Препълнена с любов ми е душата.
Прощава тя на другите, прощава.
Но идват често тежки дни, когато
до дъното тя бавно опустява.

И гледам грешника с очи безстрастни.
И нямам сили кротко да го спра,
ръка да му протегна, да му кажа “здрости”,
причина да открия, за да му простя.

брой 5-6/2016

УЧАСТ

Отдавна пиша скромни стихове.
И както казват, за поет минавам.
Далече съм от всички върхове,
но всеки връх прекрасен обожавам.

Ах, как да пиша силни стихове,
когато Господ номер ми направи.
Изпрати ми лирични бесове,
ала за дълго после ме забрави.

Останах си единствено с честта.
И с гордото презрение към злото.
Прекланям се пред живите в пръстта.
Отричам мъртъвците сред живота.

брой 2/2017

СПОМЕН ЗА ТОДОРОВ ДЕН

Преситен от лъжливи фрази
на кръст разкъсван през нощта,
скърбя за приказния празник
на устрема и волността.

Дълбоко в бистрата ми памет
отново сякаш оживял,
се носи вихрено баща ми,
перчем с ездачите развял.
О, как жадувам пак в простора
да срещна смели рамене
и с мъжки вик да се повтори
едно надбягване поне,

в което всичко е наяве,
без грим край тихата река.
Но има ли коне стремглави
и горди конници сега?

брой 3/2017

ЦОНЬО НЕДЕЛКИН

ДАЛИ...

Дали от жълтите листа видяха,
но снощи въвн покапаха звезди.
Угасна в миг усмивката им светла
на мрака в притаените води.

Тъй моите куплети неизпети
побързаха да отлетят отвъд,
където думите мълчат. И свети
едничък спомен за несбъднат път.

брой 5-6/2016

ЗАЛЕЗ

Със кърпата на облаче прозрачно
замрежи Слънчо грейнали очи
и отдалече на полето злачно
изпрати мълком сетните лъчи.

Подир това потъна зад балкана
да си отдъхне сред прохладен мрак,
а тук, при нас надеждата остана,
че утре заранта ще ни огрее пак!

брой 2/2017

V. САТИРА

АТАНАС ЛИЧЕВ

ПРОЗРЕНИЕ

Имала глава да пати
баш от хитри магистрати!

ВИСОКОДОБИВНИК

Пред нищо не се стъписа
триста доноса написа!

КЪДЕ СИ ВЯРНА, ТИ ЛЮБОВ НАРОДНА

По Д. Чинтулов

На гурбет замина
в далечна чужбина!

брой 3/2016

ПРОЗРЕНИЕ

Имало глава да пати
баш от хитри магистрати!

СИНДРОМА НА ЛЕВИЦАТА

Тъгуват за Тато,
гласуват за НАТО!

брой 3/2017

ВИСОКОДОБИВНИК

Пред нищо не се стъписа,
триста доноса написа!

ФОЛКЛОРНА

Песен мила, песен родна,
що си тъй рядко модна!?

брой 4/2017

БОДИЛ РОЗИН /КИРИЛ НАЗЪРОВ/

ОТНОВО ТЕМАТА ДРЕБНА

ЗА СИСТЕМАТА СЪДЕБНА

1.

Така я реформират,
че изцяло да я контролират!

2.

Да се знае,
най-важното това е:
в законите вратичките
не са за всичките!

ВОЛНОФИЛ

Политлидер вездесъщ
тръби на шир и дълж,
че голям е русофил...
А той, хитрецьът бил
просто... рублофил!

ГОЛЕМИ БЕЗ ПРОБЛЕМИ

Решават проблемите на народа
все в своя изгода!

брой 1/2016

ИМИТАЦИЯ

Пред Европа имитираме,
че на всичките проблеми,
колкото да са големи,
някакъв колай намираме.
Имитираме реформи
и програми, и платформи.
Смешно е, но имитираме,
че нямаме престъпност даже
по високите етажи.
И полицията имитира,
че се реформира -
държавата и гражданите рекетира.
А съдебната система
е безкрайна тема...
Още имитация:
че сме нация
с ромска интеграция,
с намалена бюрокрация,
с много ферми и стада...
Е, да -
при такава имитация
и Европа имитира,
че ни субсидира!

брой 2/2016

ПОП С ЛАПТОП

В известен храм,
а може би и манастир,
със точност не знам,
един духовен пастир,
май че поп,
наместо да чете молитва,

по лаптоп
започнал да залитва.
Несъмнано и - хо-па -
засядал пред лаптопа,
та чак до късни нощи:
игрички, екшън, порно, още, още...
Напътствали го: -Отче поп-игумен,
благочестив си ти и умен,
грижи се и за манастира!
-Оставете ме на мира!
С любимия лаптоп
съм си тип-топ!
След мене ако ще потоп!
И продължавал без умора...
А манастирът тънел в мухъл, прах...
Престанали да идват хора...
Дорде един иеромонах
пред шефа го натопил.
Владиката му казал „Стоп!“
и хоп -
веднага го разпопил
и го разлаптопил...
Останал без лаптопа, попа,
послушник вече там
в този храм
или пък манастир,
безславно хвърлил топа.
Бог да го прости!

брой 3/2016

ГЛЕДНИ ТОЧКИ

Хората си гледат хала,
властници си гледат келепира

и обират ни без жал,
а Европа гледа ни сеира!

брой 5-6/2016

ГОДИНА НА ПЕТЕЛА

Докато е време -
Редят се тягостни години,
а ние непробудно дремем!
-О Боже, събуди ни -
хем
дорде е още време,
хем
дорде не сме изкукуригали съвсем!

ТОВА Е САМО НАЧАЛОТО

Едва започна се годината,
не знаем на какво ще бъде извор, но
политиците ни, барем половината
вече поизкукуригаха предизборно!

ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ:

-Па ния!

брой 1/2017

КОЛЕДНИ НАДБАВКИ

На родата
от благата,

на аверите
далаверите,
на останалите – тлъст
...среден пръст!

ВСЕОТДАЕН

Коего бе по силите му
даде
завалията -
сам изяде
мекото на саралията!

НЕДОВОЛСТВОТО НА СТАРАТА ГОДИНА

Новата тя не харесва,
защото... я измества.

брой 4/2017

ВАСИЛ КАЛФОВ

ИМАЛО Е! ИМА И ЩЕ ИМА БЗНС!

Докато беше царят жив
Симеончо бе икона...
Никой днес не му е крив
агент... качи се на перона...

Какви хора по земята?!
Морал нямат – търсят слава!
Туй на тях им е съдбата:
бързо да отидат във забрава...

брой 4/2017

ГЕОРГИ КОЗАРЕВ

ЮБИЛЕЕН ПОЗДРАВ

Венке, честит рожден ден!
В 60-ет годишната семейна коалиция
ти беше ми градивна опозиция,
затова до днеска съм блажен!

брой 1/2016

СЪВЕТИ

-За власт, пари и слава
всичко “умно” се продава...
- Не знам дали ме разбираш,
но аз съм верен на нашата идея
и за постове, пари и слава
душата ми не се продава.
-За себе си съвета запази
и Бог да те възнагради...

брой 2/2016

ПО НАСЛЕДСТВО

Народиха се разни партийни келемета,
на познатите номенклатури синчета.
И те като бащите сродени с кафенета
бистрят политика
и не хмвацат мотика!

брой 3/2016

ИЗБОРИ 2016 г.

На 85-та година
не ме подмина
да избирам президент
в ден, в който съм роден.
И му желая да остане
с народа като мен!

Е, и да не бях 85 прескочил,
пак щях да Ви кажа наздраве!
И някой и за президент да ме посочи,
ще си направя сам отвод,
различен от не един идиот!

брой 5-6/2016

АЗ СЕ ЧУДА и се чуда:

да не съм в заблуда?
И как точно да го кажа?
Тези учени избраници
нашите управници
сториха толкова беди,
може ли наистина
да са сатани?

ЗА ВЕСТНИЧЕТО наше,

какво да напиша?
В него няма жълтини
и някакви интрижки...
Кой ли ще чуе
народните въздишки?

брой 3/2017

НАШАТА ВОДАЧКА

има си задачка:
нямал зет, нямал кум
важното е да се тегли локум!

ИДЕ НОВАТА ГОДИНА

с чувал надежди...
Венке, мила моя,
пенсионната ти добавка
пак ще е притурка
към общата неволя...
Има ли значение кой
свири първа цигулка?

брой 4/2017

ИВАН ЛЮБОМИРОВ

СЪДБАТА НА БЗНС

За краткотрайно
министерстване
дълготрайно
мизерстване!

брой 2/2017

МАРГАРИТА НЕШКОВА /МАГИ СМЕШКОВА/ АМИШ ВЕШКОВА/

КЛАСИЧЕСКО

Една птичка бяла
цял ден е пяла
на младата горичка.
Срещнала сърничка.

Попитала я тъжна:
- За мене няма ли трошичка?
- Ти не си ни нужна...
Зайченцето бяло
превърна се в лисичка.

Дори моята душичка
трепери от уплаха,
наивната тревичка
не откри в това заплаха...

брой 1/2016

“БЛАГОРОДСТВО” С ОПИТ

Червената партийна класа
“благородните” си принципи прилага:
на всякакви помага
да изпълзят по върховете
на партиите демократични,
защото разбира добре,
че камъни по “своите” ще хвърлят
хорицата с човешко лице!

ОТПЛАТА

Един Николай
завъртя кравай.
Откъдето и да го подхванеш
няма край.
Далаверички, парички,
имотчета, женички...
И черна слава
на БЗНС той подарява!

брой 2/2016

УМНО СЕЛО

Нашето село,
е умно село:
Имаме и директорка
на детската градина...
В нея е записана
даже баба Гина...
Имаме и библиотека
с две хиляди тома.
И библиотекарка хубавица
по цял ден си пие студена водица...
Читателка е и баба Гина
и цялата наша пенсионерска дружина!

брой 3/2016

ПОЖЕЛАНИЕ

Казваш, Генерале:
Народа се освободи
от страховете...
- Дано от тях те пазят Боговете!

ОТГОВОРА НА „СЛЕПЦИТЕ”

Ад... Рай... - бай кютук,
питаш тя била турук...
- Харесаха я, които ясно виждаха,
че става и за юмрук...

ВЪПРОСИ

Генерала слязъл от небето
пребори този от полето...
И се пита във задачата:
- Кой е по-властен и червен
и в преценките си кой е по-зелен?

брой 5-6/2016

УСЛОВИЯТА У НАС

Олигофрена – до Премиер.
Талантливият – в килията,
докато му свърши силата...

“ВЯРВАЙТЕ МИ!”

Другари, не губете надежди!
Глутницата е тука и без покана

с обещаващи нови одежди,
от всички цветове е събрана...

брой 3/2017

ТОВА НЕ Е ЗАПЛАХА

Дясната ръка на Путин
отсече ясно:

- За сигурността на България
ние не сме заплаха.

Другари наши,
заплаха са ония Ваши,
които с пръст ни сочат...

С тях, другари, се справете
това е указанието наше!

ПО МИГЕЛ ДЕ СЕРВАНТЕС

Идалго клети, пак видя
тиранина във вятърните мелници.
Как след пет века не разбра,
че в единството и любовта
е твоята непобедима сила,
многоцветната корупция надвила?

брой 4/2017

МИРЧО МОМЧИЛОВ

УРА, ДРУГАРИ

*Изборната победа вля нови сили в
сплотените им редици. Тържествуващи,
надават победен вик? "Ура, другари!" и
призова: "Дайте да дадем", нещо много
познато от стари времена./*

Ура, другари, дайте да дадем!
Да си вървим по старому, напред!
Заченатите от крадливо семе,
трудно виреят в правния ред...

Да прекратим външните намеси,
лансиращи човешките права.
Крепко стоим на старите адреси.
Тях партията не ги изтърва.

Наши са съд, милиция, затвори,
правителство, войска и парламент...
За нас светът каквото и да говори,
ще сме с тоталитарен регламент...

брой 1/2017

ПАРТИЙНА СПОЛУКА

Срамни сцени чист майтап на голо.
До кога ще съм обречен аз?
В парламента бе-се-пето соло
изпълнява сила, наглост, власт.

Гони си партийната сполука,
плащана на тъмно с глад и студ.
Слава му донесе хайдутлука
и имане, без да влага труд.

Смятах комунизма си отива,
край на петолъчки, сърп и чук.
Сметката ми се оказа крива.
Комунистчетата са и тук.

Псевдонимът им е бе-се-пенца,
розичката символът им драг.
Чистокръвни кремълски момченца
с влогове на западния бряг.

брой 2/2017

ВОДИ НИ, ПАРТИЙО

В посока старата идея
отново прави крачка.
С маска на приказна фея
е нашата водачка.

Води ни, партийо, води ни,
нас, рожбите ти, слепи.
Срама си крием с бикини,
гоим се с лук и репи.

Затъвахме в дългове до гуша,
нямаха цените мира.
След тази болшевишка суша
кой ще пере пешкира?

Партози станаха перачки

промяна радикална...
Пере затлачените пачки
Партийната перална.

брой 3/2017

ПЕТЪР ПЕТРОВ

БЕТИ, ЦВЕТИ И ВЪЛКА

Бети, Цвети и дружина
тръгнаха през близката градина,
за да стигнат до море
през Китенското дефиле.

Но ги срещна там вълкът
и си каза този път:
- Ще изям едно дете!
Казвайте кое ще е?

Бети каза бързо не!
Цвети пък извика "Оле, ле...е!"
А другите деца
избягаха в близката вода.

И вълкът останал сам.
- Пак нищо няма да изям!

брой 5-6/2016

ЦВЕТЕТО И ГРАДИНАРЯ

Извинете! Извинете!
Кой откъсна това цвете?
Кой със него си играл
и превърнал го в парцал?

То нали не бе щастливо
буйно, весело, игриво.
Рожба е на любовта-

сгряла нашата душа.

А сега какво да правим?
Как от нещастие да го избавим?
Можем ли със две ръце
да победим такива зверове?

И къде е градинаря
що ред и сигурност създава?
Как ще се спасят цветята
щом е той при мафията на заплата?

брой 2/2017

ГОРСКА ОРИСИЯ

Великият наш революционер и поет
написал бе в своя огнен куплет:
“Гора зашуми, вятър повее...”,
но не знаеше, че гората не ще оцелее...

Щом вятър повее и настъпи студът
и циганският табун е вече на път.
Награбил секири, резачки, въжета,
навлизат в горите, отсичат дървета...

Народът подсмърча, гората ни плаче...
Защити я от тези джелати, Юначе!
Няма го Ботев, няма я четата
да прогони търговците и циганетата...

А тези, които са натоварени с власт
да пазят горите от крадливия бяс
не гледат как сече се убийствено, диво...
Как биха спечелили освен... мълчаливо?!

брой 4/2017

ТАРАЛЕЖА /СТОЯН КОЛДОВ/

СВЕТИЛА

Басня

Високо в небесата
спор водеше Луната
с една звездица жалка:
-Каква си бледа, малка,
снага до мене свила,
едва се виждаш, мила.
Погледай към Земята
как светя аз, Луната!
Там чакат ме със трепет да изгрея,
за мене песни пеят!...
Отвърна ѝ звездицата трептяща:
-Ти светиш, но лъчите друг ти праща!

брой 1/2016

СКРИТА КАРТИНА

Чорапът се разплита
за някаква си свита.
Към края всеки пита:
“Защо картината е скрита!?”

ПРОБЛЕМ

За да осъдят тримата авери
Съдът ще трябва да намери
най-строгия у нас закон,

но има ли Троянски кон,
ще бъдат те с голям късмет:
затвора ще го заменят с банкет.

КОАЛИЦИОННИ ПАРТНЬОРИ

Потайно се разбрали
и крали, крали, крави!
Да ги осъдят някога едва ли!

брой 2/2016

САТИРИЧНА РАВНОСМЕТКА

Управляващите наши
сбор комай са от апашаи.
Леви ли са десни ли са -
все едни са!
Първо пълнят своята гуша,
следващ – който слуша.
С диригенти чуждестранни
сделки правеха а странни.
Кражбата навред цъфтеше,
а народът в кома спеше.
Четвърт век така премина,
всичко чакано се срина.
Сатирици отвратени
питаха се наскърбени:
А мечтите що умряха блянове ли бяха?!

ПРИ ЯСНОВИДКАТА

Човече, толкоз много си краднал,
защо на шефа не си дал,
а искаш да те пише кавдитат
пак пръв в листата за депутат,
но номерът едва ли ще ти мине,
не му ли пуснеш тлъста пачка, сине!

брой 1/2017

НЯМА ЗА БЕСИЛО

Милиони щом са присвоени,
съдиите под мустак засмени
първи тичат в бара,
там им дават хонорара.
После бистрят те дела с години
ту с червени, ту със сини...
А накрая се събраха,
с прокурора се разбраха,
по кафе изпиха
и решиха:
„Няма за бесило,
времето е всичко заличило!“
Ще се помнят все пак добрините
и на адвоката, и на съдиите.
С мъмрене присъда лека,
жив оставиха човека
да се радва на разкоша,
с пенсия в валутни гроша.
Но Проклетникът реши:
да обжалва за лъжи.
Нямал вече той престиж.
В Страсбург, леле, току виж
за сълзите що ги рони,
ни осъдят - милиони

да му плати от бюджета
милата Родина клета...
И не останало съмнение,
че няма престъпление!

брой 2/2017

ГРИЖА ЗА ПЕНСИОНЕРИТЕ

Те кретат на една чорбица боб,
но учен някакъв отсече:
„Стоп!
И въздуха е мръсен вече.
Ще трябва, както при водата стана
и боба да го сложим под забрана.
Но вие гладни няма да умрете,
ще ви купят филтри с дупезапушалки
и боба постен пак ще си ядете,
душици родни, мили старци жалки!”

НАЙ-ДОБРЕ СА ТИЯ

Най-добре са тия
в Парламента що се уредия.
Там е друго ако сгазиш лука,
прошка няма хвърлят на боклука
само лука!

брой 3/2017

ДВУБОЙ

-Махай се оттука!
Кофите с боклука-
мой район това е!

Учен си, човече,
в общество несвестно.
Гладен си, личи си,
но защо мълчиш си?!?
Аз съм куче бясно!
От мен по си жалък!
Порови и днеска
за някой залък,
но да сме наясно
гладен пес отсече:
-Да не съм те срещнал
в района ми вече!
Ще ти стане тясно
полето безкрайно!...
И да помниш, байно!

брой 4/2017

ТОДОР ЦАНЕВ

СИНУСОИДА

Чуй ме, спри се и махни се,
черен Сатана!
Не надви ме, остави ме
в тая тъмнина.

Фауст бледен бе последен
твой поклонник клет.
Беж! Заспа ли, не разбра ли,
дяволе проклет?

Ей отсреща веч ме среща
дева с поглед мил.

Гръб подлагай или бягай
грозен сакатил.

Каква младост, няма радост
само суета.

Мойта мила се сгодила.

Идвай, Сатана.

брой 4/2017

ХАРАЛАН НЕДЕВ

СИЛАТА НА ЛЪЖАТА

Ех, лъжата доходно е нещо,
тя парици може да натрупа,
щом човек си служи с нея нещо
може и палат да му изтупа!

Легнал на държавната гърбина
може с далавери той да случи
и децата свои във чужбина
лесно със успех да ги изучи.

Да! Лъжата е върховна мода.
И засипват ни отвред със мента
шмекерите хитри сред народа
и ония горе в парламента.

Сал народът, бедният - горкият
от лъжите винаги си пати
и най-вече от ония,
некадърниците депутати.

Днес кой как може ни прецаква
и ни свирят на фалшиви струни.
Всеки под лъжичката ни хаква
и третират ни като маймуни!

брой 2/2017

ХАЙДУЦИТЕ СА ПОД ЗАКРИЛА

На крадците почит се отдава!

На крадците се отдава чест!
Те сега покрити са със слава
и най-знатни хора те са днес.

Те палати снажни построиха.
Презатрупаха се със блага.
С крепостни стени се обградиха
истински крале са те сега.

А пък ний, тъпата, оголели
пъшкаме с корема изтънял.
С издръжливост странна оцелели,
псуваме несретния си хал.

Тъй е във родината ни мила,
тук хайдуците са под закрила!

брой 4/2017

ХРИСТО АНГЕЛОВ

АПОСТРОФИ

Христо Ботев:

„Патриот е душа дава“

- Не! Не дава, а продава!

*„Тежко, брате, се живее
между глупци неразбрани!“*

- Тежко, ако не успееш
като тях и ти да станеш...

*„Ах, ръка си кой ще турне
на туй сърце, дете страда?“*

- Ала в нея що ще турнеш
за отплата, за награда?

*„Кажми ми, кажи, бедни народе,
кой те в таз робска люлка люлее?“*

- Тоз, който ми шепне: „Ти си свободен!“
...и песни приспивни ми пее...

„Подкрепи и мен ръката!“

- За да грабя от хазната...

Стоян Михайловски:

*„Напред! Науката е слънце,
което във душите греи!“*

- Така е! Ала кухо зрънце
ще ли поникне и узрей?..

„Върви, народе, възродени!“

Към светли бъднини върви!“

- Шегуваш ли се, бай Стоене!?

Зад мен, пред мен все тъмнини...

брой 5-6/2016

СЛЕД 9 СЕПТЕМВРИ

Тез, дето са копали
получиха похвали.

Тоз, който ги похвали
закичен бе с медали.

СЛЕД 10 НОЕМВРИ

Пред изборите:

Във името на народа!!!

След изборите:

От вимето на народа...

брой 1/2017

ВЪРТЕЛЕЖКА

В тази скапана държава
мафиотът присвоява,
Прокурорът обвинява,
адвокатът защитава,
съдията оправдава,
и играта продължава.

Тази жалка въртележка
се върти, върти без грешка.

И въртят я кой как свари:
Завъртяха я „другари“,
после хитри седесари,
и „почтените“ царисти,
и юначни бойковисти,
и отново соц- елисти..

Таз пародия на свободата,
този панаир на суетата,
ще ли някога отmine?
Може би – след сто години.

брой 2/2017

АПОСТРОФ

Н. Вапцаров:

*„Какво ще ни дадеш, историко,
от пожълтелите си страници?“*

-Сплотени, смело да се борите
срещу народните измамници.

брой 3/2017

ЗА ПРАЗНИКА

Той на жена си подари
кокиченца за две пари..
На секретарката си Ева -
френски парфюм за двеста лева!
Така е като си съпруга,
съвсем е друго да си ДРУГА!

брой 4/2017

ЦВЕТИ МАРИНОВ

МИРЕН ПРЕХОД

Измислиха си перестройка,
плануваха я на запойка.
Смениха име, сърп и чука
и ето пак са тука.

А народната орисия,
пак е празната кесия.
Пълнят я със стотинки
да ядем боровинки...

Отровна вода, няма парно,
за народа нищо вярно.
Но тях въобще не ги е еня
във стомаха им е гена.

Оплюха предишните умело,
а нас ни готвят за опело.
Прекръсти се БСП-то пред олтара
и стадото с лъжи подкара...

брой 2/2017

VI. ΠΡΟΖΑ

ДАРИНА ЦВЕТКОВА

ЗА СВОБОДАТА, ЛЮБОВТА И ИСТИНАТА

Преди време, в един труден за мен момент, някой почука на вратата ми. След получения утвърдителен отговор тя се отвори и на прага застана сияеща Свободата. Погледна ме открито, отривисто и каза: - Върви!

Като веща познайница тя се бе досетила за отдавнашното ми желание да се докосна до тайнството на едно място. Отговорих ѝ, че не мога, защото имам задължение – трябва да се грижа за птиците на двора.

- Остави ги! – нареди ми Свободата.

- Как ще ги оставя, та аз ги обичам?!...

- А знаеш ли какво е любов? – провокационно, предизвикателно ме попита тя.

- Любов значи пълна отдаденост, себеотрицание, жертвготовност...”- заразсъждавах.

- Любов значи пълна свобода! – прекъсна умуванията ми Свободата.

- Но, за кого – за мен или за птиците?! – недоумявах.

Отговори ми с една дума:

- Помисли!

След това се обърна и тихичко излезе, а аз останах да си блъскам главата и да търся отговора между тези две истини.

А къде е тук абсолютната истина?...

От тогава започнах да сънувам Свободата ката завързана гладна птица., която чака от мен да я нахраня. Аз протягам към нея пълните си шепи със зърно, но все не успявам да я стигна...

Една нощ с неимоверни усилия я доближих и ѝ поднесох храната.

Тя ме погледна с благодарност и обич и започна стръвно да кълве. След като се нахрани, размаха доволно криле. Заразмахва ги все по-бързо и по-бързо, докато накрая се откъсна от земята и

отлетя...

Събудих се цялата плувнала в пот.

Отговорът отведнъж дойде – аз престанах да отглеждам птици
и те престанаха да смущават съня ми.

В любовта си ние взаимно се бяхме освободили.

*/Гворбата е наградена в конкурса "Магията на Мездра"/
брой 1/2017*

ИВАН СЕЛАНОВСКИ

НЕВИДИМАТА РЪКА

разказ по действителен случай

В тези идилични нощи, когато се събирахме с момчетата от нашата смяна да охраняваме склада, говорехме за какво ли не. Ех, незабравими години.... Глъч и смях до полунощ! Но, ето че дойде време за вършитба. Вършачката с гърмящия трактор ще влезе между камарите, ще бумти, ще тропа, а житните зърна ще падат като безброй жълтици и ще пълнят хамбарите. Стопаните водеха разговори помежду си кой на кого да помага с работна ръка. Трябва снопи да се подават за вършачката, слама да складира, плява да се събира... Отговорност! Зърно се прибира. Хляб за цяла година! Ами за посев, за наряди... Леко ли е?! Селска неволя. Откъде ли не идва????

Ала два-три дни преди вършеенето да започне се случи нещо ужасно, нещо непоправимо!!!!

В събота срещу неделя, през нощта.... Не беше ред на моята смяна. Свободни бяхме. Други бяха. Между тях и едно момиче, едва на 14 години. Пепа, от Първановия род.

Този ден родителите ми дадоха почивка. С моя съсед и приятел Гошо, решихме да отидем на плаж на река Дунав. Тръгнахме сутринта, докато е още рано и хладно. Той, със своята приятелка, а аз с моята. Път един час. Не вървахме, а просто летяхме с крилата на младостта. Чудесна утрин, предвещаваща чудесен ден! Ето ни пред реката. Прекосихме ръкава на малкия Дунав, който почти бе пресъхнал през лятото. Стъпихме на остров „Есперанто“, а отатък голямата плавателна река и Румъния. Пред нас се стрелна плажната ѝ ивица, обхванала крайбрежието на острова. Самият остров - изпълнен с върби, ракита, осеян с треви и вековни дървета, сред които ята от комари. А ситнозърнестият пясък, сякаш пухкав килим върху плажа,

отразява с брилянтни отблясъци искрящите слънчеви лъчи. Водата топла, приятна... Рибките прозират като през огромен аквариум в прозрачните води. При тая пленителна гледка, при това неповторимо сияние, не ни оставаше нищо друго: плуване, къпане, любуване...Ето ни по бански гмурваме се под водата пляс-пляс и пак над водата. Пръскаме се с нея, превърнали я в сребристи капчици. Същински сме деца... До нас с Гошо са любимите същества това е младостта: желание, полет, надежда! Денят неусетно преваля. Слънцето клони към залез. Със загорели гърбове поемаме обратно по прашния път към селото, готово да се сгуши под завивката на заспиващия морен ден. Босите ни крака шляпат из прахта, а зад нас се извива тънка сива пелена... Доволни и щастливи от изживените мигове на плажа, стигнахме в селото. Полумрак.

Далече във въздуха се носи упойваща миризма на изгоряло, някъде откъм селския баир. Неволно попитах:

-На какво ви мирише?

-Не на рози - отговориха.

Тъмна сянка се спусна по лицата ни. Шегите спряха.

Ето ме у дома. Татко и мама обезпокоени попитаха:

-Ваньо, разбра ли, че нощес са запалили „Кулашкия склад“? Нашите снопи не са изгорели. Слава Богу!...

Мама се кръсти и продължава:

-Пожарът е изгасен. Ходихме с баща ти. То... пожарни от Оряхово и Враца, народ. Пълно с милиция... Ченгета! Добре, че нощес не си бил и ти. Бог да те пази! - пак се прекръсти. - Знаеш ли, че има задържани?! Момичето на Първанови. Откарали я във Враца.

В събота през нощта, очите потърсили съня.

-Пепа, - рекли момчетата - ако искаш, един час ти да наглеждаш снопите, та да поспим, а после ние, а ти ще спиш?

-Добре - отговорила тя.

Потайна доба, глуха нощ! Пепа едва долавя ударите на сърцето си. Обикаля камарите: един, два, три пъти няма нищо обезпокоително. Очите ѝ премигват, затварят се, но тръгва

отново. Преди да стигне до последната камара, недалеч от царевичната нива, видение: драсва се клечка кибрит от „невидима ръка“ - лумват огнени езици, осветяват нощта! А ръката потъва в избуялата царевича. Пепа пищи, сълзите давят гласа ѝ.

Момчетата се будят ужасени. Обаждат се в Оряхово и за броени минути пожарната идва. Пристига и от Враца. Пожарът е потушен. Местната милиция задържа всички от охраната.

Оперативният работник от ДС невъздържано псува, изпуснал нервите си.

-Вашта мамка кулашки копелета, вие ли запалихте снопите?! Сега ще ви науча... - и вади пистолета.

Не стреля. От Оряхово идва джипката на МВР. С нея откарват само Пепа, с белезници. Селяните гледат със свити сърца.

Следствието започва веднага. Следователят пита:

-Как се казваш, момиче?

-Пепа Първанова.

-На колко си години?

-През септември ще навърша 14...

-От кое село си?

-От Селановци.

-Хъм... От Селановци, кулашкото село. Сега ми разкажи кой кулак - баща ти, или някой друг, ти нареди да запалиш склада?! Виждам малка си. Сама не си решила. Ако ми кажеш - продължава хитро следователят - ние ще те пуснем. Ти само ни го съобщи и готово. Ще си у дома. При родителите, а? Хубаво, нали?

Пепа го гледа смълчано, замислено. Той чака... Но чашата на търпението прелива. Свил се като хищник, следователят крещи:

-Казвай! Тук всички си признават!

Пепа вътрешно трепери - не от страх, а от несправедливото подозрение. Събира сили и говори:

-Не!... Не съм запалила снопите, нито някой ме е карал да го сторя! „Невидимата ръка“ драсна клечката. Това е!

Следователят съска:

-И майчиното си мляко ще кажеш, кулашка кучко! - пристъпва към нея, повдига брадичката ѝ и с тежката си ръка я удря през лицето.

Бузите пламват, подът се отмества....

-Казвай, мръснице! Говори!!!!

-Аз казах! Друго няма!!!!

Минаха два месеца и я освободиха. Травмата дълбоко бе засегнала детската ѝ душа! Пепа вървеше из бащиния двор и тихичко повтаряше: „Пожар... Пожарrrrr... Не съм аз! „Невидимата ръка“ ....

Един ден се скри в кукуруза там, в ку-ку-ру-за-а-а-а-а.

Прибраха я в психиатрията. Не мина много време и се чу, че е починала.

В селото вече никой не говореше за случилото се!

Но за пожара и днес селановчани не знаят кой го извърши!

Читателю, може би ти се досещаш КОЙ?

брой 2/2017

ИСКЪР ШУМАНОВ

САМ СЕ ОРИСА

Прозорчето от изток се отваря. Зората събир сноп от разпръснатите си светлинки и ги праща в стаята.

Лъхва и Беломореца. Той помилва новодошлото, погали го бащински и се разигра на север.

Задават се три прегърбени старици. Главите им са закрити с разноцветни шамии.

„Па да сме влезли, а?“ запита едната.

„Ами... момче е. Нека то само да си определи бъдещето“ отговори ѝ Черната шамия.

И трите повличат уморени крака по пътя си.

А момчето в пелените не чу, не видя. И остана само да определя съдбата си.

То още не знае, че идва на бял свят, на родна земя под чуждо робство.

Идва на 14 април 1903 година. Идва в с. Ени чифлик, до топлото море, в присъединената от Турция, но заселена и от гърци българска земя. Момчето се ражда под двойно иго.

Когато гръцкият поп провесва дългата си брада над лицето му, кръстникът промълвя „Георги“. И то, което орисниците орисаха само да определи съдбата си, стана Той Георги /Земеделец/.

Занапред Той ще се бие, ще пада и ще става, ще губи и ще побеждава в битките със змейове с кафяви люспи, змейове с червени люспи, но никога не ще се предава. И ще се бие винаги за народа, за българския народ, за България...

Глухо е във Вашингтонска болница. Сряда, 29 ноември 1972 година.

Пред погледа е залез.

Няма полъх от Беломореца.

От 69 напълно изживени години, само непълни 25 са в България. Останалите по чужди земи, гонен от свои и от чужди.

Бит, но непобеждаван. И винаги с народа, с България в сърцето...

Орисниците го бяха подминали. И той сам себе си ориса в борбата за свобода, независимост, справедливост.

Затова името му грее в много сърца. Вярата му пламти в много души...

брой 4/2017

СТОЯН КОЛДОВ

СРЕЩА

*На Иван Огнянов
от село Гагово, Поповско*

Случайните срещи невинаги са случайни, като че ли все някой от някъде ги подрежда. Скоро присъствах на една такава случайна среща, за която искам да ви разкажа.

Случайните срещи невинаги са случайни, като че ли все някой от някъде ги подрежда. Скоро присъствах на една такава случайна среща, за която искам да ви разкажа.

Чака бай Теньо влака за София и след редовното му закъснение, вече е вътре. Случи се така, че попадна във вагона за първа класа. Върви той покрай купетата, в които има и свободни места, но ги подминава, защото това е първа класа вагон не за него, а за новоизлюпените богаташки довчерашни мамини синчета. Вървейки той навлезе във втория вагон, на вратата на който беше залепена голяма цифра две. Това явно значеше, вагон втора класа за по-очуканите от съдбата. Минава той покрай купетата. В едно младежи, в друго някой от снощи пиян се излегнал на седалките, в трето ромчета тренират любимата им игра „тука има, тука няма“, с която да лъжат невежите хорица. Така стигна до последното купе на вагона, в което двама старци, вероятно някой от тях слабо чува и високо си говорят. „Ето компания за мен“, помисли си той и откряна вратата на купето.

-Добро утро, набори! Ще ви преча ли на разговора, ако влезна при вас за компания до града?

Наборите се изправиха и най-любезно го поканиха да влезе.

-Все нещо ново ще ни кажеш от вашия край, наборе! Сядай и кажи за къде си тръгнал и как я караш?

-Първо нека си кажем имената, наборе, па сетне другото. Аз съм Теньо. Казаха имената си и другите. Разговорът започна.

-Аз съм от тука, от шопско, а вие от далече ли идвате?

-Ние сме от Северна България, Теньо. Отиваме до столицата на конгрес на нашата селска организация.

-Ами и аз съм за там. Вие сигурно имате делегатски карти и ще влезете, а аз нямам, та бързам, докато народът е вънка да потърся някой от град Попово.

-За какво ти е такъв човек?

-Искам да му разкажа как преди години загина едно тяхно момче в Пазарджишкия затвор. До сега все нямах време, а и нали след мене имаше някое ченге, та нямах възможност да отида до там и потърся неговите близки и да им разкажа за случилото се. Дано намеря някой, за да ми олекне.

-Ти, Теньо, явно си от нашата организация, но защо нямаш делегатска карта, а!?... Да не си от казионните?

-Нямало за мен били свършили! Защото на събрания и във вестника често критикувах алчността на нашите вироглави, главозамаяни вождове, та затова наборе, но здраве да е!

-За кой младеж искаш да разкажеш? Аз съм от тоя град!

-Така ли!? Та кой ме доведе точно до теб?! Дали го познавате този младеж, не знам, защото това беше много отдавна през петдесетте години от двадесети век.

-Ние сме малко градче, наборе, и се знаем, особено щом е бил в затвора, та нали и ние минахме от там.

-През петдесета година бях в Шуменския затвор, където се сприятелих с четирима младежи от това малко градче. Единият беше Иван, другият Цветан, а на другите съм забравил имената. Едва ли има някой жив от тях, защото те бяха с няколко години по-големи от мен. Но може и да има някой жив от тях, знам ли!? То това си е Божя работа.

-Ти, Теньо, ако видиш някой от тях, ще го познаеш ли?

-Едва ли! Та ние толкова сме остарели, толкова сме се променили, но ще се помъча да си го припомня, ако ми каже поне името си.

-Ами, наборе, тебе как те викаха в Шуменския затвор? Ти не си ли „малкия“?

-Ти кой си, та ме позна!?

-Аз съм Цецо, наборе, един от четиримата, за които спомена!

-Ама, Цецо, ти ли си бе!?

Скочиха двамата и се запрегръщаха. Аз ги гледах замаян как по дълбоките бръчки на лицата им течаха ручейте сълзи.

-Малкия, а сега разкажи за моя приятел и съпроцесник Иван Огнянов.

-Той, както разбрах от него е докаран в „Белене“. В този затвор, Цецо, докарваха непокорните, непоправимите, както ги наричаха управниците, за да бъдат измъчвани. Килията, в която той беше вкаран се отваряше само веднъж в седмицата, за да изнесе един от кримките тоалетната кофа, да не мирише на надзирателя. На самата врата имаше прорязана малка вратичка, през която затворникът подава мръсната паничка, за да му сипят чорбица и му подадат коричка хляб. За Иван това ставаше само веднъж седмично. Един път ми хрумна да преброя колко лъжици от мътната вода има в моята паничка, в която като разбъркам се гонят само семки от чушка. Бяха тринадесет броя лъжици. Толкова са вероятно и на Иван. Това беше помия от измитите казани в кухнята.

- Кой са съседите по килии разбрахме от вечерната проверка, когато се сменяваха надзирателите. Тогава силно викахме: „Гражданино надзирател, аз съм еди кой си и съм жив“. Така разбрахме, че с Иван сме съседите и започнахме да си чукаме по стената. Знаеш как става, нали Цецо? Всяка буква си има и цифра. Така цял ден, понякога и нощем. Иван ми разказа, че като е бил в килията с още няколко затворници избухнал спор за Никола Петков. Тогава Иван заявил, че Никола Петков е втори Левски за България и че ще дойде време да му издигнат паметник. Доносчик от килията предал думите му на шефовете и те решили, че той е за тази килия, която наричахме „моргата“.

По едно време Иван започна силно да вика: „Теньо, умирам от глад“! Това повтаряше много пъти. Прозорецът на килията беше към улицата и често минаващи граждани се спираха и слушаха. Надзирателите от вишките ги разпръскваха, като ги

заплашваха, че ще стрелят. Ехото от виковете на Иван се носеха над целия град, него не можеха да разстрелят. Понеже Иван споменаваше моето име, един ден при мен пристигна началникът на затвора. Той бил обущар, но брат му като партизанин уредил да му дадат чин капитан и го назначат началник на затвора. Прост и много жесток, кръвожаден хищнически индивид.

С отварянето на вратата той изсъсква:

-Гад, тоя какво сака от теб?

-Какво да иска? Виждаш, че тук има само два стари вестници. Единият ползвам за постеля, другият за завивка.

-Чуваш ли го тоя? продължи той и посочи килията на Иван това те чака и теб. Ще се подиграваш с другаря Сталин, а!?

На надзирателя нареди: „Прибери тези вестници!“

Аз под напора на силни чувства бях извършил голямо според шефа престъпление. Бях се изсмял, когато партийният и няколко надзиратели нахлуха в килията и палачите съобщиха, че е починал бащата на човечеството другаря Сталин. Поискаха петминутно мълчание в негова почит. Аз само прехапах устни и си помислих как ще издържа не минута, а пет и не издържах. Прихнах да се смея от радост. Това вбеси партийния и последваха плесници и бой от надзирателите в мазето. След това се озовах в единичката до Иван. Скоро мен ме върнаха в единичката, в която ми беше багажа. Тя беше насрещната на тази на Иван. Това освобождаване на единички правеха, когато извън затвора имаше разкрита конспирация и им трябваша килии да вкарат следствените сами. Бяха принудени да ни съберат. От тук през дупчицата на шпионката наблюдавах килията на Иван. Една нощ се чу шум пред вратата му. Погледнах и видях двама надзиратели да отварят килията. Единият държеше в ръцете си нещо като чувал, а другият дърпаше Иван, който беше се сгърчил на пода, за да го изтегли на по-широко. Този, който го дърпаше каза на другия: „Абе, колега, този май че още е жив, гледам го мърда. Да му дадем малко вода, може да му премине!?“ Това го чуа и другите от нашата килия. А имало и при нас доносчик, който

сутринта предал тези думи и надзирателят го изгониха. Такива жаловити не били за този затвор. „Ти не чу ли какво нареди началника, а?! Да го сложим у чувала и да завържем здраво! А сега работи! Какво се мотаеш!?” И така завързания чувал повлякоха към мазето, където имаше още непокорни.

И сега, Цецо, ехото от виковете на Иван често раздират сънищата ми. Явява се той и ме пита: „Наказахте ли ги!?” Аз гузно мълча. След неговите настоявания му отговарям: „Измислиха си някакъв закон за давност и никого не наказахме. Давност за убийства!? А Евреите още търсят и намират макар остарели и променени с пластични операции, намират ги и ги съдят за убийствата в хитлеровите лагери и газовите камери. А нашите убийци са си тук у дома. На техните престъпни кресла седнаха техните синчета и доволни сега дерибействат. И кой да ги съди, Иване, те ли?! Това е!

Ти поне ще си останеш за твоите близки и приятели вечно двадесетгодишният земсисст Николапетковист. Дано някой някога се сети да ти издигне паметник и да ти сложи в шепите коричка хляб и чашка вода да наквасиш напуканите си устни.

Ти никога няма да бъдеш забравен, Приятелю, почивай в мир!

брой 3/2016

АЛМАНАХ
ЛИТЕРАТУРНО ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ
том 3

2016-2017

Българска, първо издание

Съставители:
Кирил Назъров
Габриела Цанева

Редакционна колегия
в-к „Литературно земеделско знаме” - 2016:
Габриела Цанева
Кирил Назъров
Маргарита Нешкова – техн. сътрудник

Редакционна колегия
в-к „Литературно земеделско знаме” - 2017:
Габриела Цанева
Кирил Назъров
Маргарита Нешкова-Дукова

ИЗДАТЕЛСТВО

gabriell-e-lit

www.gabriell-e-lit.com
e-mail: gabriell-e-lit@mail.bg

Формат 32/84/108
Обем 264 стр.

<http://e-books.gabriell-e-lit.com>

